

URÁNIA

NEMZETI ALMANÁCH

ÚJESZTENDI AJÁNDÉKUL

1829.

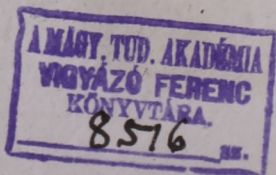
AKADEM
KÖNYV

Orban gab. rajz.

Rahl Kés mester

307.631

KALENDÁRIOM.

1829.

307.534

Mulnak az efsztendők — 's éltünköl mindenikével
Jó rész illanik el, 's éji hómályba merül.
Rajta tehát; az időt okosan használni siessünk!
Másként késő lesz gyűjteni érdemeiket.

K. A. L. E. N. D. A. R. I. O. M.
1883

S. F.

JANUARIUS.

Csőtör.	1	UjEszteendő
Péntek	2	Makár.
Szomb.	3	Genovéfa
Vasár.	4	D Titus
Hétfő	5	Telesphor ☉
Kedd	6	Vizkerezst
Szerda	7	Izidor
Csőtör.	8	Severin
Péntek	9	Julián. M.
Szomb.	10	Remete Pál
Vasár.	11	D1 Hygin
Hétfő	12	Ernest ☽
Kedd	13	Hilár.
Szerda	14	Felix Pápa
Csőtör.	15	Móricz
Péntek	16	Marczell.
Szomb.	17	Rem. Antal
Vasár.	18	D2 Jész. Nev.
Hétfő	19	Kanút
Kedd	20	Fáb. és Seb. ☿
Szerda	21	Ágnes
Csőtör.	22	Vincze
Péntek	23	Mária eljegy.
Szomb.	24	Timóth
Vasár.	25	D3 Pál fordul.
Hétfő	26	Polikarp
Kedd	27	Ar. fájú J.
Szerda	28	Nagy Károly ☾
Csőtör.	29	Sal. Ferencz
Péntek	30	Agunda
Szomb.	31	Nolafzi Péter

FEBRUARIUS.

Vasár.	1	D4 Ignátz P.
Hétfő	2	Gyer. sz. Bold.
Kedd	3	Balás
Szerda	4	Verona ☉
Csőtör.	5	Agatha
Péntek	6	Dorottya
Szomb.	7	Romuald
Vasár.	8	D5 Mát. János
Hétfő	9	Apollónia
Kedd	10	Skolastik.
Szerda	11	Eufrozina ☽
Csőtör.	12	Eulália
Péntek	13	Jordán
Szomb.	14	Bálint M.
Vasár.	15	D Sept. Faust.
Hétfő	16	Juliánna
Kedd	17	Sabina
Szerda	18	Simeon ☿
Csőtör.	19	Susanna
Péntek	20	Eleuther.
Szomb.	21	Lenóra
Vasár.	22	D Sex. Pét. sz.
Hétfő	23	Eberhárd
Kedd	24	Mátyás Apost.
Szerda	25	Victorin
Csőtör.	26	Valburg. ☾
Péntek	27	Leander
Szomb.	28	(Renáta
		(Osvald

MARTIUS.

<i>Vasár.</i>	1	<i>DQuinq.</i> Albin
Hétfő	2	Simpl.
Kedd	3	Gunda
Szerda	4	<i>Hamv.</i> † Kázm.
Csötör.	5	Adorján ☉
Péntek	6	Fridrik
Szomb.	7	Ak. Tamás
<i>Vasár.</i>	8	<i>D1</i> Istenes Ján.
Hétfő	9	Franciska
Kedd	10	40 Mártir
Szerda	11	<i>Kánt.</i> † Herakl.
Csötör.	12	Gergely P. ☽
Péntek	13	Rozi †
Szomb.	14	Mathild †
<i>Vasár.</i>	15	<i>D2 Læt.</i> Long.
Hétfő	16	Heribert
Kedd	17	Gertrúd
Szerda	18	Sándor
Csötör.	19	Jósef
Péntek	20	Joachim ☽
Szomb.	21	Benedek
<i>Vasár.</i>	22	<i>D3</i> Oktávia
Hétfő	23	Sófi
Kedd	24	Gábor
<i>Szerda</i>	25	<i>Gyüm. ó. B. A.</i>
Csötör.	26	Emánuel
Péntek	27	Rupért
Szomb.	28	Gunthér ☾
<i>Vasár.</i>	29	<i>D4</i> Eustácia
Hétfő	30	Quirin.
Kedd	31	Benjamin

APRILIS.

Szerda	1	Húgo P.
Csötör.	2	P. Ferencz
Péntek	3	Richard ☉
Szomb.	4	Ambr.
<i>Vasár.</i>	5	<i>D5</i> Vintze
Hétfő	6	Celestin.
Kedd	7	Hermann
Szerda	8	Diénes
Csötör.	9	Demeter
Péntek	10	Ezechiel
Szomb.	11	Leó Pápa ☽
<i>Vasár.</i>	12	<i>D6 Vir. V.</i>
Hétfő	13	Hermeneg.
Kedd	14	Tiburez
Szerda	15	Neste
Csötör.	16	N. Csöt. Turib.
Péntek	17	N. Pént. Rudolf
Szomb.	18	N. Szom. Apol.
<i>Vasár.</i>	19	<i>D Husvét</i> ☽
<i>Hétfő</i>	20	<i>Hus. Hét.</i> Agn.
Kedd	21	Anselm
Szerda	22	Sot. Kajetán
Csötör.	23	Adalbert
Péntek	24	György
Szomb.	25	Márk Ev.
<i>Vasár.</i>	26	<i>D1</i> Quas. ☾
Hétfő	27	Peregrin
Kedd	28	Vital
Szerda	29	Péter M.
Csötör.	30	Sen. Katalin

MAJUS.

Péntek	1	Fülöp Jakab
Szomb.	2	Zsigmond
Vasár.	3	D ₂ Ker. felt. ☉
Hétfő	4	Flórián
Kedd	5	Gotthard
Szerda	6	Pád. János
Csötör.	7	Szanisló
Péntek	8	Mihály jel.
Szomb.	9	N. Gergely
Vasár.	10	D ₃ Antonin ☽
Hétfő	11	Beatrix
Kedd	12	Pongrat.
Szerda	13	Servát.
Csötör.	14	Bonifác.
Péntek	15	Sófia
Szomb.	16	Nep. János
Vasár.	17	D ₄ Cant. Ubald
Hétfő	18	Felix ☺
Kedd	19	Ivó Püspök
Szerda	20	Bernárd
Csötör.	21	Konstantia
Péntek	22	Ilona
Szomb.	23	Dezso
Vasár.	24	D ₅ Rog. Joh.
Hétfő	25	Kö- { Orb. ☾
Kedd.	26	nyör- { Fül.
Szerda	27	gön. { Ján.
Csötör.	28	Aldozó Csöt.
Péntek	29	Miksa
Szomb.	30	Ferdinand
Vasár.	31	D ₆ Exaud. Petr.

JUNIUS.

Hétfő	1	Nikodém ☉
Kedd	2	Erasmus
Szerda	3	Klotild
Csötör.	4	Quirin
Péntek	5	Bonifác.
Szomb.	6	Norbert +
Vasár.	7	D Pünk. Rob.
Hétfő	8	Pünk. H. Med.
Kedd	9	Gebhard ☽
Szerda	10	Kánt. + Margit
Csötör.	11	Barnabás
Péntek	12	Fac. János +
Szomb.	13	Páduai Antal +
Vasár.	14	D ₁ Sz. Hár. V.
Hétfő	15	Vid
Kedd	16	Rem. Ferentz
Szerda	17	Adolf ☽
Csötör.	18	Úrnapja
Péntek	19	Gyárfás Prot. M.
Szomb.	20	Flórentz
Vasár.	21	D ₂ Alajos
Hétfő	22	Paulinus
Kedd	23	Szidónia
Szerda	24	Kereft. Ján. ☾
Csötör.	25	Prosper
Péntek	26	János és Pál
Szomb.	27	László Kir.
Vasár.	28	D ₃ Leo Pápa
Hétfő	29	Péter Pál
Kedd	30	Pál emlékez.

JULIUS.

Szerda	1	Tódor ☉
Csötör.	2	Sarl. B. Afzfz.
Péntek	3	Kornél
Szomb.	4	Udalrik
Vasár.	5	D4 Vilhelm
Hétfő	6	Ésaiás
Kedd	7	Vilibald
Szerda	8	Kilián
Csötör.	9	Lucrétia ☽
Péntek	10	Amália
Szomb.	11	Pius Pápa
Vasár.	12	D5 Henrik
Hétfő	13	Margit
Kedd	14	Bonaventúra
Szerda	15	Apost. ofzlása
Csötör.	16	Valter ☽
Péntek	17	Elek Pápa
Szomb.	18	Arnold
Vasár.	19	D6 Arzen.
Hétfő	20	Illés Pr.
Kedd	21	Dániel Pr.
Szerda	22	Mária Magdoln.
Csötör.	23	Libórius ☾
Péntek	24	Kristina
Szomb.	25	Jakab Ap.
Vasár.	26	D7 Anna
Hétfő	27	Pantáleon
Kedd	28	Innocent
Szerda	29	Martha
Csötör.	30	Abdon. és S. ☉
Péntek	31	Lojól. Ignátz

AUGUSTUS.

Szomb.	1	Vasas sz. Péter
Vasár.	2	D8 Portiunkula
Hétfő	3	István tal.
Kedd	4	Domonkos
Szerda	5	Havi B. Afz.
Csötör.	6	Úr színe vált.
Péntek	7	Kajetán ☽
Szomb.	8	Cziríák
Vasár.	9	D9 Román
Hétfő	10	Lörintz
Kedd	11	Susanna
Szerda	12	Klára
Csötör.	13	Ippolt
Péntek	14	Euséb + ☽
Szomb.	15	N. Bold. Afz.
Vasár.	16	D10 Rókus
Hétfő	17	Sibilla
Kedd	18	Ilona
Szerda	19	Sebald
Csötör.	20	István Kir.
Péntek	21	Bernard ☾
Szomb.	22	Timóth
Vasár.	23	D11 Fülöp P.
Hétfő	24	Bertalan
Kedd	25	Lajos Kir.
Szerda	26	Samu
Csötör.	27	Kalas. Jósef
Péntek	28	Ágoston
Szomb.	29	Ján. Fővétele ☉
Vasár.	30	D12 Örz. An.
Hétfő	31	Rebekka

SEPTEMBER.

Kedd 1 Egyed
 Szerda 2 Efraim
 Csötör. 3 Béla
 Péntek 4 Rozália
 Szomb. 5 Viktor
 Vasár. 6 D15 Zakar. ☽
 Hétfő 7 Regina
 Kedd 8 Kis Afz.
 Szerda 9 Gorgon
 Csötör. 10 Miklós
 Péntek 11 Emilián
 Szomb. 12 Tóbiás
 Vasár. 13 D14 Már. N. ☼
 Hétfő 14 + felem
 Kedd 15 Hildegard
 Szerda 16 Kant. + Milla
 Csötör. 17 Lambert
 Péntek 18 Tamás +
 Szomb. 19 Január. +
 Vasár. 20 D15 Eustach ☼
 Hétfő 21 Máté Ev.
 Kedd 22 Mórítz
 Szerda 23 Thekla
 Csötör. 24 Gellérd
 Péntek 25 Kleofás
 Szomb. 26 Cziprián
 Vasár. 27 D16 Koz. Döm.
 Hétfő 28 Venczel ☉
 Kedd 29 Mihály
 Szerda 30 Jeromos

OCTOBER.

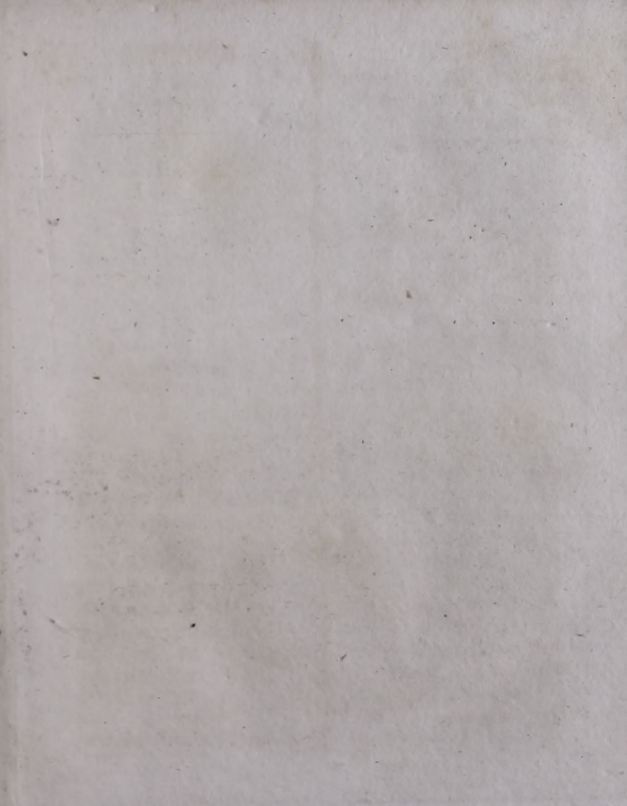
Csötör. 1 Remigius
 Péntek 2 Leodegar
 Szomb. 3 Kandid
 Vasár. 4 D17 Seraf. Fer.
 Hétfő 5 Placid
 Kedd 6 Brúno ☽
 Szerda 7 Justina
 Csötör. 8 Birgitta
 Péntek 9 Diénes
 Szomb. 10 Borg. Ferentz
 Vasár. 11 D18 Burkhart
 Hétfő 12 Miksa ☼
 Kedd 13 Kálmán
 Szerda 14 Kalisz.
 Csötör. 15 Terécia
 Péntek 16 Gál Apát.
 Szomb. 17 Hedvig
 Vasár. 18 D19 Luk. Év.
 Hétfő 19 Ferdinand ☼
 Kedd 20 Vendek
 Szerda 21 Orsola
 Csötör. 22 Kordula
 Péntek 23 Kap. Ján.
 Szomb. 24 Ráfael
 Vasár. 25 D20 Krispin
 Hétfő 26 Demeter
 Kedd 27 Szabina ☉
 Szerda 28 Simon Judas
 Csötör. 29 Narcisz
 Péntek 30 Klaudia
 Szomb. 31 Farkas +

NOVEMBER.

Vasár. 1 *D21 Mind. Sz.*
 Hétfő 2 Halot. eml.
 Kedd 3 Viktor
 Szerda 4 Bor. Károly ☽
 Csötör. 5 Imre Hertz.
 Péntek 6 Lénárd.
 Szomb. 7 Engelbert
Vasár. 8 *D22 Gottfrid*
 Hétfő 9 Tódor
 Kedd 10 András Av.
 Szerda 11 Márton P. ☾
 Csötör. 12 Emilia
 Péntek 13 Bereczk Pr.
 Szomb. 14 Jukund
Vasár. 15 *D23 Lépol*
 Hétfő 16 Edmund
 Kedd 17 Gergely P.
 Szerda 18 Eugénia ☾
 Csötör. 19 Erzsébet
 Péntek 20 Félix
 Szomb. 21 B. Afz. beav.
Vasár. 22 *D24 Cziczelle*
 Hétfő 23 Kelemen
 Kedd 24 János
 Szerda 25 Katalin
 Csötör. 26 Konrád ☉
 Péntek 27 Virgil
 Szomb. 28 Sostenes
Vasár. 29 *D1 Adv. Satur.*
 Hétfő 30 Andr.

DECEMBER.

Kedd 1 Elig
 Szerda 2 Bibiána †
 Csötör. 3 Xav. Ferentz ☽
 Péntek 4 Borbála †
 Szomb. 5 Szabbás †
Vasár. 6 *D2 Adv. Mikl.*
 Hétfő 7 Ambrus
 Kedd 8 B. Afz. fog.
 Szerda 9 Leokádia †
 Csötör. 10 Judit ☾
 Péntek 11 Damasus †
 Szomb. 12 Etelka †
Vasár. 13 *D3 Adv. Lucza*
 Hétfő 14 Nikás.
 Kedd 15 Valér.
 Szerda 16 Kánt † Albin
 Csötör. 17 Lázár
 Péntek 18 Gratzlán † ☉
 Szomb. 19 Neméz †
Vasár. 20 *D4 Adv. Gottl*
 Hétfő 21 Tamás
 Kedd 22 Zéno
 Szerda 23 Viktória †
 Csötör. 24 Ádám és Éva †
 Péntek 25 N. Karátson
 Szomb. 26 István M. ☉
Vasár. 27 *D János Éva*
 Hétfő 28 Apró Szent.
 Kedd 29 Tamás P.
 Szerda 30 Dávid
 Csötör. 31 Sylvester

Fereny után

Kängling rajz:

Lehnhardt metsz.

U R Á N I A
M. D. CCC. XXIX.

SZEDER FÁBIÁN
SZERKESZTETÉSE MELLETT

KIADTA

BEIMEL JÓSEF.

Második Évi Folyamat.

U R A N I A
M. D. CC. XXIX. Az Olvasóhoz.

Volt tavaszunk ismét, 's nyílt is többféle virágunk,
Mellyeket érdemekért e' koszorúba köténk.
Nem külföldi fajúk — Magyar Ég nevelőjök azoknak,
És ugyan e' végett már becsületre valók.
Mert idegen nehezen szokik a' földünkhöz egünkhöz,
És ha nem is vész el; diszteni még se szokott.

S. F.

BEIMEL JÓSEF.

URÁNIÁHOZ.

Megbatsáss jó Uránia!

Hogy egy évvel később

Tisztelhetlek szép Hunnia'

Több Lyányai' nevében.

Hazánknak ne csak Fiai

Zengedezzék nevedet,

Hanem mi is Leányai

Tapsoljuk Lételedet.

Fel is víszünk hív karunkba,

'S öröm - érzéssel telve

Fonjuk neved Kofzorunkba;

Mert nekünk vagy szentelve.

Tartsa soká a' tiszta Ég

Ragyogásod' 's fényedet,

Hogy a' késő vénség is még

Ditsérje érdemedet.

A' GALAMBHOZ.

Repülj , Galamb , repülj el ,
Kérlek , keresd Lilim fel ;
Egy árnyban elterülve
Bánatba tán merülve
Leled szegény Lilim fel ,
Repülj , Galamb , repülj el.

Enyelgj kis ajjakával ,
A'vagy selyem hajával ,
'S nyomd csókotat reája ; —
Sugd bé fülébe halkal :
Hogy szívem érte él 's hal ,
'S lelkem szíyét kívánja.

Szép - Völgyi Kálmán.

ILLI SZABOLCSNAK.

Rettegek irni, Szabolcs! és égek is irni tehozzád,
 Kit nekem elvefztnem, kinosabb százféle halálnál.
 Olvasd el panaszim könyvét; olvasni ki tiltja?
 Nincs itten szerelem, 's bujtás szerelemre, hogy elvesd.
 Rettegek irni: mivel kémeknek táborra őriz,
 Mintha rabul volnék, nem hölgy, házában uramnak.
 Pözsgenek a' lányok mellettem; Izáma banyáknak
 Nincs körüllem; 's kiki kelletlen fetsegésivel untat,
 Én mikor óhajtom, hogy volnék hagyva magamra,
 'S eggy se legyen közülök szemeim csurogása tanúja.
 Gond van rám, ha sirok; ha foházkodom, öldöz ezernyi
 Ingerlő kérdés. Mondgyák: „tán bánod apádnak
 „Házát, és keserített, hogy váltál édes anyádtul?“
 'S nem szóllok, mivel e' kettő áldozta föl Illit.

Ó apa! mint tchetéd, hogy lányod lenne kötéstek
 Efzköze, 's vőt keresél náladnál korra üdösbet,

És szilaj indulatut, tudomásom 's tetfzetem ellen?
 Oh mivel érdemelém, hogy anyám is lenne kegyetlen,
 Hab közt ingadozó sajkámat mélyre taszítván?
 Légy, de igaz bírám; benned ha van emberi érzés,
 Illy egyenetlen társ mint tetfzett volna szivednek
 Drága szülő, mikor éltednek rózsája kifejlett?
 Akkor kényed után választád férjedet; ő is
 Kéanye után nőjét, mint vallád sokszor előttem:
 Mért jöve kárhozatos tilalom rám töletek ebben?
 Mit nekem orfzágtok? mit ez az állzonyi pompa fejemben,
 Melly ez jajra fakaszt: boldogtalan Illi, fogoly vagy!
 Nincsen ugyan békó sorvadt kezeimre csatolva,
 (Tudgya, az elzárttatnem szükség verni bilincsre;)
 'S ez sem fájna talán, ha nem ő tartatna rekesztve.
 Értetlen vagyok én állzókkaal forgani: értők
 Örjeim azt, mi sanyar, tudakozva kicsalni szivembül.
 És noha jól látom, teregetnek előmbbe kelepczét,
 Hallgatok oktalanul sokszor, hol szólalni lehetne,
 Hol vífzon ártalmas szóllamlani, fölnyilik ajkam.
 Néha, midőn leveretve nyögök, 's tágulnak elérett
 Fájdalmim kevesig: „tán férjed, kit nem ölelhetfz,
 „Kérdik, epezst, diadalmaknak kit vágya balodtul
 „Elragadott? siet ő hozzád, mint méhe virágra,
 „És szedi csókjaidat, 's örömöd mellette foléled.“

Igy döngnek ravaszul, 's fölmarják kinnyaim újra.
 Mit mondgyak? „mikor érkezik ő, nem bizta reátok,
 „És nem bizta reám,“ felelem. Kőd erefzkedik ezzel
 Bádogyadozó szemeimre, 's nagyobb bánatnak eredve
 Ágynak esem, mielőtt elhagynak lábaim önkint,
 Tévedező lépéscimet hogy senki ne lássa.
 Szunnyadozás jő rám, de nem álom, néha, 's hol elmúlt
 Állapotomra vezet: hol ijeszt a' mostani sorssal.
 Ah édes tünemény, hányszor hoz vissza az álom!
 Elmondom, ne pirully, nincsen megsértve szemérmed.

Úgy, valamint történt, látám bétérni Szabolcsot,
 Azt a' nyalka Magyar követet, 's föllépni Bogornál.
 Szál ifjat láték, szebbet, mint emberi alkat,
 A' legkellemeteseb hangon megnyitni beszédre
 Ajkát. Mint bájolt nyájas forogása szemének,
 Melly idomos keze is, mikoron terjengeti szölván.
 „Küldve vagyok, mondá, Bogor, és jó nője! Lebedtül
 Hozzátok. Szép karmadarat, hallotta, neveltek.
 Van fia néki, madárszerető: adgyátok az annyát
 Veszítettnek, mulató társát hogy benne talállya.
 Ismerem a' gyereket: hozzám mindenre hasonló.
 Általam azt izené: madarát, mint két szeme fénnjét,
 És mint élte sajátságát, úgy fogja szeretni.“

Már ilyen felelet készült nyelvemre Izaladni:
 „Nincsen karmadarunk, de lehet hálóval az erdön
 Fogni;“ midőn az apám nem vártam válosza nyomban
 Ott követé: „tudom a' gyereket, nincs megszűré tőlünk;
 Végeztünk ezeránt apjával. Jöszte leányom;
 A' mi karmadarunk ha Szabolcsnak tetfzik, eresztjük
 Szárnyra veled, csak üdőt hagyunk, míg készületünket
 Megteszük;“ 's kezemet fogván, kapcsolta kezembe.
 Erre homály szállott rezgő szemeimre; szokatlan
 Érzelmek zúdulnak elő elmémre szívemre;
 Úgy tetfzett, lebegek földről fölemelve az égben.
 Testi erő nélkül; 's csak későn tértem eszemhez,
 Illy kép játszodozik nem ritkán éjjel előttem.

Nem hiu látás ez. Tudod a' történetet. Ámde
 Mit teszek én arrul, hogy az álmoképek előmbé
 Forgattyák rövid éltemben tündéri szerencsém
 Akkoron is, ha kisírtt szemeimmal nem vagyok ébren? —
 Hol vagytok ti ó gyönyörű ártatlan örömmek
 Napjai, mellyekben mi legyen szívháboru, gondok,
 Félelem, és bánat, nem tudván, mennyei lelkek
 Társa vagyok, véltem: de az ég mást végeze rólam.
 Enyhítt az még is, hogy ezen példára elfoszlik
 Holtommal legalább minden kín 's béke vidítt föl.

Látnom elég nappal nyavalyáim tengere árját,
 Melly nő szüntelenül, 's nincsen kifolyása: mi okból
 Engemet éjjeleken rémített és szaggat az álom,
 Mind, miket értem már, állítván újra szemembe?
 Látom apám haragát: „gyermek vagy; ítélni tudatlan!”
 Ezt harsogta, midőn kérém: engedne halasztást,
 (Térdeit átfogván,) az üdö míg győzni tanította
 Most idegen szivemet, ha az első épület eldült,
 Mellynél alapköveit, mondtam, nem rakta - le Illi.
 „Nem gyerek! így dörögött; szüleid szájára hajulnod
 Kell vakul. Országot Lebed ád, — vagy vívjak okokkal
 Ellened én? az apád? a' kinn áll adni parancsot?
 Ő leszen a' férjed! nemzöd akarattya okul van,
 Szót se tovább!” Oda vagy, mondtam, oda lánya Bogornak,
 Érted ítéletedet: hally meg! — Még biztam anyámhoz,
 'S mint ki beteg talpig, gyöngültten dülve ölébe:
 „Elhagynál - e anyám? ezeket mellyére zokogtam;
 Kit szültél? kinek emlődet mint dajka nyitottad,
 És kinek ajkához forrasztott csókokat ajkad,
 Elhagynál - e anyám? te ne tedd azt: fájdalom öl meg,
 Hogyha te sem könnyörülz. Ah, szánny meg ügyömben:
 Jöfzte borulni velem, ha szeretsz, lábához urunknak,
 Meghalgat téged;” 's szavaimra sirámok ütődven,
 Elnémult nyelvem. Felel ő: „ki, ha én nem, akarnám

Azt, mi javadra vagy? — Nem kell kérgekről itélai
 A' növény fákat. Gyakoron csalfálgodik a' szín.
 Emberi arcz szépsége, virág, vidor éjjeli álmok,
 Mind kevésig tartók: méltatlan utánnok esengni,
 Ülledett koru férjed leszfz, nem hígeszü gyermek,
 Kit szeles indulatok hánynak. Légy nője Lebednek:
 Ezt végezte apád, ezt én: hát édesem engedgy
 Kettőnknek.“ mondá, 's szavamat nem várva kiméne.

„Ah, látom, nem szánod anyám te is Illidet! el kell
 Romlanom átalatok. Törpévé léve szerencsém,
 Mellyről imént hittem, hogy karján fölvisz az égbe.“
 Így öntvén panaszom, kinyitám szökrényem, utolszor
 Hogy még, mellyet adál jegyben, képedre tekintsek,
 'S vajha csak így legyen is bucsuvétem tőled örökre!

Elhülök! az nincs ott; gyűrűdet sem lelhetem ottan;
 Kép, gyűrű, mind kettő idegen, kicserélve Bogortul
 Voltak alattomosan. Szemeimnek nem hiszek elsőb:
 Ujra veszem vizsgálat alá. Rám hirtelen ajtót
 (Meglehet, ő e' pontra lesett álhézagom engem,)
 Tár az apám, és szól valamennyire békes ajakkal:
 „Úgy lányom, szeretem kezeidben látni jövő
 Férjednek képét, vömmé kit még ma teendeszsz.

Tedd - le makacsságod: Lebedet kiderülve fogadni,
 Meghagyom, el ne mulaszd: léfz Illi vezérnö,
 És fejedelmaszfzony, hacsak ég föld özfze nem omlik,
 Nem sok üdö multtán, meglásd, a' Szittyamagyarnál.“
 Ezzel méne tovább. Vendégét tartva elfében,
 Kézfületekhez lát, 's addig hágy engem anyámmal.

Itt van az alkonyodás. Szép, kit mosolyogva közfönthet
 Arcza, de szenvedek én! Ah, Nap te mi okra siettél,
 Még te is üldözvén? — Ne kívánd, föltépjem evektül
 Martt szivemet, 's kinaim bellyebb terjedgyenek ujra!
 Nem tudok értelmes szavakat gondolni nyavalygó
 Állapotom leírásához: vagyok annyira rontsolt.
 Est te! homályt szemeimre hozó, légy gyáfznapom este,
 'S hogy millyen voltál, gyámoltalan Illi ne tudgya!

Nem mind álom ez is; 's bár álom volna, szegény én
 Melly boldog volnék! De kinez, hogy nappal is újjul,
 Éjjel is a' gyötrelem, 's szünetét nem várhatom éltig.
 Így igaz a' közfzó: valaminn töprenkedik ember
 Napközt: éjjelen is vig bús játéka elő - kel.

Nem föstöm neked ezt, hogy jöjj szabadíttani, és nem
 Hogy vélem keseregj. Úgy mondgyák: enyhüdik a' sziv,

Melly terhét eggy jámbornak letehetette keblében.
'S ámbár csak tizedét epedésem tengere vesztné:
Nem sok ugyan, még is nyereségem volna tetézett.

Olvastad panaszim; panaszim, mellyekre fakasztott
Háborodott lelkem; 's már kezdém irni, mi felhők
Égi nyilat szórók, vézfzfel terhelve dagadnak
Ellenetek, Magyarok: de kezem remegése ijesztett
Vízfzfa, 's Bodó Szolgára bizám a' titkokat. Ismértt
Embered ő: hiteles nálam: hogy vágyik utánad,
Megvallá: nem féltem azért, hogy tőle csalassam. —

Egyet még végtére Szabolcs! még eggyre tanítlak,
Bár száz gondolatok, míg irtam, efzembe ötlének:
Rettenetes harczok fenyegetnek: hősi! kerüllyed
A' veszedelmeseket, kérlek. Légy boldog örökre!
Még egyszor 's szívből mondom: légy boldog örökre!

F.

SZERELEM-VESZTETT.

Bus gondolatokba borulva az ifju felett
Szép napja — Egét komor éj fedezi,
Hijjába kiáltja a' drága nevet,
Kedvét neki semmi meg nem szerez.

Elveszve Reményje örökre, — sir ő,
Lantját veszi, úgy panaszolja kemény
Sorsát, — de ki halja? — nints érte verő
Sziv, — Lantodat ifju Te — tedd le szegény!

Bus Csillaga is szerelemnek, az Ég'
Kormába vegyülve hajh! elnyugodott;
„Jó ifju! mit érzel? — a' lyánka nem ég,
'S érted szive ah! soha sem dobogott! —

Bujdosva magányt keres ő; de szíven
 Mély seb vagyon, és neki orvosa nints;
 Nem nyughatik ő soha Lyánka' ölén, —
 Ah! veszve! örökre elveszve a' kints!

„Jó ifju ne sirj hogy e' gyász eset ért,
 „Sok Lyánka virágzik hazád' kebelén!“
 „„Nem! nem! kit először imádtam, azért
 „„Sohajtok örökre ezentúl is Én!““

Kováts Pál.

A' SZEMÉRMES LEÁNYHOZ.

(Epigramma.)

Mit földöd ékeidet báj képed' földre szegezvén?
 Hisz' kéj pillanatod tükrözi lángaidat. —
 Jól teszed egy részről: — sőt rejtse el ingered' ívét,
 Hogy szívetem vele rab-szolga-bilincsre ne fűzd.

Martony.

GYERMEKI SZERETET.

Médor.

Mit keresel itten magad 's kisírt szemmel,
Gyöngy magzat! 's mi szüli jajos keservidet?
Legkedvesb bárányod' veltetted talán el,
A'vagy a' szerelem önteti könnyidet?

Alinda.

Mellyemet szerelem még nem felfiztette,
Bárányom ott legel a' hűs völgy' ölében;
Oh! egy kedves anyát siratok én, ki e'
Hideg sírnak vagyon sziyemmel keblében.

Médor.

Jer balsorsú magzat, megofztom én veled,
 A' mit kertem terem, 's nyájam bőséggel ad,
 'S ha látom, hogy tanyám' kis körét kedveled,
 Legnagyobb gondom lesz szünet nélkül reád.

Alinda.

Az idő és bajok alatt már görbedő
 Atyám segédségem' várja magányában,
 Sok gondal nevelt fel, tudom, engemet ő,
 Ki ápolná szegényt öreg napjaiban?

Médor.

Az imádott anya' sírja mellékében
 Minek keserítéd még inkább szívedet?
 Távozz innen: mivel újabb gyötrelmekben
 Leled nem sokára szétzuzott lelkedet.

Alinda.

E' helyen, a' melly egymaga bájol engem,
Kedvesen ölelem bánatim' jajjait. —
Anyám' sírja mellett elég nyereségem
Sírhatnom, ah engedj tovább is sirnom itt!

Szeder Fábián.

PAULINÁRA.

(Epigramma.)

Nincs olvasni valóm: úgymond Paulína; pediglen
A' könyvért csak nem meghalok, úgy szeretem. —
Halj meg először hát! míg új Könyvtárra teszek szert,
Paulinám; mert a' régít agyon szeretéd.

N. R.

ENDRE ÉS NINA.

(Románcz.)

Csendes az est 's a' rengeteg;
Csak az esti lágy lengeteg
Ingattya a' habokat.

A' Kőrös' szöke hulláma,
Játtzi tükre' fény csilláma
Csókolja a' partokat.

Nyugszik már a' Páfztor, 's nyája,
A' múltba halt sipján bája
Szenderítő dallának.

A' szomszéd szöllők' munkása,
Kialudván tűz rakása,
Nyugtót kíván társának.

Nina búözönbe kelve,
Borzadozva, esdekelve

A' magányos Szenvedő

Mereng kedvelt partja' hantján,

Bú 's panasz zeng bibor ajkán,

Sóhajt: „Felejt engem Ő!“

Halvány artzal, kisírt szemmel

Rem ényel, és félelemmel

Vár — 's csillaga nem derül,

Mefzse ott a' vágy' határa,

Hol most a' nap vég sugára'

Láthatárán elmerül.

Endre nem felel szavára! —

'S fejlőd remény virágára

Est borúlt a' hajnalon.

Néz — és könny ragyog szemében;

Zajg, és dül a' vész keblében

Álva a' sziget fokon.

Néz — a' folyam' sik tükrébe,

Hosszú árny nyúl setétébe,

'S zeng az ösmért ajk' bája.

'S a' hempelygő hullámokon
Küzd, — evez 's a' jelelt fokon
Partot ér kis sajkája.

Teljesüle szép reménye,
Csókba olvadt érzeménye,
Láng szemében köny remeg:
Hő kebelrel felhevüle,
Báj gyönyörbe szenderüle,
Ajk az ajkon édeleg.

Itt Ninám a' pálya díjja,
Tsak Te, én, 's a' béke lakja
E' magány' szent hantyaít.
Ezt rebegte — 's elbájoltan
Édes érzelembe holtan
Élte Istenálmait.

Kürt riadt a' pálya hartzra;
Fel robbant a' vér piatzra
A' hadak' bús Istene.
És Endre a' vércsatára
Nádorunk' vezér szavára
Sziy fakadva elmene.

Vilíza tért ő nem sokára,
'S ott, hol hív szerelmet vára;
Néma sírhantra talál.
„Itt érjen éltem' határa,
Hol szerelmem' kormányára
Setét gyáfszt vont a' Halál.“

Elrohant ő kinnyaitól
Feldulatva, 's jajjaitól
Mormoltak a' bértz fokok.
El — 's a' partról vég lehellte
Vilíza lenge, és felette
Őszyezúgtak a' habok.

Csejteí Fándly László.

A' L É L E K H E Z.

Földig bókolván pornál mélebben alázott
 Ajtatos érzéssel, tűzláng belső szerelemmel
 E' Nagyegész' szépét látván, óh, rogyj le, te Lélek!
 Földporból az Egekre emelt könnyes szemeiddel
 Istened' esmérvén, így ebben, 's Ötet imádjad.
 Nemde te érzed, hogy halhatatlanságra teremtett
 Téged az Égbelakó hatalom' jósága, kegyelme:
 A' kör' pirholagán égő láng' tengere, 's ebből
 A' levegő térben fennyen felemelve tűzellő,
 És a' termékeny földnek bőségeket osztó,
 Mindeneket áldó, gyorsító Isteni fénynap.
 Csillámló gyöngy harmat csepp a' gyenge virágok'
 Színlevelin. Kedvet termő tarkás ligeteknek
 Szívemelő bájkellemi. A' vidám levegőben
 Tündér hangjokkal repülő, és szárnyas enyelgők.

A' csendes ragyogó éjnek több csillagok' ezre.
A' tűz rettenetes villám szörnyű erejével,
'S mennydörgés. Az ezer meg ezer forgó napok, holdak.
Szépem' karjai közt, keblében, 's orca virágán
Tündöklő örömek, kedvek, és szellemi bájok.
A' természet' más több több jele azt bizonyítja.
Mennyei Felségnek nyilváná mind ezek adják
El nem múló hív ígérete' fenmaradását.
Örvendezz, Lélek, mert téged az égnek hatalmas
Végzete a' múlandó föld' kedvét megelőző,
És számos meg nem szűnő örömekre teremtett!
Óh, gyönyörű te jövendőd, sirj örömedbe, te boldog!
Mert ilyen sírásod az Ég' Ura vészti dücsöül!
Majd ha elreppennek, 's megfűnnek ez életi kedvek,
És úgy visszarepülsz a' mennyei angyali karhoz,
Honnét a' Kegyelemfő téged az emberi testnek
Isteni elmével életzésére leküldött.
Visszarepülsz oda, hol szentebbül énekelhedd majd
Menny' Ura' honnyában dicsérő dallod örökké.

Ferdői.

H I V S O H A J T Á S.

Milly bús homály borúlt Örömkoromnak
 Vigan derülő égi hajnalára!

Rózsája meghervadt víg homlokomnak,
 Ledült Reményem' Szerencsevára!

Hová hagyta! Ninám' szép Angyala?
 Szivemben minden öröm meghala!

Hová hagyta! Ninám' szép Angyala? —

Azt sugja: hogy Nina már meghala! —

S c b ö k.

MEGHIVÁS.

Lillim! tréfát félretéve,
 Használunk kell a' tavaftz;
 Mert az érlelő nyár' heve
 Minden rózsát meghervaszt.

Nézd, Kedves! ott a' szép virány,
 'S mellette a' hűs liget,
 A' honnan a' víg csalogány
 Egy hársról ránk integet.

Jer karomra, fussunk oda,
 'S a' csermelynél ültödlben
 Zengd, angyalom! hogy micsoda
 Hívség lángol szívedben.

Az alatt én virágokat
 Szedegetek számodra,
 És dalodért méz csókokat
 Ragasztgatok arczodra.

Lillim! imígy enyelegve
 Hafználgassuk a' tavaftz;
 Mert az érlelő nyár' heve
 Bennünket is meghervafzt.

K. L.

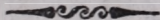
D Ó R I S R A.

(Epigramma.)

Festi magát Dóris; — már néki pirulnia nem kell,
 Majd kicsapongásit hogyha szemére vetik;
 Mert mindég piros ő; sőt még azt is nyeri ezzel,
 Hogy hűs sírjában sem lefzen ő halavány.

S. F.

A B O L D O G A T Y A.

E R K Ö L C S I D R A M A

Három Felvonásban.

G U Z M I C S I S Z I D Ó R

Á L T A L

1821.

S Z E M É L Y E K.

Boldog József.

Boldog Péter, József testvére.

Ferencz, Ügyvéd

Láfzló, Törvénytudó } férfi magzati Józsefnek.

Imre, 12 esztendő

Endre, 10 esztendő

Juli, leánya Józsefnek.

Ernyei Gábor, Juli Jegyese.

Gassner.

Helység Bírája.

Két Paraszt.

Vadász.

Szakács.

Pinczemester.

Inas.

Geniusz.

ELSŐ FELVONÁS.

(Falusi Kastély.)

Boldog József

(asztal mellett ül, levelet olvas; ezt látván)

Illyen a vak fzerencse! ma felkapja az embert, holnap ismét leveti; ma arannyal tölti-meg ládáinkat, holnap fzürt vet nyakunkba, vagy békót lábunkra; ma édes jó anyánk, holnap meg mostohánk, mint Faludi után gyakran dörmögi öcsém. — Be fzerencsétlen az, ki egészen erre a változó alakra bizza magát! ki most örömben, majd bújában csak nem megbolondul, a mint a fzerencse most reá mosolyodik, majd megelfordul tőle. Az illyen ember ritkán lehet csendes: minduntalan hánykolódnak indulati; öröme állhatatlan szinte mint a fzerencsének mosolygása. — Eddig ugyan körülöttem lebegett ő víg

arczával; de, te tudod Isten, csalfa mosolygási nem ingereltek engem; úgy hiszem, elfordulása sem fog állhatatosságomból kimozdítani. — Ha magamat érdekelne csak változása, nevetném az állhatatlant, 's tudnék nála nélkül magamnak, Istenemnek élni; de most félek, ne talán gyermekeimnek nedves szemeik megtörjék férfias ugyan, de még is atyai érzékeny szívemet. — Azonban ember vagyok; lágy agyagból van formálva az én szívem is, olvadozhat; de lelkem, ez az égi rokon, nem fog reményilem elcsüggeni ebben a nehéz csatában. Az az Isten, ki erőt adott mértékletesen élni adományival, meg fog erősíteni, hogy a reám erefztett szükséget is állhatatosan viseljem. (csendít)

I n a s. Méltóztassék parancsolni!

B o l d o g J ó s. Öcsémet keresd-fel, fontos beszédem van vele.

I n a s. Tüstént! (el)

B o l d o g J ó s. Majd meglátom, mit fog hozzá szólani a philosophus. Talán hafznát vezízem ezének gyermekeim elcsüggedések ellen. — Laczi! Laczi! csak te ne járulnál fzerencsétlenségemhez! még a többit könnyen türném, 's talán jó kedvemben nevetném is.

Péter. (fel-lép.)

József. Ide kezéd' Öcsém!

Péter. Neffize, jó bátyó! csak katonának ne!

József. Talán még annál is többre; kívánom kezeddél szívedet is.

Péter. Szívemet nem adhatom.

József. Miért nem? — Azonban értlek öcsém: enyém az már ugy e, régtől fogva? — Jöfzte ülj-le mellém; philosopháljunk egy keveset.

Péter. Tudod, hogy én a fecsegő philosophusokat nem szeretem.

József. Úgy úgy! de a philosophálásból ez egyfzer valami fontos fog ám következni.

Péter. (leül) Ha kívánod!

József. Mit tartanak a philosophusok a szerencséről?

Péter. A poetákat akarád talán mondani? ezek és a pictorok vaknak festik azt, és szárnyat adnak néki a röpülésre.

József. De minek neki a szárny, ha vak? hová röpül a bohó Istenné? — De a philoso-

phusokat értém. Mit mivel abban az esetben a' philosóphus, mellyben a fzerencse elhagygya őtet?

Péter. A bölcs a fzerencsének soha sem hiszen; egyedül a gondviselésben feneklik minden bizodalma.

Jósef. És ha a gondviselés is elhagygya őtet?

Péter. Ho ho! bátyó, a gondviselés el soha nem hagygya a jó embert. Csak az hagyatik ettől el, ki már maga magát elhagyta.

Jósef. És hát nem hagyatik az a gondviseléstől el, ki minden javaiból kiforgattatik?

Péter. Nem bátyám, akár mire czélozzon befzéded, azt mondom nem: a földi javak csak eszközök a gondviselésnek kezében egy nemesebb czélra, melly gyakran azoknak feláldoztatásokat kívánja.

Jósef. Úgy úgy! ha az ember önként volna áldozó pap; de mikor igazságtalan ellenségei forgolódnak az oltár körül!

Péter. Annál jobb: ebben az esetben a kárvallott ártatlan, melly ártatlanságában felemelvén lelkét mosolygva nézi javainak tékozlását;

vagy könyűk csordulnak szemeiből, melyeket nem maga vétke, nem is kárvallása, hanem felebarátjának ravaszága gördít-ki; ekkor az emberiségnek folynak azok, és drágábbak Krózus gyöngyeinél.

Jósef. Látom, könnyen áll nálad a csupa gondolatbéli kárvallásnak elviselése. Próbáljuk-meg, ha embere tudsz e lenni szavadnak. Minden jószágunkat elpörölték tőlünk pörös atyánkfiai. Itt a' levél, melyből látni, hogy a szententziának kihirdetése tegnapra volt határozva; tehát már megesett.

Péter. Valóban sajnós; és az legsajnosb, hogy ügyünk igaz volt.

Jósef. Azt hittem én is, hogy az igazság hazánkban most is talpon áll; sőt még most is azt hiszem, kéfzebb lévén magamat csalódottnak tartanom, mint az ítélő székét igazságtalanságról vádolni.

Péter. Talán lehetne még valamit próbálni. Apellálj!

Jósef. Ezt nem fogom cselekedni: ugyan azon okok, melyek eddig győztek, győzhetnek ezután is.

Péter. Valami csalfaság fekszik a dolgan. Ezt még ki lehet nyomozni.

Jósef. Oda, Öcsém pénz kell; ezt pedig tudod, soha halomra nem raktam.

Péter. Nem bátyó, ezt te nem tetted, de épen azért, mivel pénzed meg nem penyészedett, sőt sok ügyefogyottakat felsegített, igazságos, hogy neked is küldjön a' gondviselés oly barátokat, a kik ügyedet felsegíteni vetekedjenek. Különben is, micsoda igazság az, melly pénzen vásárltatik?

Jósef. Mi a vetekedő barátságot illeti, talán nem igen fog bennünk terhelni. Nem kell előtted elmondanom, mit magad gyakran mondasz: Donec eris felix! Ha megtudják, a mi sokáig titokban nem maradhat, ügyefogyatlanságomat, volt fzerencsémnek baráti, hátat fognak fordítani.

Péter. Ne piszkold bátyó az emberiséget! nem illik az emberiségről illy alacsonyúl gondolkodni. Vannak, vannak, háladatlan embercsék, de hála az égnek, vannak igaz barátok is.

Jósef. Hát ha e' mellett is el fogom veszteni pörömet? miből elégítem ki a hitelezőket?

Péter. Bizzd őket abban az esetben az Istenre.

Jósef. Öcsém! hova vífzen philosophiád? Nincsenek ők nálam nélkül is Istenre bízva? mi fogna e mellett a maxima mellett lenni külső bátorságunkból? — Nem Öcsém, bizonytalan esetre nem bizom magamat. Mit vinnék magammal fzerencsétlenségembe, ha jó nevemet is elveszteném? Előbb a' koldus botot, mint ilyen uton uradalmat.

Péter. Kedves, kedves bátyám! ha eddig fzerettelek, immár tífztellek; a te fzíved megfzégyeníti az én efzemet. De azért lehet próbálni: még nem olly vastag az igazság bőre, hogy pénz nélkül ne mosolyogjon emberre. A thrónust még nem csupa fzolgaság őrzí; a fzeretet is körülötte lebeg. Annyink van még, hogy oda juthassunk.

Jósef. Meghazudtoljuk a közönséges törvényfzéket?

Péter. Sőt inkább az alakosoknak fogjuk álarczájokat levonni, és az igazság fzolgájinak megmutatni, hogy ők is emberek, és csalatkozhatnak.

Jósef. 'S miből fogod a csalfaságot fedezni? miből a bírák csalatkozásokat megmutatni?

Péter. Igaz, hogy én a törvényes dolgokhoz nem sokat értek; de érzem, hogy igazságtalanul fosztatunk - meg javainktól.

Jósef. A csupa érzés nem próbál; érzem én is, mert fáj.

Inas (fellép). Egy idegen Úr kíván bémenni.

Jósef. Mi féle Úr?

Inas. Nem ismerem fzemélyét, de gorombaságát igen is.

Péter. Gorombaságát?

Inas. Nincs különben: valakit csak előtalál, káromolja, és elüzéssel fenyegeti.

Jósef. Különös ember!

Péter. Talán tébolodott?

Inas. Isten tudja; azt hírleli; hogy ő az Úr e helységben, sőt Nagyságtoknak házakban is.

Jósef. Bocsásd - be a nyomorút, talán segíthetünk rajta.

Péter. Én valamitől félek.

Jósef. A gondviselés, Öcsém! érted? Ez el nem hágy bennünk.

Gassner (fellép) Valóban nagy Urak! alig nyer az ember audientziát tőlök. — Az urak közül mellyik Boldog József?

József. Én vagyok, lelkem; mit akar velem?

Gassner. Lelkem! hm lelkem! talán még fzívem is leszen ma.

Péter. Az Urnak otromba befzédje csak igen egyez ebrázatjával. Kevesé hátrább az agarakkal.

Gassner. Agaraim már az erdőt futossák.

József Csendesen, Öcsém! engedni okosság. — Mi dolga velem az Urnak?

Gassner. Mintha nem tudná! hiszen azt csak tudja már, hogy kihült uraságából; ugyan azért azt kívánja az én Nagyságos Principálisom tudni, hogy mikor takarodik ki házából?

Péter. Ember! vagy becsületesbben addelő a' reád bizott követséget, vagy tüstént, (fel akar ugrani).

József. Ne heveskedjél Öcsém: millyen az ember, olyan befzédje is. (Gassnerhez fordul felkelvén)

Péter. (felkél). Majd én megtanítom be-
fézelleni tudni.

Jósef. Hallja az Úr! én azt sem tudom,
ki légyen kegyelmed; 's ugyan azért felelni sem
tartozom. Azonban, ha ugyan csak Kapi Fe-
rencz Urnak embere, megmondhatja néki, hogy
mihelyest az ítéletet annak útján megkapom, és
ő kegyelme is az épületek árát leteszi, tüstént
általadok mindent.

Gassner. Az elsővel mindjárt szolgál-
hatok; (zsebjébe nyúl) a házat pedig elviheti
magával a holdba, vagy akar hova tetfzik, vagy
fel is gyujthatja; mert az én Uramnak ilyen
guanyhó nem kell.

Jósef. Az elsőt nem kelmedtől várom,
ugyan azért csak tartsa magának; a másodikra
most nints mit felelnem. Isten hírével.

Péter. Helyesen! (Gassner ruhája szélét
fogván) Most ki, otromba ember! Mond-meg
Urának, hogy máskor személyében embert küld-
jen, ne barmot.

Gassner. Jól van, jól! (mentében) csak
meg ne sirassátok.

Jósef. Úgy tetfzik, már végére jár fze-
rencsénk.

Péter. A gondviselés, bátyám! én még ebben bizom.

József. Oh! én is; és pedig soha úgy nem, mint most. Az ember bőségében ritkán emlékezik arra, de szükségében egyedül hozzá ragaszkodik. Én azt gondolom Öcsém, minden további lépést hagyjunk abba; meguntam a pörlekedést, 's lelkem nyugalom után vágy. Van még egy kis Józágom, tudod, Völgyiben; kicsiny ugyan, de kellemetes tájékon; a szorgalmatos kéz el fog bennünket tartani belőle. Ha a dologban csalfaság lappang, Ferencz Fiam, ki fogja azt előbb utóbb nyomozni; és gyermekimnek jövő s szerencséjek eránt nem tettem még le váltig reménységemet. Különben is Ferenczet nem kell már féltenünk: gyors szárnyakat adott ő neki a' szerencse, 's jól röpül. Imre és Endre még most ártatlanabbak, sem hogy a nagyra vágyás, és a kincsnek szomja nyughatatlanítsa őket. Belőlek jó munkás emberek válnak. Leányomnak szép szíve, munkás szorgalma, fog férjet szerezni —

Péter. Julinak? nincs e ő már eljegyezve Rezi Sándornak?

Jósef. Ugy van Öcsém; de hihetnéd e te, hogy a Nagyságos Mama házába fogadja, és menyének ismerje a fzegény leányt? Tegnap már tudtára adám házam változását, és mit se kételkedjél, hogy a házasságból semmi sem leend, 's jó, hogy nem leend.

Péter. Valóban fzanakodásra méltó ez a derék pár, mint fzeretik egymást! Én azt mondom, Sándor nem haggya, 's Juli máshoz nem megyen.

Jósef. Bizzuk Öcsém ezt is a gondviselésre. Azthifzem, hogy alacsonyságra sem Sándor, sem Juli vetemedni nem fognak! — 'S így Öcsém, hogy az előbbire vífza-menjünk, hol-tig csak el tudunk élni.

Péter. El, bátyám! (kezét fszorítja) akár mi vadonban. Tudod, én most ezftergálozok mulatságból; fzükségből majd kétfzeresen fogok. Könnyveimtől most már könnyen búcsut vesznek.

Jósef. Ezt cselekedni nem fogod; valamint én le nem teszem pipámat. Annyira elnyomorodni nem fogunk. Ugy teszük, mintha károm nem is érdekelne. De bezzeg érdekel egy —

Péter. 'S ez?

Jósef. Ugy bizony, te még nem is tudod a' históriát! Tegnap este vettem Ferencz levelét. Halljad csak, Laczi katonává lett.

Péter. Alig hihetem. Ha pedig hinnem kell, szívemből sajnálom.

Jósef. Még ez haggyán volna; de más a' bökkenő; Laczi kénytelenségből leve katonává.

Péter. Ugyan mi kényfzeríthette őtet erre az öldöklő, gyilkos életre.

Jósef. Lassabban Öcsém! gondold-meg, én is katona voltam. Katona védelmezi a' hazát.

Péter. Igaz, igaz: *est malum necessarium*. De elég éhetetlen, henye roffz ember van a' hazában, mint épen az, kit imént igazítottam - ki.

Jósef. A' katonaságban is tanult jó ember az ember.

Péter. Jól van no! De mit akarál mondani?

Jósef. Laczi valami verekedésbe keveredett. Ismered az ifjuság hevesességét; egyikét mester-legényt, mondják, derekasan megütögetett. Hogy az estéli mámort kialudta, elrémülven cselekedetén, 's félvén az iskolai fenytéktől, hufzárnak ütött-fel.

Péter. Hogy hogy keveredhetett Laczi verekezésbe? Valóban az a mester-legény, kit Laczi megverhetett, karóra volt érdemes. — Bátyó, Laczit ki kell váltani.

Jósef. Ha maradni nem akar, nincs különben; de előbb hadd kóstolja a prófontot.

Péter. Egy kis utazás nem árt neki, eruditionis causa. Talán el fog marschírozni Olasz Országba, Rómába, a hajdan híres Capitoliumba, a tudományok féfzkébe; a szép művek műhelyébe: hol felbuzdulván a remek rajzolatok fzeplélésében, megkedvellheti a szép művészséget, és jó pictor lehet belőle.

Jósef. Inkább katona maradjon, Öcsém.

Péter. 'S miért? Nézzd bátyám, a katona városokat, országokat pufztít, ront; és az embereket gyakran életeknek tavaflzában küldi a más világra: melly vadság! A' pictor az elavult városokat, helységeket új fényben deríti; a századok előtt elhalt nagy férfiakat feltámasztja, 's századokon ált élteti: melly fzelídség! Melly contrast a kettő között! melly áldás ez, melly átok amaz, az emberiségre nézve!

Jósef. Haggyunk most békét ezeknek, édes Öcsém! térjünk vissza jövőndő sorsunkra.

Ugy gondolom, mennél bamarább, annál jobb lesz' megválni a mostanitól. Holnap tehát nevem napja lévén, még itt, a mennyre lehet, együtt vigadjunk, 's áldozzunk házi Isteneinknek, a békességnek, fzeretetnek, egygységnek. Hadd lehessek utolfszor kedves Jobbágyaim között, mint atya gyermekei között, boldog. Azután lépjünk által a világ kaján fzei elől azon szép völgybe, mellynek csendes és kellemetes kebele kipótolja az elvesztett fényt. Jönni látom gyermekeimet. Te készítsd el őket az új életre, hogy kellemetes légyen előttök. Én addig Julim gyenge szívéhez fzollok. (el)

Imre Endre (fellépnek).

Endre. Ah Úr-bátsi, mit hallottam!

Péter. Hagyd, halljam.

Endre. Hogy László bátsit —

Imre. Én is hallottam.

Péter. Mit hallottatok? Csak egyitek fzólljon.

Endre, Imre (együtt). A bíróné —

Endre. Lászd, Imre, most megharagíttasz; én kezdtem-el, hagyd elvégeznem is. Urbátsi azt kívánja, hogy csak egyikünk fzólljon.

Imre. Ne szólj hát; azt gondoltam nem szólasz.

Péter. Nem fzeretem versengésteke hallani. Szólj Endre!

Endre. A kertben voltunk én és Imre, a bíróné udvarán befzellt komámaffzonnal.

Péter. Micsoda befzéd ez Endre? Van néked komád?

Endre. Nem is enyémet mondtam én, a bíróné komámaffzonyát. Mit tudok én bele, ki az a komámaffzony.

Péter. Tehát koma affzonyával befzellt. Mit befzellt?

Endre. No de ne szóljon bele Úr-bátsi; — Azt mondta tehát, hogy László Urfit az iskolából kicsapták; azután főbe lőtte magát; végre katonává lett. Igaz e ez bátsi?

Péter. Mende-monda: csak gondold jól meg: főbe lőtte magát; azután katonává lett! Lehet e ez igaz?

Imre. Lászd Endre, nem jól befzélsz: a bíróné azt is mondta ám, hogy verekedett László bátsi.

Endre. Hát azt talán nem mondta, hogy főbe lőtte magát? meg hogy katonává lett?

De az igaz, hogy ha főbe és agyon lőtte magát, katonává nem lehetett.

Péter. Azért tanuljátok - meg egész életetekre nézve, hogy minden mende-mondának ne higgyetek; kivált mikor valakiről rosszat mondanak. Az emberek sokat mondanak, és azért sokat hazudnak is.

Imre. Az inas is azt hazudta, hogy Uram atyám haragszik László bátyánkra.

Endre. De az inas ugyan nem hazudott, mert én is hallottam.

Péter. Bé sokat hallottál te! mit hallottál tehát és kitől?

Endre. A pap öccsétől; ez pedig bátyától; a pap pedig nem hazud, ugye?

Péter. Mikor igazat mond. — De eluntam csevegésteiket. Tudjátok e már az éneket?

Imre, Endre (együtt). Oh igen is jól tudjuk.

Imre. De édes Úr bácsi — már nem is merem kimondani! —

Péter. No mit ismét? ugyan sokat tudtok ti ma.

Imre (sírva). Hogy Uram atyámat kive-rik házából.

Endre (ez alatt elfordul, kezeit szemeire nyomván).

Péter (félre). Átkozott nyelveskedés! —
Hát ezt kitől hallottátok?

Endre. Az egész helység tele van vele.

Imre. Eggy Úr hírlelte - el.

Péter. Töröljétek-meg szemeiteket. Senki sem ver - ki minket házunkból; hanem lássátok: ez a helység nem volt tulajdonképen a miénk; csak zálogba birtuk eddig; most valóságos Ura vißzakiványa. Illik e vißza adni?

Endre. Ha az övé, illik.

Imre. De hát mi hová lefzünk?

(Ezek alatt Boldog József megnyitja félig a benyilót,
's hallgatódzik.)

Péter. Tudjátok, mi nagy ez a világ; és hogy mindnyájunknak van egy atyánk —

Imre, Endre. Az Isten!

Péter. Jól mondjátok. Ez a jó atya a jó embert soha el nem hagyja; meghallgatja a tiszta jó szívnek fohászkodásait, és igazságos kérését tellyesíti. Ismertek e jobb embert atyátoknál?

Imre, Endre. Nem mi.

Péter. Nem láttátok e ötet gyakran vagy füzobájában térdepelni; vagy a kertben, most

melyén kereftbe tett kezekkel, majd az égre emelvén azokat, imádkozni?

Imre. Oh, igen sokszor láttuk.

Endre. És akkor mi is imádkoztunk.

Imre. Úr-bátsi pedig könyes szemekkel állott megöttünk, és fohászkodott.

Péter. Lássátok, ahhoz a menyei atyához imádkozott ő akkor, és ti érettetek imádkozott; titeket ajánlt annak mindenre kiterjedő atyai gondviselésébe. Ti is imádkoztatok, és a ti ártatlan imádságtok atyátokért legkedvesb volt a menyei atya előtt. Megtagadott e valaha a ti édes atyátok valamit tőletek, a mit ti alázatosan kértetek tőle, és a kért dolog reátok nézve ártalmas nem volt?

Imre, Endre. Soha sem.

Imre. Csak ha roflzat kértünk.

Péter. Ha ilyen jó a ti földi atyátok, mit gondoltok, nem sokkal jobb e az a mindnyájunk menyei attya, ki minden szükségeinket tudja, és hatalmas azokban mindnyájunkat segíteni?

Imre, Endre. Oh valóban jobb.

Péter. Derüljen azért kedvetek! édes gyermekeim! ha roflzak az emberek, jó az Is-

ten; mit azok elhuznak tőlünk, ő kipótolja azt. Emlékezzetek Jób históriájára, mellyet atyátok gyakran olly szépen elbeszélt előttünk, hogy mindnyájunknak potyogtanak könyűink.

Endre. Atyánk is sírt bele, és nem tudott szólani.

Péter. Egy jobb földre vezet ő bennünk, mint hajdan Ábrahám, melly hasonló a paradicsomhoz.

Imre. Mellyben Ádámot teremté Isten?

Péter. Ahoz édes öcsém: tele gyümölcses fákkal, szépen zengő madarakkal; egy szép kies völgyben, mellyet a legtisztább források, a körül fekvő hegyekről csörgedezve, öntöznek.

Endre. Jaj Úr-bátsi! hát ha ott is lefzen az a tudákosfa, mellyről Éva és Ádám even meghaltak!

Péter. A tudákoságnak fája ki-vefzett már a földről, mert az emberek nem tudták azt megbecsülni.

Imre. Mikor megyünk oda édes Úr-bátsi?

Péter. Holnap fogjuk édes Atyátok neve napját üllen; azután utnak készülünk.

Endre. Láfzló bátsi is el fog oda jönni?

Péter. El, ha ideje leszen.

Imre. Hát galambjainkat elvisszük e magunkkal?

Péter. Mondtam, hogy ott mindenféle madarak találatnak. De, édes gyermekeim, ott nem lesznek ám jobbágyaink!

Endre. Ádámnak sem voltak; minek is a paradicsomban?

Péter. Ott mind nemes emberek laknak; a nemes ember pedig, tudjátok, másnak dolgozni nem tartozik.

Imre. Hát dolgozni is kell?

Endre. Hogy ne kellene? lám Ádámnak is kellett, azt mondván Isten, hogy dolgoznék, és őrizné a paradicsomot.

Péter. Nékünk is kell tehát dolgoznunk; néktek kiváltképen édes gyermekeim, hogy öreg atyátokat megkéméljétek.

Imre, Endre. Dolgozunk is!

Imre. Alig várom, hogy oda menjünk!

Endre. Abba a szép nagy kertbe!

Boldog József (kilép, 's nagy érzékenységgel megöleli Pétert). Kedves, kedves Öcsém! bé boldoggá tesz te engem gyermekeimben!

(fiat öleli) Így, édes gyermekeim, így fzeretlek bennetek; így fog fzeretni Isten mindnyájunkat, ha mindenre, a mit én tőletek, Isten pedig mindnyájunktól kíván, kéfzek vagyunk. Valóban illy boldognak még nem éreztem magamat, mint ebben a fzempillantatban.

É N E K.

Áldjuk o Isten, kegyes ihletésed,
Mellyel a fzelvéfz dühös ostromában
Lelkeink fzentebb hevülésre kéfzted,
’S gyujtod örömré.

A világ fényes fövényén lebegtünk
Eddig, erkölcsünk de nem ére csorbát;
Mélyen elménkben nevedet viselvén,
Boldogok éltünk.

Változik minden kerek e világon:
A kinek reggel mosolyogva kelt fel
A kies napfény, fzmor alkonyodtán
Elhuny örökre!

Csak te vagy mindég ugyan az magadban,
Ura ég 's földnek! ki te benned épít,
Azt sem ég sem föld tüneményi el nem
Döntik egézen.

Változott sorsunk fzíveinkbe' nem tesz
Változást, látod, valamerre intesz
Menni, bizalmunk egyedül te benned
Vetve, menendünk.

Téged a tenger vizein tul innen,
Téged a föld mély üregébe, fzinén,
Érez egy formán, ki fzívében ép még,
'S félni tudatlan.

Tartsd-meg o Isten csak ez egy javunkat,
Lelki épségünk; vele a fzegénység
Terhe könnyű lesz, 's kezeink gyümölcse
Édes izünknek.

M Á S O D I K F E L V O N Á S.

(Erdő.)

(Láfzló roncsolt ruhában, 's álarczával egy fa alatt
fekszik, Geniusz feje felett áll.)

L á f z l ó.

(Énekül.)

Be boldogtalan lettem én,
Miolta fzelthányatik
Sajkám a világ tengerén,
Szívem már nem nyughatik.

G e n i u s z.

(Énekül.)

Vond-be ismét vitorláid',
Partra siess, szív-vivásid'
Hidd-el tüstént megfzünnek,
Helyt hagynak örömöknek.

(Eggyütt.)

Egy szép remény,
Bár melly fzegény
Légy, halandó, felemel,
Rád vigasztalást lehel.

L á f z l ó.

Bú és bánat mint epefzi
Fejemet és lelkemet;
Éhség, fjomj, ébrenség tépi
Gyengén táplált testemet.

G e n i u f z.

Szünj o fzünj - meg panaszlani,
Szíved' tested' marczanglani;
Sír im atyád szivébe',
Térj - meg kinyílt ölébe.

(Eggyütt.)

Atyai szív,
Fijához hív,
Ha bánkodik elvesztén,
Ujra vidul megtértén.

Lá f z l ó (felkelvén). Ki vagy te , ki velem befzél sz ? és illy f z é p v i g a f z t a l á s s a l c s a l o g a t f z !

G e n i u f z . Nem csalogatlak jó ifju ; hanem igaz utra akarlak vezetni , ' s nyugalmadat v i s s z a - adni .

Lá f z l ó . De hát ki vagy te ?

G e n i u f z . A te legjobb barátod , tanácsadód , vezéred ; f z ó v a l , G e n i u f z o d .

Lá f z l ó . Későn ébredtél te fel , jó léle akkor kell vala tanácslanod , minekelőtte e f z e r e n c s é t l e n s é g b e e s t e m .

G e n i u f z . Akkor is f z ó l l o t t a m é n t e hozzád ; de a r o f z társoknak lármájok eltölték füleidet , ' s f z a v a m o t nem hallád . Tudd-meg , hogy én lármában f z í v e d h e z nem f z ó l l h a t o k ; m a g á n o s s á g a z é n k e d v e s h e l y e m ; h o l s e m a z é n f z a v a m a t i d e g e n h a n g n e m g y e n g í t i ; s e m a t e f z í v e d e t i d e g e n t a n á c s e l n e m f z é d í t i .

Lá f z l ó . De hát miért nem intettél-meg előtte való álmamban , mint most cselekvél ; úgy a k e l e p c z é t k i k e r ű l t e m v o l n a .

G e n i u f z . Mert mindentudó nem lévén , f z á n d é k o d a t m é g n e m t u d t a m a k k o r ; v a l a m i n t - h o g y m a g a d s e m g o n d o l t á l a k k o r m é g s e m m i

rosszat is. Különben sem szabad nekünk valakit szabadságában gátlanunk.

L á f z l ó. Mi hát mostani tanácsod?

G e n i u f z. Nem értetted?

L á f z l ó. Hogy Atyámhoz visszamenjek? Hiszen ő neheztel reám cselekedetemért, be nem fogad.

G e n i u f z. Ez csak a téged rémítő, vesztetető ohajtó, rossz Geniuszodnak gonosz sugallása. Higgy nekem, befogad minden bizonnyal.

L á f z l ó. Hah, melly hamar levél mindentudó! Honnan tudod atyám érzéseit?

G e n i u f z. Geniuszával szóllottam; kértem, lágyítsa szívét; 's ő meglágyította azt, úgy, hogy alig várja látásodat. Nézz körül, ime erdejében vagy. (eltűnik.)

L á f z l ó. Erdejében? (körül néz) Valóban ez az az erdő, mellyben gyakran olly édes volt nekem a mulatság. — Hallod e Geniusz, hogyan jöttem én ide? — Már is elhagyott! pedig még sokat akartam tőle kérdezni. Igaz, a mit mindig hallottam, hogy ezek a felsőbb rendű lelkek csak ritkán szállanak hozzánk, ekkor is csak a meddig, 's a mennyi nekik tetszik; kíváncsi-

ságinkat ki épen nem akarják elégíteni, csak a füzkségesek eránt intnek bennünket. — Ah atyám, ha igaz volna! Jó voltál te ugyan mindig, jó és kegyes atya; magzatidat igazán fzeretted: de épen ezen jóságod rémít engem. Mennél jobb az atya jó, engedelmes gyermekeihez, annál keményebb az engdetlen elvete-medetthez. — Ha atyám rossz volna, rossz lévén magam is, nem rettegnék fzine előtt megállani, mert vagy fzámba sem venné hibámat, vagy ha dorgálna, könnyű volna a felelet: miért neveltél így? — De egy jámbor, példás életű atyának, kinek fogyatkozásit soha sem látták ezek a fzemek; kinek kemény durva fzavait soha nem hallották ezek a fülek: egy olyan atyának, ki maga a megtestesült kegyesség; ki gyermekeinek a legjobb nevelést tele fzeretettel adta: egy illy atyának mondom, ki ne rettegje látását? egy illyennek kegyes tekintete türhetetlenebb, rettentőbb a megbukott ifjúnak, mint a mélyen durrogó, menyköveket fzóró kegyetlensége. — Csak — ha más nem rémítne is — csak az a fzmoruság, melly eltölté fzívét, hallván esetemet, ha harag nélkül gondolom is azt,

már maga is elég földhez sujtani. — De itt emberek jönnek, álljunk félre. (vissza huzza magát.)

Bíró, első és második parafzt.

(fejfével vállaikon.)

Bíró. (meglátván Lázslót) Talán bizony ez is annak a kemény Urnak embere?

1. Parafzt. Képe hasonlót mutat.

2. Parafzt. Ej eb az ünge! de hogy; nem látja kétek, hogy handverksbursch?

Bíró. Mit botorkál az erdőben?

1. Par. Talán eltévedzté az utat?

2. Par. Meg kéne szólítani tán?

1. Par. Ugyan, de tud e magyarul?

Bíró. Majd megkoróbálom én. (köhént)
Hej sógor! hová való kéd?

Lázsló. (Előbbrelép) Jaj édes bátyám! most ide, majd oda. Sehhol sem, oda haza, és mindehol.

1. Par. Bé furán beszéll!

Bíró. Talán bizony csak csavargó?

1. Par. (suttant a másodikhoz) Meg kéne fogni!

2. Par. Ugyan metszene kéd a nyomorút párával? ha még is katona fogdozás vóna.

Lá fzló (a Bíróhoz) Most ugyan valami olyan.

Bíró. Ej! ej! bizony sajnálom. Talán valami mesterember?

Lá fzló. Az voltam, de kihültem belőle.

1. Par. Ha kovács vóna, befogadhatnánk tán!

Bíró. Miféle mesterember?

Lá fzló. Szégyellem megmondani — tollragó.

2. Par. Talán inkább tollfofztó? A Nagyságos Úr házána tán lenne mit fofztani. Van ott elég lud.

Lá fzló. Miféle ember a Nagyságos Úr?

1. Par. Hm! a mi Nagyságos Urunk! hogy nem ismeri!

Bíró. Egy igen kegyes jó Úr ő; jobbagyit úgy fzereti, mint gyermekeit; 's azért jobbagyi is fiui hűséggel szolgálják.

Lá fzló. Hány gyermeke van?

Bíró. Négynek kéne lenni, de, Isten bocsá, az eggyik, azt mondják, elfajzott.

Lá fzló. Hogy hogy?

Bíró. Láfzló urfi igen jó ifju volt más-ként; sokszor adott pipámra tüzet; tudja Isten, Pesten mi roflz fát tett a tüzre!

Láfzló. (magában) Hah! még ezek is tudják! (a Bíróhoz) És honnan tudja kend ezt?

Bíró. Tudja Isten! csak hall az ember e féléket. Talán nem is igaz.

1. Par. De bizony igaz Bíró Uram, az én feleségem is hallotta.

Bíró. Hifz' komám uram feleségének az én feleségem mondotta.

1. Par. Meglehet Bíró komám uram, de a bizony hallotta.

2. Par. Az én fiam pedig az iskolából hozta hírét. De hifz iskolában is sokat mondanak.

Bíró. Az affzonyok pedig sokat hazudnak.

1. Par. Igaz bizony Bíró Komám Uram.

Láfzló. De atyafiak a toll sem mozdul fzel nélkül.

2. Par. Igaz biz' a tollfofztó Uram!

Láfzló. És attya tudja e már?

1. Par. Nem tom biz' én.

Bíró. Sokat tud a mi Nagyságos Urunk, de vajmi keveset fzőll.

2. Par. Mint okos emberek szoktak. Ime mint Bíró Uram maga is; olyanokat mond sokszor a gyűlésben, millyenekről más még ámodni se tudna; pedig ő kéme már régen tudta. De nézze kétek, nézze — (Gassner közelít).

Bíró. Hol hordja a manó ezt az Isten bocsá roffz embert?

1. Par. Tán bizony a fákat is megakarja olvasni, mint tegnap a házakat!

Gassner (nagy auctoritással) Mit ácsorogtok itt hé, ti henye pór-nemzetség?

(A parasztok késedelmeskedve veszik le süvegjeiket.)

1. Par. (a Bíróhoz) Szólljon kend neki valamit!

Bíró. (köhént) Mink Tekintetes Uram! —

Gassner. Mit? még szólalni merfz?

1. Par. Ej! hifz' azért adott Isten az embernek szájt, hogy szóljon.

Gassner. Majd bevarratom én szátokat, sepredékek!

Láfzló (a Bíróhoz). Kilehet ez a vad állat?

Bíró. Isten tudja! csak tegnap láttuk előfzer.

Láfzló. Micsoda hivatalú?

Bíró. Azt mondja, hogy Nagyságos Urunkat ma hónap kifzórja minden pereputtyostól házából.

Gassner. Mit mormiczol kendtek? — 'S ki ez a sehonnai?

Láfzló. Honnan ismer az Úr engem sehonnainak?

Gassner. Ocsmány bőrödről, rüherongy.

László. Én az Urat ugyan nem ismerem, honni legyen; de csak ugyan tapasztalem, hogy egy durva teremtmény.

Gassner. Mit? ezt te nekem? és pedig fundusomon?

Láfzló. Talán inkább az enyémen, megbomlott kerekű!

Gassner. Parancsolom, fogjátok-meg.

Bíró. Mi csak igaz földes Urunknak szoktunk engedelmeskedni, meg a Vármegyének.

Gassner (mégében a földet tapodja) Hah! — de várjatok! (megindul, és a vadászbá botlik)

Vadász. (fellép) No te, ördög kengyel-futója, még most is itt időzsz? Nem mondtam, hogy kihord irhádát ebből az erdőből?

Gassner. Ember! roffzúl járfsz.

V a d. Pufzta fenyegetéseid hasonló a
fzamár-ordításhoz.

G a s s. Nem mutattam e pecsétetes levelet?

V a d. Több olytant láttam én; de engem
csak Uram pecsétetes levele kötelez.

G a s s. Majd megjő annak is az Obschitt.

V a d. Akkor máskép' beszéllünk; most
marsch! különben megmutatom az ördögök har-
minczadját.

G a s s. Várj reá, ezért ugyan meglakolfsz. (el)

V a d. Jó lesz' jó, majd holnap után.

I. P a r. Ej Vadász Uram, bé bátor szíve
van! Hát ha ugy lesz' a dolog, mint ökéme
mondja? bezzeg akkor!

V a d. Hm! azt gondolja kend, megvárom
ötet? Keres bizony magának vadászt, ha kell neki.

B í r ó. De még jobbágyokat is ám. Ki
szolgálna ilyen pogány Urat?

V a d. (Láflzóhoz) Hát öcsém te ki mi vagy?

I. P a r. Egy szegény tollfósztó!

V a d. Ej, micsoda csufolódás ez?

Láflzó. Én igazán megvallom, hogy
deák vagyok; de kifogyván az élelemből, hely-
ségről helysége járom, míg szüleimhez eljuthatok.

Vad. No jöjjön deák uram a Nagyságos Úr házához; ő adakozó Úr; ad annyit, hogy hazáig elég lesz'. Kivált ma neve-napja lévén, ha néhány verset csinál néki. Egykor én is voltam deák; csak úgy folytak számból a versek: de már elfzoktam tőlök, mint rossz katona a kapától. Jöjjön velem.

Bíró. Azt tartom menjünk mi is. Híjjuk-össze a tanácsot; végezzünk valamit Nagyságos Urunk sorsáról. (el)

1. Par. Jó lesz biz a. (el)

2. Par. Menjünk hát. (el)

Láfzló. (lehuzván álорczáját) Ismerfz e Ádám?

Vad. Hogy a kőbe ne! De hol jár itt az Urfi?

Láfzló. Az Istenre kérlek, el ne árulj!

Vad. Ugyan kinek is árulhatnám-el az Urfit? hiszen itt senki sincs, ki az Urfiat szívéből ne szeretné.

Láfzló. De atyám! ah Ádám én őt felette megbántottam.

Vad. Nagyobb szeg van most a Nagyságos Ur fejében, hogysem megbántódásáról gon-

dolkodhatnak. Ofztán, mint lehet attya eránt illy bizodalmatlansággal? Én nem vagyok fíja, csak szegény vadász: de ha még olly nagyon megbántottam volna is; ha bár az egész erdő égne is el hibámból; tellyes bizodalommal járulnék hozzája; vétkeket megvallanám: 's hiszem azt, csak egyyet sem üttetne reám.

Lá fzló. Mit a cselédben elnéznek az Urak, azt a magzatban megbüntetik az atyák.

Vad. Ej ha mindjárt egy kis büntetésbe esnék is az Urfi: mi volna az? azért attya szerezete meg nem hülne.

Lá fzló. Én alattomban Uram bátyámmal, Péterrel, akarnék szólni.

Vad. Itt csütöñez valahol az erdőben. Fuskával jött; pedig igazán mondom, ha a nyúl három lépésnyire fekünnék is le előtte, el nem találná. Azt tartom gombát szed; de ehez sem ért: sokszor a bolond cseperkét is szelídnék nézi. Csak ilyenek a tudósok: Könyvből mindent, könyv nélkül alig valamit.

Lá fzló. Mintha jönne valaki!

Vad. Ó maga, íme. Én félre állok.

Lá fzló. Mennj, de hallgass!

Vad. (él)

Péter (fellép)

Láfzló. Bátyám!

Péter. (megrezenve) Az Istenért, Laczi!
'S te vagy? te volnál? Mi patvar hozott ide?

Láfzló. A' fzanás bánás.

Péter. Ez ugyan idvezséges vezér. Azt véltük, már Olasz-Ország felé ballagsz.

Láfzló. Ne csufolódjék édes Uram bátyám! szívem nincs az ilyenekre most kéfzen.

Pét. No, no! legyen tetfzésedre. Fogjunk hát a dologhoz. Hány mester-legényt vertél-meg?

Láfzló. Én? én ugyan egyre sem tettem kezemet.

Péter. Első hazugság.

Láfzló. Uram bátyám! hazudtam e valaha előtte?

Péter. Nem a te rovásodra van ez metfzve. Tovább: miért csaptak - ki az iskolából?

Láfzló. Engem?

Péter. Nem is engemet ám! Második hazugság. — Hát miért vagy most itt?

Láfzló. Egy kávéházban mulattunk. Játékba kaptam, és summásan vesztettem. Valami-

vel többet találtam inni is; és így részint vesztéségből eredt búmban, részint heveseségből az ott lévő hufzárók közé állottam. Innen pedig —

Péter. Megjőzanodván elfőktél, ugy van e?

Láfzló. Ugy van édes bátyám.

Péter. Most pedig félsz atyád dorgálásától?

Láfzló. Nem annyira dorgálásától félek, mint megbántását fájlalom. Kérem édes Uram bátyám!

Péter. Én legyek Prókátorod, ugy e?

Láfzló. A mi eddig is lenni szokott.

Péter. De hallod e, már nem vagy gyermek; szólj magad ügyed mellett.

Láfzló. Csak hogy előre készítse - el Uram bátyám Uram atyám szívét. Véletlen' rettegek őt meglepni.

Péter. Ezt talán megteszem; de fogadd meg, hogy Horácz poetikáját megtanulod. — Most jöszte velem. (megindul, és Ernyeibe botlik)

Ernyei. (fellép nagy, és tüzes lépésekkel)

Péter. Az Istenért, agyon ne tiporj bennünk Gábor!

Ernyei. Ha! ti itt, kétség kívül ti is kegyetlen hóhérjai boldogságomnak!

Láfzló. Az Istenért, barátom Gábor, mi lelt?

Péter. Hallod e, ifju ember, te nagy felhevülésben vagy, 's a mint gyanítom, tévedésben is. Mi bajod? De mérsékelj hevedet, minekelőtte szólj!

Ernyei. Mintha nem tudnák? 'S ti nem javalnátok, mit a vén farkas cselekedik? 'S különösen te jégverte philosophus, nem vagy e mindenben meghittje, tanácsnoka? Te pedig, szinlett barát, nem azért jöttél e haza, hogy szerencsétlenségemnek tanúja, 's talán gúnyolója is lehess?

Láfzló. Te ábrándozol barátom! szavaidat nem értem.

Ernyei. Sokra viszi embert a tetetés.

Péter. Szóljunk egyet okosan Ernyei! Te Julit elvesztettnek tartod, 's talán el is vesztetted őt; de okát nem tudod, 's azért omlik dühöd azok ellen, kiknek kárvallásod nem különben fáj, mint ten-magadnak. Szólj, kitől 's mit hallottál?

Ernyei. Kérlek benneteket, ne tetéztetek ravaszágtokat új alakossággal. Nem tagadta e meg tőlem a vén Boldog azt, kit szereztek, 's magamnak eljegyzék.

Péter. Kitől halottad ezt?

Ernyei. Nem maga írta e anyámnak a gyalázatos kosarat hozó levelet? 'S nem magad gyaníttatod e, a mit úgy is jól tudsz, hogy elvesztem kedvesemet?

Péter. Olvastad a levelet?

Ernyei. Mintha én jobbat tudnék belőle olvasni, mint anyám!

Péter. Mit olvasott tehát belőle anyád?

Ernyei. Azt, hogy hóhérok vagytok, és ördögök, kik poklot támasztatok szívémben az ígért menyország helyett.

Péter. Menjünk öcsém, Ernyei nem akar tévedéséből gyógyulni; vagy azt kell gondolnom, hogy ravaszkodik, 's maga szennyét ránk akarja mázolni: el akarja t. i. a világgal hitetni, hogy ő a szegény Julit éppen úgy szerezte, mint a gazdagot.

Láfló. En igazán megvallom, Uram bátyámat sem értem egészen. 'S igaz volna, mit

csak ez előtt egy ezelős ember után hallottam.

Péter. Igaz, öcsém.

Ernyei. (vizsgálódván) Mi igaz tehát?

Péter. Az, mit vagy Ernyei Urfi előtt titkolt el Nagyságos Mamája, vagy maga az Urfi is titkolózik előttünk, mintha nem tudná.

Ernyei. Az Istenre kérem Péter Ur, szóljon, mi történt? Megholt? vagy csak beteg?

Péter. Megholt igen is a világ dicsőségének, hogy az egyszerű fzegénységnek éljen. A Boldog nemzetség már ezután boldogtalan fog lenni a világ ítéletében; de elég boldog ezen ítéletet mosolygani.

Ernyei. 'S én azért veszttem el idvezségemet?

Péter. Igen is: mert a gazdag Ernyei nemzetség soha sem fogja megengedni egyik tagjának, hogy a szerencsétlen Boldog nemzetséggel elegyedjék össze.

Ernyei. 'S engem Anyám csalt e hát meg?

Péter. Mert boldoggá akar tenni.

Ernyei. Hah! boldoggá engem csak az tehet, kiben eddig éltem. Ha Juli fzegény, annál

gazdagabb vagyok én; 's ő annál tisztább szívet fog magával hozni, mennél kevesebb aranyat. Bátyám! Öcsém! Juli enyém; Isten veletek egy kis időre. (el)

Péter. Jó ifju, igen jó, de fergeteg!

HARMADIK FELVONÁS.

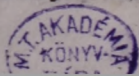
(Boldog József Kastélyja.)

Boldog József. Életemnek hatvanadik évét hozta be a mai nap! és én még erőt érzek megaggott tagjaimban; derűtséget elmémben, 's lelkemben csendes vidámságot. — Hatvan ezteendő! A tizenöt, húsz ezteendő ifjancz csudálkozik a nagy fázmon, 's magának negyvennél, legfőbb ötvennél többet nem kér, hogy teremő

phantasiájának csuda képeit felépítse. A nyolczvan, kilenczven esztendőös görbedt testű öreg ellenben az ötven hatvan esztendőösre még mint gyermekre tekint-le, és maga a századikra pislog-fel, 's reményli, hogy a kor Istenétől jubiláltatni fog, 's néhány esztendőt még azon fellől pensioúl nyerni. — És még is! mi a nyolczvan esztendőösnek élete? Az, a mi a hatvanosé; és a százados nem fog lefolyt életéből többet említhetni a harmincz 's negyvenedesnél. Álomnál egyebet alig látunk lefolyt időnkéből; 's ha mi nyomdokai maradnak, már még életünkben begyepesedve, feledve látjuk azokat, midőn mellettek mások tündöklének. Homályba vonúl - el fze meink elől a mult kor; a bizonytalan jövő nincsen hatalmunkban; a jelenlét pedig — ah, ez az állhatatlan jelenlét, úgy tetfzik, még nagyobb semmi a multnál és jövőnél: arról legalább tudok valamit gondolni vißzavert árnyékából; ettől reményleni, félni; benne előre örvendeni, vagy rettegni. De a jelenlét egy tündér alak, mellyről soha sem lehet mondani: itt van. És még is a világ bölcsei azt kívánják tőlünk, hogy a multakat feledjük, a jövő eránt ne aggód-

junk, hanem csak a jelenléttel éljünk. De hol ez a jelenlét? ha hívom, még nincs itt; ha marasztom, már elrepült. És még is, o kegyes és hatalmas Isten! olly édessé tudtad a halandók előtt tenni ezt a mindig futó, soha fel nem tartható tündért! hogy vele mulatni unálmára senkinek ne válnék. — Ezer meg ezer képek után erednek a halandók, és kergetésekben el nem fáradnak; sőt ha ma ezt elérik, holnap már más után erednek, 's amazzt feledik. 'S ezt a csapongást mind addig úzik, míg nem a halál karjai ölelik őket ált. — De még is van valami ebben az életben, a mi nem álom; a miről mondhatom: itt van. Meg ugyan nem foghatom, bár mint kergessem, mert erőszakot nem fzenved; de ha nálam lenni érzem, megmaraszthatom magamnál, ha más után eredni nem akarok. A léleknek csendessége ez; az az édes nyugalom, mellyet a beavatlan nem érezhet, mert soha benne nem volt. Csak ott van ez jelen, hol a tiszta, jámbor szív soha meg nem szünik tisztaságát őrizni, jámborságát nevelni. A jó kegyes Isten-'s ember-szerető léleknek tulajdona ez a kincs, és a lefolyt munkás, jótévő életnek

emlékezete annya, dajkája a jövődónék reménysége. Halhatatlan, mint az ember lelke, és az ember lelkének jövődó valódisága. — Ha lefolyt életem napjait átfutom, úgy találom, hogy van min megnyugodnom. Ember voltam, fogyatkozásim, gyarlóságim tagadhatatlanok; de te tudod Isten, akaratom gonosz nem volt soha: az ő tükre a te törvényed volt szüntelen, mellytől ha gyengeségből eltalált távozni, nagy törődéssel tért ismét hozzá vissza, és benne vigasztalást lelt; 's a botlás kettőztette iparkodását, hozzá hívebben ragaszkodni. És a te atyai kezéd, oh Isten, megerősíté azt. Ez volt az én földi boldogságomnak alapja; belső nyugalmamnak nemzője, mellyet a te ígéretid dajkáltak mind eddig. Megpróbáltad Isten az én állhatatosságomat a bővelkedésben, illik, hogy próbáld azt szűkségben is. De leányomat hallom jönni! Ah szegény leány, a te vesztéséged mindnyájunkét felülmulja, 's csak ez keserít engem is egyedül.

J u l i (fellép).

B o l d o g J ó s. Szemeidből látom, leányam, hogy az éjjel nem nyugvál. Sokat kelle vérzeni sebzett szívednek.

Juli. Atyám! ím elődbe hozom ezen sebzett, vérzett fzegény szívét; nincs mit egyebet áldoznom neved napján. Vedd által ezt, melly ha nem ép is már, tiéd egészen, 's jobban a tiéd ez most, mint valaha lehetett; kész, ő intézetidet tisztelni, 's vakon követni. Fáj ugyan az áldozat, de bánat nélkül tétetik.

Boldog Jós. Kedves, kedves leányom! jer hadd fzorítsalak mellyemhez. — Mindnyájunknak fzerencsétlensége te benned gyúlt öföze, 's te elég erős vagy annak csendes viselésére. De bizom, bizzál te is leányom, hogy mostani fájdalmidat fzebb örömök fogják felváltani. Mit érne az élet vízfzontagságok nélkül? nem tud az valódilag örvendni, kit soha fzomorúság nem ért!

Juli. Minden örömem, atyám, jövendőben a te megelégedésed lefzen. Hogy fájdal-mam valaha egészen megfzünjen, nem merem, valamint reményleni, ugy igérni sem.

Boldog Jós. Az idő, és csendes türés mindent meg tud orvosolni.

Juli. Ah atyám, én sokat, sokat vesztettem! (elfordul sírva)

Boldog Jós. Ha ennyire jó és érzékeny nem volnál, vesztéséged illy nagy nem volna. Derítsd-fel képedet, leányom, a philosophust hallom jönni.

Boldog Péter, Imre, Endre

(fellépnek.)

Péter. Kedves Bátyám! engedelmeddel, gyermekeid fiui hűségeknek kívánják jelét adni.

Jósef. Kedves Öcsém! édes az én füllemnek a gyermeki hűségnek hallása, és lelkem eltelik azzal a boldogsággal, mellyet csak atya érezhet, ki az sem fejezhet. Azonban úgy tetízik, tegnap legvilágosabb jelét adák gyermekeim hűségeknek.

Péter. Mennél többfzer ujítatik az, annál mélyebb gyökeret ver a szívben, és annál édesb, annál boldogítóbb az atyai léleknek.

Jósef. Igazad van, édes Öcsém. Halljuk tehát!

Imre. Atyám, fogadd-el gyermeki hűségem színetlen jeleit!

Endre. És az én együgyűségemnek tudatlanságát meg ne vessd.

I m r e.

Ohajtásunk hogy elfűnket
 Tudjuk, négyfzer ujult - meg,
 'S négyfzer kérvén Istenünket,
 Mind annyifor tölteket - meg.

E n d r e.

Hogy atyánk csendes életét
 Évről évre áltmenni
 Látnánk, 's kora' derűtséget
 Közöttünk emelkedni.

I m r e.

Az ég meghallá kérésünk',
 Betölté ez ohajtást;
 Atyánkat megtartá nekünk,
 Szórván reánk az áldást.

E n d r e.

Áldást, mellynél nagyobb nincsen
 E föld egész kerekén,
 Melly kitesz' legdrágább kincsen,
 Az élet hajló térén.

I m r e.

Atyát látni, kegyes atyát
 A gyermekek körébe,
 Példás élete malafztját
 Szív' s léleknek szívni- be.

E n d r e.

Ezt az áldást, kegyes Isten,
 Meg ne vond o még tőlünk,
 Gyámoly nélkül a sík jégen
 Még könnyen eleshetünk.

I m r e.

Hálául ím megfogadjuk,
 Atyánk desz' Kalauzunk,
 Éltét tükörül állítjuk,
 'S tőle el nem távozzunk.

E n d r e.

Atyánk! vedd szíveinket,
 Eggyügyűek még ezek,
 Formáld- ki még jobban őket,
 Hogy másaid legyenek.

E g g y ü t t.

Áldásodat kérjük végre,
 Kegyes atya, magzatid;
 Kezeidet tedd fejünkre,
 'S telljenek kívánatid.

Boldog Jós. Az Istennek áldása legyen rajtatok, kedves magzatim, és maradjon feletetek egész életetekben.

Lá f z l ó (a térdeplő gyermekek közzé rohanik)
 Reám is, megbántott atya, reám is erezd vagy csak kis részét atyai áldásodnak.

Jós. Ki vagy te?

Lá f z l ó. A te tévelygő fiad, kegyes atya! tévelygő ugyan, de a tiéd még is, a ki vérző szívvel kéri atyai irgalmasságodat.

Jó se f, Vétked; rutsága vérzi szívedet, vagy talán csak —

Lá f z l ó. Atyám! a vétek; és a kegyes atyának megbántása.

Im re, End re. Atyám! bocsáss - meg néki; a te fiad, és a mi testvérünk ő.

Jó se f. Az ártatlanoknak könyörgések egeket hasít, és fiziklátat repeszt. — Keljetek-

fel, 's öleljétek - meg tévelygő, de megtért bátyátokat. (Péttert öleli maga) Öcsém, e lágyító percet is neked köszönöm.

P é t e r. Boldog perczenet! (a gyermekeket rendre öleli; ezt teszi Juli is) Boldog atya, boldog magzati a legboldogabb atyának, kik ezt érzitek; boldog én is, ki ezt láthatom.

J ó s e f. (Péterhez titkon) Az Istenre kérek, ne rontsd el hevességeddel plánumomat.

P é t e r. Végezzd!

J ó s e f. Imre, Endre! mit vétett bátyátok? Ti legyetek vádok, ti védek, ti végre bírák. Mit vétett bátyátok? Imre te szólj!

Imre. (zokogva) A jó Istennek törvényt álltalhágta.

Endre. (erőltetve) Szent, változhatatlan és örök törvényt.

J ó s e f. Miben hágta által a jó Istennek szent, változhatatlan, örök törvényt?

Imre. Abban, hogy rossz pajtásainak csábításokat elfogadta, az atyai gyakor intések ellen.

Endre. És hogy megfélekezvén az atyai kegyességről, magát veszedelemre szánta - el,

Lá f z l ó. Elég atyám! elég ártatlan testvérím! tovább ki nem állhatom.

J ó s e f. Tudtok e valamit védelmére?

P é t e r. Bátyám, utolsó szavai!

J ó s e f. Haggy békét; testvéri védelmezzék.

I m r e, E n d r e. Atyám, utolsó szavai!

J ó s e f. Egyebet nem tudtok? szavai a tetetésnek szavai szinte úgy lehetnek, mint a valódi megtérésé.

I m r e. Lá f z l ó bátyánk most még jobb, mint az előtt volt; ő nem teteti magát.

E n d r e. Atyám, Lá f z l ó bátyánk most igen, igen jó.

J ó s e f. Szívetek beszéll!

P é t e r. Bátyám, az ártatlan szív ítélete többet nyom, mint az érett hideg észé.

I m r e, E n d r e (attyok lábaihoz) Atyám! bocsáss - meg Lá f z l ónak; a te fiad ő, és a mi fzeretett testvérünk.

L á f z l ó. Atya! ha ölni akarsz, egyfzerre üssd kereftül szívemet; vagy szabadíts - fel engem ezektől a nyilazó szavaktól.

J ó s e f. E kellett. Sebez tehát Laczi, sebez az ártatlanságnak értted hangzó szava?

Lá fzló. Inkább, mint az éles kard.

Jó sef. Elégge bűnhödtél; jer már karim közzé. (Áltkarolja az ölébe rogyó ifjut.)

Péter. 'S lehetne boldogtalan egy ilyen boldog nemzetség?

Juli. Hah! mint váltják bennem az indulatok egymást!

Jó sef. Öleljétek, mindnyájan öleljétek meg az eltévedt, de megtért fiút.

(Juli első öleli Lá fzlót, utánna Péter és a gyermekek)

Inas. (fellép) A házi cselédek kívánják szív- ves örvendezéseket jelenteni.

Jó sef. Jöjjenek, fiaim nékem ők is.

Inas. (el)

Péter. Mit fogsz ennyi fiuval tenni?

Jó sef. Jó szívet fogok beléjek önteni.

A Cselédek (fellépnek.)

Vad á f z. Örvendünk mindnyájan Nagysá- godnak.

Szakács. Hogy születése és dicsó szent Patronusa napját egészségben megérhette Nagyságod.

Pincze-mester. És szívünköl kíván- juk Nagyságodnak.

Inas. Hogy becsületes nemes familiájával és velünk hív szolgáival egyetemben számos esztendőkre tartsa - meg a jó Isten.

Vadász. Nevelje tágos erdeit, szaporítsa vadait.

Szakács. Töltse - meg életes házát; a szakács semmit ne keressen, a mit ne találna.

Pincze - mester. Pinczejéből a legjobb borok soha ki ne foggyanak.

Inas. Afztalára a jó ízű falatok adassanak, és soha csömört ne kapjon.

Mindnyájan. Az Ur Isten éltesse, Vivat!

Boldog József. Köszönöm édes fiaim szíveteknek ohajtását. De egyet elfeledtetek, a mi legfűkségesb: mértékletességet a bőségben, a fűkségben békes tűrést: e kettő nélkül fzegény a gazdag, és nyomorult a fzegény. — Engem édes fiaim a gondviselés kiemel gazdag állapotomból, és, nem a fűkségnek ugyan, de még is a középfzerűségnek sorsába rendel; hol nem lefzen konyha, mellyben uri szakács főzhessen; nem pincze, mellybe különös mester kívántasék; nem végre Úr, kit inas szolgáltson. Mellyre nézve, szívem fájdalmával ugyan, de csendes

türessel kell további szolgálataitokat megköszönöm. Én vidám arccal hagyom el az uraságot; illik, hogy tí még kevesbé panaszkodjatok az ég rendelése ellen. Urat mindenütt kaptok.

Vadáfz. De nem atyát is egyfzèrsmind.

Jósef. Atyát fogtok lelteni, ha hű szolgálataitokkal megérdemlitek az atyai szívet.

Vadáfz. Már én Nagyságos Uram, egy lépést sem távoztam Nagyságodtól. Ha bőségben el tudtam szolgálni, el tudom a középferőségben is.

Jósef. Te ugyan el, jó legény; de én nem téged tartani.

Szakács. El tartom én Nagyságos Uram.

Jósef. Csak lenne miből.

Szakács. Ej, a jó szakács ott is talál, ahol nincs. Maga csak nem főz magának Nagysága.

Jósef. Nem, fiam; de a férfi szakács sokba kerül; sokat költ, semmit sem gyűjt.

Szakács. Már én Nagyságod konyhájából ki nem megyek, és benne mást meg nem fzenvedek.

Pincze-mester. Vízet csupán csak nem fog inni Nagyságod, sem Péter ő Nagysága?

Jósef. Nem, fiam; de azzal az egykét akóborral, melly pinczénkben lészén, magunk is fogunk bánni tudni.

Pincze-mester. Azzal is csak én tudok bánni.

Inas. Én pedig ha Nagyságodnak nem udvarolhatok, fogok szolgálni barmainak.

Vadász. Emberekre csak lesz' szükség Nagyságodnak; hol talál pedig hívebbeket nálunk?

Szkács. Mi már összefszoktunk, 's egymást el nem hagyjuk.

Pincze-Mester. Tudunk annyit keresni, a mennyi napról napra elég lesz'.

Boldog Péter. Bátyám! a sok száj ugyan sokat eszik, és a sok gyomor sokat emész; de a sok kéz is sokat keres. Mindenik csak egy gyomorral jó, és két kézzel.

Jósef. Hát öregségtekre mi lesz' belóletek? én penziót nem adhatok ám.

Péter. Bátyám, a gondviselés!

Imre. A gondviselés, atyám! ez el nem hagyja a jó embert.

Endre. Mi pedig mind jók vagyunk.

Szakács. Úgy édes Úrfiak, szálljanak mellettünk! ki kocsis, ki béres, ki kertész. Isten nevében csak élélünk. Az öregség gondolkodjék magáról.

Jósef. Haggyuk-el ezeket most édes fiaim! Hozzám való szeretetetekről telljesen meggyőztetek. Csak arra kérlek benneteket, boldogságtoknak feláldozásával ne keserítsétek szívemet. Fogok én néktek olyan urról gondoskodni, a kiből atyát leljetek egyfzersmind. Ezt a napot együtt töltsük-el vígan; holnap szálljunk a többiről. (a cselédek el)

A Bíró és a két parafzt (fellépnek).

Bíró. Engedelmet kérünk Nagyságos Úr, kegyes atyánk, hogy jelentés nélkül bátorkodtunk bejönni. Senkit sem találtunk, ki által jelenthettük volna magunkat.

Boldog Jósef. Az én jobbhágyim előtt soha csukva nem volt az ajtó.

2. Parafzt. Igaz, Nagyságos Uram.

Bíró. Mi csak azért jöttünk (köhög) hogy Nagyságod neve napjára hofizu életet, egészséget, bort, buzát, kívánjunk, végre lelkének örök idvezséget.

1. Par. És pedig az egész helységnek nevében.

2. Par. A mit én is bizonyíthatok.

Boldog József. Igen köszönöm jó szíveségteket fiaim; nektek is hasonlóképen kívánom Istentől mind ezeket. Meg van már parancsolva, hogy minden házhoz hús és bor a háznép számához mérve adassék.

Bíró. Mély alázatossággal köszönjük Nagyságodnak atyai kegyességét — de

Boldog József. Vigadjatok ma ti is; és igyatok egészségemre.

1. Par. Megteffzük kegyes Nagyságos Uram örömet.

2. Par. Hogy ne innánk? bíz ifzunk ám egy ilyen jó Úrnak egészségéért. — De, bíró uram szóljon kend már no!

Bíró. Nem tudjuk igaz e, kegyes Nagyságos Uram (köhent) talán ki sem tudom mondani, hogy —

Bold. Jós. Hogy el kell válnom tőletek?

Bíró. És hogy más földes Urunk lesz'?

Boldog József. Ugy van édes fiaim. A törvény titeket másnak szolgálatjára ítelt.

1. Par. Ej, ej! már hogy lehet ez?

2. Par. Meg nem foghatom; hiszen mink gyermekségünktől fogva Nagyságodat szolgáltuk.

Bír. Mi bizony Nagyságos Uram azt végeztük a gyűlésben, hogy Nagyságodat el nem bocsátjuk; azt a másikat pedig be nem ereffzük helységünkbe.

Boldog József. Mit? ti zendülést akartok támasztani?

1. Par. Mi azt gondoljuk, hogy csendesen is véghez mehet a dolog.

2. Par. Nagyságod lovait nem engedjük befogatni; amannak meg, ha jön, kerekeit vagdadjuk el a határ szélén.

Bíró. Nagyságos Uram, a legöregebb ember, ismeri Nagyságod Máté Ferenczet, ki most lépett a századik esztendőbe; még ez a vén ember sem emlékezik, hogy itt más uraság parancsolt volna; a Bódog familia volt itt mindig a földes ur. Hogyan jöhetne más ide most?

Boldog József. A törvény úgy kívánja.

Bíró. Ej már micsoda törvény lehet az?

1. Par. Talán maga csinálta azt az a kemény Ur.

Boldog Péter. Volt kendtek közzül valamellyiknek pöre?

1. Par. Isten mentsen tőle.

2. Par. Ókor ókor öfözecsörül pörül az ember fzmzfédjával, vagy fzőgájával, vagy feleségével; de hiszem nem soká tart Nagyságos Uram.

Boldog Péter. Nem ilyen pört érték én jó ember.

Bíró. Ő Nagysága a bíró előtt folyó pört érti; vigyázzon kend Komám Uram.

1. Par. Hiszen tudná bíró komám ha pörlekednének; ókor öfözözördülünk, de ismét lecsilapít a bíró bennünk.

Bíró. Igaz biz a Nagyságos Uram, mink hamar megeggyezünk.

Boldog Péter. Ezt sem értem, jó emberek; hanem a Vármegye vagy Királyi Tábla előtt nem volt e processusok kendteknek?

Bíró. Isten mentsen, Nagyságos Uram; a magunk dolgát egymás között is eltudjuk mi igazítani; Nagyságos Urunkat híven fzolgáljuk; a Vármegyének is megadjuk a magáét.

Boldog Jósef. De Úr-Székén csak voltatok még is fiaim!

I. Par. De ott bizony voltunk.

Boldog Péter. Ugy e, a mit az Ur-
fzéke törvényesen elvégzett, azt nem volt sza-
bad senkinek is maga hatalmával felbontani?

Bíró. Azt véghez kellett hajtani.

Boldog Péter. No lássa kendtek: bá-
tyámnak proczesszusa a Királyi Táblán folyt e
miatt a helység miatt már több esztendőök oltá
Bors Urral; a Királyi Tábla törvény szerint ítél-
te azt Bors Urnak. Ezt az ítéletet tehát nekünk
tisztelnünk kell.

Bíró. Nem mondtam kendteknek, hogy
Nagyságos Urunk, bár mi jó és kegyes is, ma-
ga sem engedett volna, ha nem köteleztetnék.

Boldog Jós. Látván tehát a dolognak
igazságát, nyugodjatok - meg az isteni gondvise-
lésen. Jobbágyi hűségteket köszönöm.

Bíró. De Nagyságos Uram még is akar-
nánk valamit.

Boldog Jósef. 'S mi volna az?

Bíró. A mi Pelébános Urunk jó és bölcs
ember, azt mondta nekünk, hogy a dolgon le-
hetne tán segíteni még. A pénz, azt mondá ő
bölcsen, uralkodik az egész világon, mellyen

vagy a pört újra kezdeni, vagy annak a kemény Borsnak szívéét meglágyítani lehetne.

Boldog József. Ezt ugyan a Plébános Ur igen bölcsen mondá; de azt is tudhatja, 's tudhatjátok ti is, hogy én pénzben nem bővelkedem.

Bíró. Épen, mivel ezt jól tudjuk, mi bizony öffze beszéltünk, és jó summa pénzt fzedtünk öffze, ha Nagyságod meg nem vetné!

Boldog József. Én jobbágyim jó fzi-vűségekről semmit sem kételkedem, mert érzem, hogy érdemes vagyok reá; 's ha bizonyos volnék a dolog jó kimenetele felől, elfogadnám ajánlás-tokat, 's a pört újra kezdeném. De bizonytalan esetre bennetek kiüresíteni nem akarlak. Ha ismét elveszteném pörömet, nem csak magam jön-nék szükségbe, hanem titeket is koldus botra döntenélek.

Bíró. Ej Nagyságos Uram, mink azért még élélhetünk hótig. Az a tíz ezer, a mit öffzefzedtünk, Nagyságod bölcs intézetei, és kegyes gondoskodása által került lassanként birto-kunk alá. Nagyságod alatt szoralmatosságunk után ismét vergődhetünk annyira; más alatt el-

lenben a mellett is szegénységre juthatunk. A szomszéd Uraságnak jobbágyi még most is szegényebbek, mint mi vagyunk; sokan közzülök alig virradnak mindennapi kenyerekre; hasonló sorsra jutunk mink is, ha Nagyságodat elvesztjük.

Bold. Péter. Engedj bátyám szíves kéréseknek, és próbáld újra kezdeni a pört.

I. Par. Mink Nagyságod nélkül meg nem élhetünk.

Juli. Atyám, engedjen! vagy csak reám nézve is engedjen könyörületességből! (könyűjít elröjti).

Gassner (fellép). Kérem szerezetettel, Nagy Uraim, nem tartóztathattam magamat, hogy minekelőtte elmenjek, megtudván azt, hogy íme Boldog József Urnak születése napja vagyon, egy kis rövid gratulatzioval — —

Bold. Péter. A rossz szív hazud a szép beszédben.

Boldog József. Hagyd-el Öcsém! nem mindjárt rossz ott a szív, hol az ész heveskedik. — Köszönöm az Urnak emlékezését.

Gassner. Reménylem egyszersmind, hogy bizonyos válafzt vihetek Bors Uraságnak.

B o l d o g J ó s e f. Csupán azt, hogy mihe-
lyest a végső szententziát veendem, helyt engedek.

G a s s n e r. No de kérem Nagy Urat, a
szententzia nálam van.

B o l d o g J ó s e f. Már mondtam, hogy
mástól várom a tudósítást; az ilyen dologban
egész formalitás kívántatik.

E r n y e i G á b o r (berohanva) Ég föld össze-
szakad, nem engedek anyámnak. (Boldog József
lábaihoz borul. Juli egész testében remeg.) Julim
attya, légy kérlek, légy atyám nekem is. Akár-
hová menj, követni foglak; a legsivatagabb pusz-
ta is paradicsom lesznek nekem az én Julim mellett.

B o l d o g J ó s. (felemeli) Ne olly tüzesen,
ifju ember; fiúi kötelességedről ki olly könnyen
le tudsz mondani; mennél könnyebben tudnád
nődet odahagyni, ha meghülend tüzed! Előbb
jó fiú, azután jó férj. A mire most vakon kész
vagy, azt józanabb órádban keservesen bánnád-
meg; és a fzerencsétlenséget kétfzeresen nevelnéd.

E r n y e i. (Julit oda huzza, és mindketten
térdre esnek Boldog József előtt) Segíts Julim ese-
dezni, segíts! Végy fel jó atya gyermekid közé;
ha nem, itt halok lábaidd előtt leányoddal.

Ferencz (ünnepileg lép fel)

Boldog Jósef. Ime fiam!

Boldog Péter. Be jókor!

Imre, Endre. Ferencz bácsi!

(Ezek hamar egymás után. Ernye, Juli felelzmélnék.)

Ferencz. Kedves atyám! fiui kötelességemhez hív lévén, bár mennyi foglalatosságim legyenek is, mellyek Pesten maradásomat kívánták, csak ugyan el nem mulathattam, hogy haza jövetelemmel a köz örvendezésben részt ne vennék, sőt ne nevelném azt. — Jól tudtam én, hogy lelkét atyámnak semmi bal eset meg nem zavarja, következőleg utolsó levelem sem, annyira, hogy lelkének derültségét, 's az ezt jutalmazó, 's tükröző arcának vidámságát egyfzerre elvesztené; de azt is gondoltam egyfzersmind, hogy a fzmorú hírt felváltó örvendetes felette neveli a magában békestűrő szívet: ugyan azért röpültem azt az örvendetes hírt jelenteni, hogy a proceffzusnak reánk nézve víg kimeneté lett. Egy csalárdságnak felfedezése, mellyről én már régen gondolkodtam, 's utóbb bővebben le fogok írni, az egész dolognak hirtelen fordulást adott. Szóval mi győztünk, 's az ellen fél gyalázatosan veretett víflza.

Boldog Péter. Nem mondtam bátyám, hogy csalárdság fekszik a dologban?

Boldog József. Mondtad Öcsém, 's hittem én is; de fel csak fiam tudta fedezni.

Bíró. Hála Istennek!

I. Par. Így hát csak a régiben maradjunk.

Gassner. Kérem, az örömet nem kell praecipitálni.

Fer. Ki az Úr!

Gassner. Én Bors Ó Nagyságának fze-mély viselője vagyok itt.

Fer. Nevét akarom tudni.

Gassner. Gassner Jakab.

Fer. Te voltál a róka, gonofz lélek. Csak vakarodjál haza, már ott a Vármegyénél erántad a rendelés.

Gassner. Illyen calumniákhoz az én füleim nem szoktak. Kérem mérsekelje magát, velem az igazság.

Fer. Szívedben a gonofzság.

Gassner. (írással kínálja) Ime!

Fer. (elvezfi, 's ismét vissza veti) Ez Bors Agensének írása; eddig már mást olvas tőle Bors Uram, mellyet nem fog mutogatólag fitogtatni.

(Boldog Józsefhez) Kodves atyám! itt van a nyugtató fzententzia. (áltadja) Bors tartozik a proceffizusnak költségeit lefizetni, azon fellül az igazságtalan megtámadásnak díját; mellette nota infamiæ a billyege, mint falszariusnak; melly ocsmány tettnek Hoppmestere Gassner volt.

Gassner. Így hát nekem itt semmi keresetem. (el)

Bold. Péter. Szerencsésen a belső várig.

2. Par. Nem patvarkodik most!

Bold. József. Ime kedves fiam! az én hű jobbágyim ma mutatták-ki leginkább hozzám fzereteteket. Ön boldogságokat kívánták feláldozni az enyéért.

Fer. Ha ezt nem tennék, háladatlanok volnának nem csak atyai jótévőjek, de tulajdon boldogságok eránt is.

Biró. Így tehát mi Nagyságod jobbágyi maradunk.

1. Par. Mind örökön öröké, és azután is.

Boldog József. És fiaim.

Boldog Péter. (a gyermekekhez) Így hát öcsécskéim vége a paradicsomnak.

Boldog József. Sőt ezután fogjuk Völgyit paradicsommá tenni.

Ernyei. (megfogja Juli karját, 's Boldog József elé lépnek) Mellyben mi leszünk az első pár. Áldásodat reánk, jó atya.

Boldog József. (kezeit fejeikre tévén) **Legyen** áldás részemről szíveitekre.

A Cselédek egymás után lépnek fel.

Vad. Meg nem tartóztathatom magamat.

Szakács. Meg kell tudnom, turó e vagy tarhonya.

Pincze-mester. Bor e vagy eczet.

Inas. Kés e vagy vella.

Boldog József. Jertek fiaim; tí is méltók vagytok a köz örömből részesülni. Ti képzek lettetek volna engem akármi pufztába követni. Ez szívemnek igen jól esett. Örvendjete; már együtt maradhatunk. Rólatok holtom után is fogok gondoskodni; 's nem hiszem, hogy fiaim közzül legyen egy is, ki hűségteket becsülni ne fogja.

Endre. Hát nem megyünk-el paradicsomba?

Boldog József. Elmegyünk édes gyermekim; és ezt a napot, valahányan itt vagyunk, még élünk, ott fogjuk ezentúl ünnepleni. Egy

szép kertet eresztünk ott; ennek közepén egy kápolnát építünk, melyet az atyai, gyermeki, és jobbágyi szíveteknek, vagy inkább az Istennek, ki ezt a szívetet gyullasztá, 's táplálja bennünk, fogjuk szentelni. — A szívetet Istene legyen velünk fiaim mindnyájunkkal.

V a l a m e n n y e n. Ámen.

B o l d o g J ó s e f.

Hálát Isten néked adok
 Gyermekim erkölcsiért;
 Már csendesen ált-ballagok
 Hozzád képz jutalmimért.
 Lefolyt korom napjaiban
 Jót roszat megcsókoltam,
 De törvényed útjaiban
 Állandón megmaradtam.
 Magzatimra áldásodat
 Bőven eresszd oh Isten,
 Add nekik szent malasztodat,
 Erősítsd az erkölcsben.

K a r.

Isten néked hálát adunk
 Atyánk egészségéért,

'S hozzád egy szívvel kiáltunk
Tartósabb életéért.
Adjad Isten, hogy atyánkban
Tovább is vezért leljünk,
Hogy törvényed útjaiban
Gyengék el ne csüggedjünk.
Bánat, sűrű aggodalom
Ne tépjék az ő szívét,
Sem betegség, sem fájdalom
Ne roncsolják meg testét.
A halált nem kerülhetvén,
Ha napjai betelnek,
Rá csendes álmot eresztvén,
Ugy add - ált az egeknek.
Békességet fzeretetben,
Még éltetfz, adj szívünknek,
Boldogsága e kettőben
Áll e kurta éltünknek.

B Á J V I O L A *)

(Sonet)

Ragyogsz felém, éj' csillagfátyola,
 Könyümen rengesz, hold, szelíd istenné!
 Ah, nem levék az éghez hívtelenné,
 Reményem még is mellze - pártola.

Itt e' kebel, melly tiszta lángola,
 'S nincs bájsereg, melly őt körülroppenné,
 Nincs vándor itt, ki szellemkarra venné;
 Kihez sohajtsak, én kis viola?

Meg-meglep olykor, mint örömkövet,
 Jobb életből egy boldog - édes álom,
 'S bennem, körülem tündérfényt szövet.

Mind hasztalan. Szebb vágyim' nem találom.
 Kegyarczban kél, mosoly - fel ideálom:
 De hervadóra nem nyit bájövet."

Szemere.

*) Ezen Sonet azért másoltatott itt le a' Hand-
 buch der ungrischen Poesie neve-
 zetű munkából, mivel a következő egybe-
 függésben van vele.

A' BÁJVIOLÁHOZ.

(Sonet)

Miért epedsz te, kisded viola?
Homály alól emeld fel gyöngé fényed',
Hidd, nem sokára visszatér reményed,
Közel dereng jövendőd' távola.

Fel bánatodból, melly meggátola
Ártatlanúl éldelni tiszta kényed'!
Tekintsd, öleld bennem Bájtüneményed'
'S szép Ideáloed', melly elpártola.

Oh hála! látom, belsőd' érdelem.
Virúl levelkéd, melly indúlt hervadni;
'S örömkönyűkkel im mosolyg szelém.

Itt keblem, itt, a' kedvest elfogadni.
Te bírd örökre leghűbb szívemet,
Melly értted ég, míg hantom nem temet.

Képlaki Vilma

A' KIS KUNYHÓ.

Egy kis kunyhótska,
Szalma fedele,
Szél jár kereftül,
A' nap néz bele.

Ott egy kis Patak
Csörög mellette,
A' mosolygó Ég
Kékül felette.

A' Tó nem melfze,
Rajta egy Sziget,
Balra zöld erdő,
Jobbra báj liget;

Benn egy agg Öreg
Tiszta elmével
Istenét áldja,
Ott él békével;

Lelke igaz ép,
Rosszat nem esmér:
Gyáva irigység
Szívéhez nem fér:

Megelégedés
Lakik koblében,
Bár szegény! — Gazdag
Nyúgott szívében.

Nitra - Zerdahelyi Lőrincz.

LEÁNYBAJ.

Zúzott szívnek, fájdalemaknak

Enyhet adó Istene!

Sullyaibúl segítsd szívem',

Minden rá tör 's ellene.

Itt kerestem a' füvekben

Balzsamot a' jó szerekben:

De csak szívem fáj,

'S ah be nagyon fáj!

Minden kérdi, miért vagyok

Olly titkos mély epedő;

Mellyre csak így felelhetek:

Boldogtalan szenvedő!!!

Szívem legott Magányt óhajt

Ott sír, jajgat, mélyen sóhajt:

De csak szívem fáj,

'S ah még jobban fáj!

Néha talán eltévedve
 Mosolyognak ajkaim,
 Érzem olykor, hogy tisztábban
 Kelnek, mennek napjaim.
 Elpirúlva megfontolom,
 Így élhetnék azt gondolom:
 De csak szívem fáj,
 'S újra ismét fáj!

Nyugszik a' nap, üt az óra,
 Estét mond a' harangszó:
 Új év holnap — „sok szerencsét!”
 Szóll egy Ifjú derék 's jó.
 Nyujt egy főstött szerelmes Párt,
 'S nekik égő Hymenoltárt:
 De csak szívem fáj,
 'S megrepedve fáj!

Mit csinállyak ennyi kín közt?
 Hol virágzik nyugalmam?
 Álom' édes karjaiban —
 Ott ott talán oltalmam:
 Szépen játsza Ámor velem,
 Felserkenve magam lelem:
 Szívem újra fáj,
 'S most legjobban fáj!

Itt sincs szív-ir, mind kegyetlen,

A' mi pártol 's körül vefz;

Gyötör, kínoz, zúz, tör, szaggat,

Mindent kínra ad és tesz.

Ellankadva leledülök,

Gyötrelmimben elbödülök:

De csak szívem fáj,

'S szűnet nélkül fáj!

Úgy hallám, az ajtó kopog —

Tán ismét egy közföntő? —

Nem, nem — szívem' jó reménnye —

Ő az, ő az, a' ki jó.

Mátkát óhajt az a' nemes,

Engem keres az érdekes:

Szívem már nem fáj,

'S be jó, ha nem fáj!

Papp Ignác.

A' T U D O M Á N Y

Ez kincs, és nem ezüst, sem arany, sem Arábia gőngye;
 Ám de ezeknél azt többre bötsülni lehet.
Ez Vagyon, 's drága Vagyon, 's még is soha féltetni nem kell,
 Nem hogy tűz, víz, jég tudgya ragadni, vagy orv.
Tiszteli azt minden, de sokan megfzerzeni túnyák;
 'S birja ki már azt, nints örzeni gondja soha.
Örzeni nem szükség, és nagyra nevelni lehetne,
 Csak feledékenység veszne örökre oda.

Ordódy Tódor.

ÉDESSÉGEK.

1.

Szép ajakod és szép szemed
Tevék raboddá szívemet.

2.

Keblednek gyulladásiról
Hallgat a' száj, de szemed szól.

3.

Szembe véled
Szívem éled.

4.

Szívet szívért
Hívet hívért.

5.

Adj csak egyet
De nem meggyet.

6.

Szól a' szem, bár hallgat a' száj,,
 És beszél, belől mi fáj.

7.

Egy pár szép szem, egy mosolygás
 Mit tesz, inkább tudom mint más.

8.

Közel hozzád 's távoly tőled,
 Gondolatom csak felőled.

9.

Szívem vágyásai nagyok,
 De egy szót, és boldog vagyok.

10.

Tudom én mit cselekedném,
 A' mi tetfzik, ha merhetném.

11.

Add - meg, könnyű a' mit kérek,
 Bár édesbbet nem ismerek.

12.

Lyánka, bár mint rejtegeted,
Kiért lángolsz, nem fedheted.

13.

Hogy kívánhat szent hűséget,
A' kit minden szép szem éget?

14.

Rosszat mondanak felőled,
De én el nem állok tőled.

15.

Nem irigylem gyémántodat,
Igen Angyal - szomszédodat.

16.

Édes a' czukor, mellyet adsz,
Még édesebb a' mit mutatfz.

17.

Kis lábad az asztal alatt
Egy csizmán zsámolyra akadt.

18.

Repdes , repdes egy pár szép szem ,
Csak azon , a' kit szeret , nem.

19.

Az , a' ki párosodni fél ,
Egy jön sok rosszakat cserél.

20.

Nem jobb e egyet szeretni ,
Mint sokakat ölelgetni ?

21.

Szabad a' nőtlen' élete ,
De mi lesz majd végezete ?

22.

Csókot adni , csókot venni ,
Igy szeretnék boldog lenni.

Kazinczy Ferencz.

AZ EMLÉKEZET HAJNALA.

El-huny a' pompás Nap a' ligetben
 Az estve' szép vidám innepén,
 De fel-kél, és meg-jelen uj fényben
 A' fris reggelnek dicsőségén:
 A' Zéfír a' rózsát tövéről
 Le-töri; de a' bus érzésről
 Fel-emeli majd a' fátyolt.
 Miképp' a' vizből vízfza-verődve
 A' Nap' sugári, fénnel égnek,
 És bájló szép színnel tündökölve
 Látszik tükre az Ég' kékjének:
 A' szeretetből így mosolyog
 'S fénylik az emlékezet' boldog
 Fájdalmat gyáftt törlő képe! —

A' sir' szélén, hol olly setét vala,
 Hol a' szépen nyílt rózfa elhull,
 Fel - derülvén a' remény' hajuala,
 A' bu, és a' komor éj elmul:
 'S kezet fognak ott a' szeretet,
 'S a mennyből le - szállt elmékezet,
 Hogy innepet szenteljenek! —

Ifjabb Szilágyi Ferencz.

PANASZLÁS.

A' nap a' Budai hegyek alá fordúlt,
 'S éjbe dőlt a' lány est' pompája legottan.
 A' szellők zokogtak; a' könnyem kicsordúlt;
 'S a' hitlen hölgy után híven sohajtottam.

Balla.

AZ ELKÜLDÖTT SOHAJTÁS.

Oh te néma könnyítője
Búval telt hiv szívemnek,
Te egyetlen egy követje
Fojtott érzéseimnek.

Tsak te réfszesülsz panaszim
Közt kiömlő könnyemből,
Te repítel el érzésim'
Sokat kérő szívemből. —

Sokat kérek; de tsak egyyet
Adj sors! 's felleltem mindent:
Lelkemben lengő képzetet,
Melly Eget fest idelent.

Egy barátom' érdemének
Hiv megjutalmazását,
'S éltet adó érzelmének
Örökös barátságát.

Sohajtság, te! — a' melly a' szív'
 Érzéseit susogod
 Rokonjának, repülj a' hiv
 Jóhoz, hol van, már tudod. —

Azt mondod, hogy messze van Ő!
 Azt legjobban én érzem,
 Nem magad mégy, lesz követő,
 Kit utánnad küld keblem. —

Az igaz, egélf erődet
 Tsak akkor érezhetjük,
 Ha hiven festő tükrödet
 Egy könnyes szemben leljük. —

De hiszen nem győzedelmet
 Akarok én aratni;
 Egy ártatlan ne felejtset
 A' legnemesbnek sugni.

Sohajtságok megsugjátok,
 Hogy épen nem szerelmet,
 Tsak betsültetést ohajtok,
 'S tartsa meg emlékemet.

Lágyan övedzések körül,
'S neki azt susogjátok:
Lankadt lelkem neki örül,
'S felé vigan sohajtok.

Ah sohajtással telt kebel,
Te reménnyel szendergefz!
Majd egy szörnyű mélység elnyel,
Majd rózsák közt tévelygefz.

Midőn e' tsábító Tündér
Rám hinti altatóját,
E' szív esmeretlen tüzért
Imádja Alkotóját.

Ne altassál, már esmerlek,
Vidám — de bús sem vagyok,
El nem felejtem, hogy élek,
'S lágyulva így sohajtok.

Boldog, a' ki örömeit
Nem csak egy tárgyba zárta,
De, oh, százszor! kí mindenit
Egy kebelben találta.

Ah találtam én is Egyet,
'S kívánom, hogy e' birtok
Kinek jut, érezze bétét,
'S én többet nem sohajtók. — —

Karats Terezi

EDDIRE.

Kedvlobogó képpel szétöfzlatod a' komor élet'
Fellegeit, 's az öröm' mennyeit öfzogatód.
A' szomorú Vándor ha veled, kies Eddi, mulathat;
Bánatos arca legott vígadalomra derül.

Ponori Thewrewk Jósef.

A' CSÓKAKÖVI RABLEÁNY.

(R o m á n c z .)

Éj borúla Csókaköre,
 A' vidék lecsendesül,
 Már csak a' toronynak őre
 Áll a' várfokon lesül,
 Szirt falak közé buván
 Mélyen alszik a' pogány.

Őz Tahír nem szenderül még,
 Kéjre gyulladoz heve,
 Szép Delinke, a' kiért ég,
 Kit minap rabbá teve:
 Szűk teremben zár alatt
 Sir az elrabolt alak;

Mert az éjderék közelg már,
'S nem jön Áldor a' vitéz,
A' kitől segéd kezét vár,
'S a' ki őt kimentni kész,
És ha nem jövend hamar,
Vesztí kincsét a' magyar.

Sir Delinke szük teremben,
'S már belép az éj' fele,
Nem jön Áldor, a' sötétben,
Czélhelyérül elkele;
'S míg Delinke sir maga,
Bésuhony az ősz Aga.

„Szép leány, ütött az óra
Czélüdönk elérkezett,
Eljövök az alkuszóra,
Adni 's fogni hű kezét;
Három éjszak annyi dél
Elhaladt, 's te nőm levél.“

Szívdobogva lép feléje,
'S a' dívánra görbedez,

Átölelni vágyik kéje,
 'S nyúl remegve leplihez.
 Bámul égi kék szemén,
 Új seb indul agg szívéen.

Néz sugár szömlödkére,
 Késik arcza' gödrein,
 Tüzre lobban minden vére
 Termetének ékein,
 'S hogy szomorkodón leli,
 Gyöngye hangon kérleli:

„Gyöngyeit borult szemednek
 Tiltsd peregni drága szűz;
 Rabja lesz Tahír kegyednek,
 Kit szerelme' kényje űz,
 Korra vén ugyan, 's török;
 De szerelme hév 's örök.“

Szóla, 's búja indulattal
 Szívben és agyban teli,
 Nyúl felé kitárt karokkal,
 'S a' leányt megöleli;

Szép Delinke felsikolt
 Visszalökve a' latort.

Gyul haragra a' Musulmán,
 Boffzuva lesz vad tüze,
 Szitkot ajka's poklokat hány,
 Rút gonofzt kever dühe,
 'S végrehajtani menne már,
 De reá nyilék a' zár.

Menykövet hozó robajjal
 Tör be Áldor a' vitéz,
 Szembe ugrik a' szilajjal,
 Bár ha gyözi, bár ha véfz,
 'S kardja nem teszen hijányt,
 Földre ejti a' pogányt.

Még vidékin Csókavárnak
 Csend uralkodik 's homály,
 Nyujtva Áldor a' leánynak
 Gyámkezeit odábbra száll,
 'S a' leventa, szép díját,
 Birja nőül a' leányt.

Andódi Gere

TÖRÖK BORBÁLA.

Elhunyt a' Koronás! 's Ómár' vad fattya homályt vont
 A' ragyogó magyar égre; kevély Hold' fénye derült fel.
 Elveszte a' diadal, — 's a' Szultán rakni kajánúl
 Holtat holtra nem ált soha meg. Torkába iszapnak
 Halt Lajos! — és örökös sirjába temette magával
 A' magyar' egységét. Zápoly' némettel ököltre
 Ment az ürült trónért, 's gyáván két részre hasadt el
 A' magyarok' szive is, vérzését könnyei' árja
 Honyjának sorsán igazán és szívre kesergő
 Polgárnak törülé le; de hasztalan! ártani vágy az
 Ősei' nyomdoktól elbotlott Szittya; siralmát
 Meg nem hallja szegény földhöz vert édes anyának.
 Vág Magyar, öl, pufztít, kelevéft vérebe Magyarinak
 Márt 's ufzik! A' koronán míg a' két büszke czivódott,
 A' Török a' kontyos szomszéd harsogni hatalmát
 Elkezdé, 's kiürült magyar Ország váraai' várak'

Megvívott falain Török Allah! üvöltve parancsolt;
 'S nines ki hatalmának gátat vethetne, kiölvén
 A' haza' angyalait! — „Hát veszni erefszük Anyánkat?
 Nem, soha nem, vagy örökre mi is — veszszünk el örökre.
 Már villog büntlen fejünkre pogánynak aczélja,
 Döngeti köfalaink, Buda rab már! szőke Dunánknek
 Partjai vad tapodások alatt reszketve zuhognak.
 Nofszá tehát ti erős Magyarok! vas lábu lovakkal
 Fél hold' majd szaladó seregét tiprassuk izekre
 Ásia' fegyvereit törjük csonkákra, Vitézek!
 Vágjuk szarvait el fél holdnak, 's gögje homályba
 Bukjon örökre, tatár' markába szakadjon aczélja.“
 Így szólt Zrinyi, midőn Szigetet Szultán seregével
 Mint ezer annyi kaján tigris meglepte körösleg
 Mehmet' elestéért, 's torkát öblíteni vérrel
 Vágy, 's Sziget' öreinek nyakokat fektetni vas élre.

Itt leve Vidának kedvelt felesége, Haissen
 Volt neve, míg Mahometnek előtte hajolt vala térdje,
 'S Mehméth' oltárát buzgón füstölgte körösleg
 Illatozó tömjéne, az ég sajnálta hitét csak;
 Mert az igaz Magyar Istennek nem tudta mívoltát.
 Édes anyába' hívét hajdan tisztelte pogánynak,
 'S vad köröm' éli közül deli Vid harczolva hozá ki

Egy várból, százféle veszélyt meggyőző szerelme,
 'S a' ki utóbb leve csak Krisztushoz térve kerefztény
 'S hitves. Egész napokat 's éjjel virraszta keserve,
 Nem ragyogó szemeit, nem száját lepte mosolygás,
 Bú öli, gond, érzéseitől megereftve könyének
 Zápóra már halavány képét, mely rózsaszínével
 Bájtolt mindeneket hajdan, nedvezte szűnetlen.
 A' gyászos várfal szomorú jajjára lelelt csak
 Vízfőz kinos jajjal; földhöz vagdalni reményit
 Láttá, korán 's későn sirt, sirva találta nap és éj,
 'S nem várt több napfényt, mellynek sugarára derülni
 Kedve fog, és örömet látná valahára halandó.
 Nappalok eltűntek, mellyek mennyének ölében
 Látták a' vigadót: látják most kinba merülve,
 Könnyek után köny foly csak, 's mért? — gyötrője Vidáért.
 Már napok elmúltak, bizton hogy kémlelni ment el
 Szultán' csordáját, már sem hire, sem maga nem jön.
 Holtnak vélte kiki, sirt jajgata hív felesége,
 Sirt maga Zrinyi, midőn hallotta hirelni elestét:
 Könypotyogatva zokogta Vidát 's gyászolta Vitézét.

Hajh pedig a' jövevényt tigris' fajzatja között is
 El 's kikerülte halál mikoron mellette kaszála.
 Ha keresé, nem lelte meg őt; ő ölni fogyasztai

Nem szünt Mechmeteket; kétszer hogy látta lenyugtát
 A' véres napnak Szolimán' seregében, aczélja'
 Éle alatt négyszer hufzonöt szaladott fenekére
 Limbusnak. De ezek jaj mind nem tudva Szigetben
 Voltanak, a' szomorú hölgyet kínoztá siralma
 'S kegytelenül gyötrötte; kaján sorsára zajolván:
 „Haltam volna előbb bárcsak! most gyomra agyagnak
 Rejtné hült tetemim' 's most gyáft nem hordana szívem.
 Oh haragos felhők! miokért mért rablani engem
 Hagytatok el Vidnak?! miokért lánczolta szívéhez
 Szívemet a' hívség! — hah! ennek vége szakadt már —
 Nem kegyes! ah soha nem, híved Borbála örökre,
 Hív marad ő hozzád. Én, én elmégyek utánna,
 Elmegeyek én, ha világ' széléig kell is utánna
 Mennem. Hogy ha kihalt, láttam szemeimmel, elég az,
 'S könnyebben nyögöm el szívem' fájdalmaait addig,
 Míg átfzendergvén örök éj' álmába — kimúlok.“
 Így szólt, 's könyben ufzó szemeit magas égre emelvén,
 Hofzsu selyem szálú fűrtjét sodrotta tekercsbe,
 'S annyáról maradott fátyolt kanyarinta fejére,
 Lóra kapott, szaporán 's bátran kiméne Szigetnek
 Omladozó bástyái közül, 's Ozmán' seregével
 Egybevegyült a' porbelepett afzfzony, 's alig ért el,
 Egy Szerecseny lova' vesztében nyargalna, de vastag

Törzsöke testének fellyül halladja lovának
 Már erejét, 's gyengén fut odább, párája piheg csak. —
 Nem fut, bár mi vadon száját kifeszíti dögének,
 Bár mi vadon béhat bocskor' szúrós vasa. Ettől
 Kérdi: „Vitéz! mi bajod? mért futsz?“ feleletre jaj ez lön:
 „Jaj de ne tartóztass! 's mit kérdesz? bár ha repülni
 Ád vala a' természet, előbb így czéломat érnem,
 Úrrá tész Szolimán, fiaim béérik örökre —
 Dúzs lefzek; ah csak erefz, csak erefz! hadd fussak előre.“
 „Mit láttál földim? megvallhatod én nekem,“ így szól
 A' bús hölgy. „Ha tehát csak ugyan — csak tudni kívánod,
 Im' e' Sátor alatt egy kém Magyar, a' Deli alszik.“
 Ezt mondá szaporán szaladott hirt vinni. De a' hölgy
 Mintha ezer gyilkok nyársolták volna kereftül
 Gyenge szívét Deli név' hangjára, utánn rugaszkodott
 A' szerecsénynek, elérte, pogány mód földre taszítván
 Nyergéből, maga talpra lezált 's elütötte nyakáról
 Haj fosztotta fejét, csurgó vérebe' hagyá ott,
 'S lóra hamar szaladott, szaladott; — de elérte pogány tar,
 'S mérgedt kézzel az izzadt mén' lábához ütö le
 A' remegőt — pallost várt csak rettegve fejére.

Öfzvefut a' Török, és mindenki szegényre zsibongott,
 Zúgnak az Ozmánok: „melly ördög sugta futábo,

Hogy megriktátsad fiait Mahometnek?“ az ájult
 Így felel: „e' Szerecsen régen, még Ásia' térén
 Mérges törével kedvelt testvérem' előlte,
 'S ekkorig elkerülé boszuálló öcsese' dzsidáját.“

„Nem, gonosz! így nem, nem; Szolimánhoz idéz buta
 tetted!“

Rozsdás gégével lármáz a' ronda pogányság.
 Mefszüre elhallik huzamos zajgása szegénynek,
 Felveri álmából Vídót, paripára ugorván,
 Szivdobogási közötté kiált a' csorda Törökre:

„Hej Török, álj! hadd lássa vitéz bajtársod az undok
 Kémet; hah! gonosz, uh! Törökök! szolgám vala nékem,
 Alla bizonyságom, szolgám vala nékem ez állat.

Három napja, hogy e' szökevényt tébolygva keresni
 Nem szünöm.“ Erre kaján szózáttal vízfzafelelt egy:

„Hogyha rabod volt ez, törvényt kell állanod érte,
 Hogy tied; a' törvény 's igazad neked adja kezédbe.

Vízfza, de jer Szolimánhoz.“ Ezer menykö üti jobját,
 A' ki saját szolgámra kezét rá ártani méri,

Meghal ezen pontban, (Víd így dörög) ej! csunya féreg,
 Törvényt oldalamon 's igazat láss lógnni csipőmon.“

Erre kirántja vasát 's derekát Malkucsnak előztja,
 Ismael és Abel lelkét hajtotta pokolra.

Vén Kall, gonoszul a' földre tiporva megölvén,

Jákult és Abazát úgy mellyben lökni találta,
 Hogy torkán megaludt vérét lelkével okádja.
 A' sátáni Ejúz rabfíjra kötözni ki készült
 Borbálát, földet szótlan meghalva köszönté,
 A' váll elmaradott 's leszakadt éltével örökre. —
 Megragadá felesége' kezét sárkány paripára
 Felkapván kegyesét, szaladott, mint birta lovának
 Laba, utánna Török Jancsár; de nem érte nyomában;
 Eltűnt fecske gyanánt, Szigetet míg látta. Előtte
 Zrínyinek a' híj pár elnémult — 's általölelte
 Őket örömriadás 's áldás közt vette Szigetbe. —

A' külső kapunál hullottak sírba Hazáért
 Zrínyivel a' hívek már porba vegyülve nyugofznak.
 Hogyha Magyar — de igaz Honfi valahára Szigetbe
 Térz 's gyászos dombját szemléled két nemes örnek,
 Állj meg, szedj kofzorút, 's tüzz fel halmokra borostyánt!
 Állj meg! 's tört szívvél mond el haza' Angyali sirján:
 „Ah egek! — itt vesze el fénylő ofzlopja Hazámnak!
 Itt Magyar — itt egy Hölgy. — Lengjen szent béke porokra!

Takátsi József.

EPIGRAMMÁK.

EPIGRAMM.

O Epigramm, Ámor' kisdéd testvére! Szerencsés
 Léted egen, földön, hol szerelem kőszorúz.
 Nyájos anyád' karján enyelegve mosolygasz Olympon,
 'S tárt neked a' gyönyörű Pfziche' biborkebele.
 A' mikor hív vágyad, lerepülsz kies égi honodból,
 'S lengsz a' szép lyánkák' kéjmeleg ajkaikon.
 Szállj, ah! szállj Hozzá; kit kéré, 's kiért eped e' szív,
 'S szedje helyettem örömcsókjait isteni szád.

GYÉMÁNT.

Pártádon ragyogó gyémántja keletnek, o lyánka,
 Néha, sugárral előntve vakítja szemem'.
 Most magad eggyfszerűen tündöklelsz ez arczra, ki fénylőbb,
 És ki vakítóbb vagy India' kincseinél.

T Á V O Z Ó.

Este hegyen fénylő búcsúsúgár kezes értte,
 Hogy reggel visszatér örömünkre napunk.
 Ő ha megy, a' kedves, szeme hátraragyogva jelenti,
 Hogy szent hűsége visszarepíti nekem.

V Á L A S Z T Á S.

Májusf' aranykofzorúji közül választani szabad lön,
 Hunnia', drága hazám' kellemetes mezején.
 Végzetnek hódúlva, vevék egy szálát azokból,
 'S a' választott szál, isteni lyánka! te vagy.

S Ú G Á R.

Alkonyodék, a' nap hamar egy tavaszeste lehúnyván,
 Nem ragyogott csillag, 's Cynthia sem süte még.
 A' mikor alkonylepte szobámban örömtelen' ülnék,
 Tízta világ fénylik a' zsalun által élém.
 Elragad a' tünemény, 's közelebb bámúlva tekintem.
 'S rám Szépem' szeminek égi sugára mosolyg.

Ponori Thewrewk József.

ÖRÖM-ÉNEK

(Pestre jöttemkor.)

Búshadott szívem felerefsz vitorlád',
Víg szelek fúnak lebegő hajódra,
Béborult elméd' ködös éjszakára
Hajnali fény jő.

A' sötétséget gyűlölő szemedbe
Pest tűnik vígan ragyogó delében,
Fényes utszájin kiderült okosság'
Lángja világít.

Oh szelíd lelkü tudományok' anyja
Engem is nyájas kebeledbe végy be,
És vezesd léptem' nemes érzemények'
Bájain által.

Oh taníts mint kell okosan vigadni,
 A' magas rények' tetejére jutni,
 'S égi bölcsesség' ragyogóbb sugárit
 Öszveszerezni.

Oh Hazám! érted, javadért hevülök
 Ints ha szükséged vagyon áldozatra,
 Vérmező, vagy szép tudomány' magánya
 Egy nekem, ints már.

Esküszöm, meg lefz, ha az arczom ázik
 Balzserencsétől kifacsart könyekkel;
 Lefz ha legtündérb gyönyörök varázsas
 Kénybe' fűrésztnek.

Korlátkövy Mihály.

HAMAR MEGUNT KOSZORÚ.

Fürge leányka siess ama' himes rózsá bokorhoz,
 'S gyenge hüvelykdeddel tépd le piroska díszét.
 Menny, 's gyors kézzel arasd a' szomféd illatos ágyak'
 Többi virágjait is: fonyfza nekem koszorút.
 Jáj de ezen kedves művek' véletlen enyészte
 Szinte az emberi kor' 's élet' ügyére mutat;
 Mert valamin' a' kerti virág még délbe' mosolygván
 Estve' setéttyével földre konyulva lehull:
 Úgy mi halandók is ma erőnkbe' nevetve ditsekszünk,
 'S holnapi alkonnyal sir' üregébe rogyunk.
 Már ne szakaszd rózsát, ne siess már fürge leányka;
 Már nékem nem kell sem koszorú, se virág. —

Molnár Ferentz. ?

A' MŰLT ORSZÁG - GYŰLÉS ALATT

Mint a' Libánnak szirtmagos ormain
 Kidúlt temérdek hajdoni czedrusok'
 Helyébe roppant új növények
 Fellegeket haladó tetőkkel

Már tornyosulnak. Nemzetem' istenült
 Derék Atyájit hű maradékaik'
 Fénylő körében látom élni,
 'S régi dicső korait hazámnak

Feltűnni. Bajnokfaj pezseg, o Pozsony,
 Kebledben! Éden' kellemivel díszes
 Vidéked' ékes Szittyalányok
 Töltik - el újra, 's napod' derítik.

Közjó, Király, Hon, lélekható szavak,
 Üléseinknek drága vezérei,
 'S áldozni Gyűlésünk igyekszik,
 Öseinek nyomait követve.

Mit egykor a' nép jó Fejedelmivel
 Hozott, erősebb talpkövet, és örök
 Időkre tartó biztosítást
 Nyer kegyes édes Atyánk' kezéből.

Szerelmes érzés a' tehetős Nagyak'
 Fenyerve buzgó szíveiben hevül,
 Emelni nyelvünket dicsőség'
 Temploma' szent kapuján az égig.

Mest lelkes Írók, 's Áoni Lantosok
 Kedves honunknak tájait ellepik,
 'S gyönyörben úzó lángeszekkel
 Mívelik a' tudomány' mezőjét.

Hálát: szelíden Khrónofz uralkodik
 Ismét! ki boldog páfztori századát
 Felhozta földünknek, 's Alatta
 Szüntelenül mosolyg nyugalmunk.

A' külvilágnak mellze határain
 Szárnyal virágzó Hunnia' szép neve,
 'S dicsőn atyáskodó Királyát
 Tiszteletti 's áldja szeretve minden.

Ponori Thewrewk József.

AZ ÁRTATLAN HÍV.

Lyánka! boldog, kit te szeretsz;
 Mert csak az egy mondhatja:
 Hogy élt; 's nem én, kit úgy megtsalt
 A' Hívség' rajzolatja.

Gyulai G á ál Bertalan.

HEGEDÜS SÁMUELHEZ. *)

Aldott nap! a' kék ég' ragyogó szeme!
 Abroncsod' útját a' mikoron futod
 Szűzben; szülötted 's hív barátod
 Most ugyan - abba' nyomod' követte,

Szűz - jegybe lépett: hol mikor egyesült
 Egy lélek, egy test két Szeretők' hitén,
 Boldog szövetségnek selyemből
 Font kötelével övedzi Hymen.

Már nap vagy é hát, o Hegedüs! ihol
 Bezár ölében egyg okos és nemes
 Szűznek legállandóbb szerelme,
 Melly csak az érdemet, éfzt becsüli.

*) Midőn Abacs Terézzel lakadalmát tartaná Nagy - Enyeden, 1809.

Itt állapodj' - meg Szűzbe': kerüld-el a'
 Kettőst, Oroszlányt, Scorpiot: öklező
 Bachtól, Bikától melfe - távozz';
 Trésia szűz jegyed; ebbe szállj-be.

Vagy bölcs Apollo' társa ha vagy, kegyes
 Daphnét ölelgetsz. Nem fut előtted ez,
 Sőt veled egybekapcsolódva,
 Ő terem érdemeidre laurusz.

Vagy még Minervát is ha közelebb akarsz
 Párodnak, im' lesz mása Terésiadl,
 Csak hogy sisak nincs a' fején, sem
 Gorgonos arczat a' paissán.

Úgy kell. Ez épen, kit Hegedüs szeret
 Párjának, az hol nyerje - meg ész az észt,
 A' virtus a' virtust, szerencsés
 Párosodással az ég' Urától.

Az hit magában szent, nemes és erős,
 Még is csupán egygy kényyszerítő kötel;
 Nem több, erőszak' vas bilincse,
 A' szeretet kötelel ha nem font.

E' Párt nem az hit , sőt szeretet köti
Frigyben; nem is két száj , hanem egyesült
Két szív arany - lánczát kötötte
Angyali párosodás' remekjét.

Örök szövetség' Angyala fedje - be
Öfzült időknek krónika - sorjain
Ártatlan éltek' bíborágyát
Édeni téjbe' mosott lepellet.

Mennybéli harmat hintse - be ajkokat
Szentül kitisztált csepjeivel; holott
Csók permetezzék , olyan édes
A' legutólszori , mint az első.

Terjedjen Erdély' két kerítésein
Bennük becses két név , Hegedűs , Abacs:
Jószívűségnek sok remekjét
E' nevek egybefolyása szűljön.

Gyöngyösy János,
Tordai Ref. Prédik.

K A Z I N C Z Y F E R E N C Z'
E M L É K K Ö N Y V É B E .

(Pest, 1828.)

Sokat küzdél, szépen győztél Őfz-Bajnok! 's
melly kény pályád' végéről látnod, hogy az iva-
dék biztosan hágdos a' számára kivívott nyomok-
ba! Ah, de a' kény minden pályabéred! A' harcz'
sebei fájni fognak, míg élsz, és kofzorúd' vi-
rágiban irigy férgek dúlandanak — csak ez eggy
pár leend óva rágásaiktól, melyet én és néhá-
nyak velem, kiket szívedhez kötél, fúztunk kö-
zé — a' hála és fzeretet!

Fái Fáy András.

UTRAVALÓ, A' FECSKÉKHEZ.

Fut az idő, gyors a' lába;
A' meleg napok mulnak;
Látom, melegebb hazába
A' Fecskék is indulnak.

Szelíd madarkák! veletek
Én is már elútaozok;
Egek! én mért nem lehetek
Olly szerencsés, mint azok?

Azok kedvesikkel mennek;
Én nem: — tavasz kezdetén,
Azok ismét visszajönek;
De jövők - e többet én?!

Kováts Tamás.

AZ ÉLET BECSE.

(Rondeau.)

Ez' való élet valy mi sokat ér,
Ha lelked tisztaságba' ringadoz,
'S aranyhegyet hév vágyad nem ígér,
'S nyugalma ön magának elég bér.
Ez édes élet valy mi sokat ér,
Ha lelked illy lángokba lobbadoz;
De felbuzdul az idvezítő vér,
'S ha szerelmed kölcsön szerelmet nyér,
Ez álom élet valy mi sokat ér,
Ha lelked a' valóra olvadoz.

Széchy György.

PENORI THEWREWK JÓZSEF
EMLÉKKÖNYVÉBE.

(Kolozsváratt, 1819.)

A' hív barát olly híven áll,
Mint a' vízölelte kőszál,
Midőn zúg a' vészfelleg.

A' mennykövek elpattannak,
A' kőszirtek megszakadnak;
A' hív Barát nem rezeg.

Tenger dől a' szárazokra.
Szár az űl a' vízhabokra.

A' Hív nem változik - meg.

Aranyos-Rákosi Székely Sándor:

KÖZNÉPI DALOK.

I.

Fut a' szarvas hegytetőre,
Jere, Rózsám! a' mezőre;
Szedjünk szagos kakukfüvet,
Ékesítsük kebelünket.

Nincsen messze a' zöld erdő,
Tölgy' árnyéka hűves ferdő:
Menjünk oda heveredni,
Egymás' karján szenderedni.

A' kakukfű szép szagával
Majd felébfeszt illatjával;
Meg mi aztat szagolhatjuk,
Álmodásunk' eloszlatjuk.

Nem jön álom a' szemünkre,
Lengő szél fúj két képünkre;

’S nézzük a’ lemenő napot,
Hej ama legrégibb papot:

A’ ki reggel dologra int,
Estve lassún elfzenderít:
Szendergésben édes a’ csók,
Szeretik azt a’ leányzók.

Mennyit adnak, annyt kapnak,
Attul jobban pirosodnak.
Mint a’ virág a’ harmattul
Úgy élednek lyányok attul.

Csókolj engem’ kedves Rózsám!
Adósod nem marad én szám,
Ha így velem mulatozol,
Reggel szebben pirosodol.

2.

Fegyvert fogok a’ hazámért,
Hadd onthassam a’ Török vért.
Hozok haza ezüst órát,
Ezüst kardot, szép pántlikát.

De hogy hagyjam a' falumat;
Beune az én galambomat,
Sírna rina hej utánnam,
Meglehet, hogy meg is bánnám.

Itt maradok a' faluba,
Veled játszom a' pitvarba;
Csókolj meg hát édes Rózsám!
Megvetettem értted Hazám.

De te, látom, búsau tekintsz,
'S fegyvert fogni szemeddel intsz.
Mert szereted a' katonát,
Köpönyeges Királyfiját.

Köszönöm a' jó tudományt,
Édes Rózsám, Isten hozzád!
Fegyvert fogok a' Hazámért,
Majd kiontom a' Török vért.

Sokat vágok - le közülök;
Ha elesem, rájok dülök,
Mint arató a' kévékre,
Méltó leszek könnycsepedre.

Vidényi.

S Z É P E M H E Z.

Az est' homályán
 Ált - törve vissza-
 Sir, a' lenyugvó
 Nap' alkonya.

Igy alkonyúlt el
 Egem' mosollya,
 'S ki nem derül már —
 Nem — soha nem !

Mint a' korán nyílt
 Nárcissi bimbó
 A' nap' hevétől
 El lankada.

Ki nem derül már
 Setét homállyal
 Örökre fedve
 Elhunyt napom.

A' fel kelő nap
 Könnyimre sűtve
 Jön, 's a' le nyugvó
 Azonn enyész.

Esengve küszdöm
 A' sors' dűhével,
 De nem mosolyg rám
 Semmi remény.

Nyúgton tekéntek
 A' bús jövendő'
 Sir fátyolán ált,
 'S el-várom ott.

Bár melly veszélyes
 Rendeltetésem;
 Hantomra dűlve
 El várom őt.

Ugy sem sokára
 Özönnyi könnyim
 Napimmal együtt
 Le pergenek.

Borzadva nyugodt

Kebellel érzem

Éltem' határát

Közelgeni.

Oh édes Angyal!

Fogsz e' felettem

Könnyidben ázva

Sohajtani. —

Csejteí Fándly László.

EGY PHILOSOPHUS' SÍRKÖVÉRE.

Nagy tudományra vetém fejem'; élni tanultam, —

'S a' mikor élni tudok, sirba taszít a' halál.

Jobb lett volna talán e' helyett, ha meghalni tanultam

Volna; de a' ki tanult élni, meghalni tud az.

K. L.

A' HÁLÁTLAN SZÍV' ÁLDOZATJA.

Az élet' boldogsága nemes szívbélyegeken épül. Nyomban híjánt érez a' szív e' részben, ha e' kincset, a' mellétekinteteknek alávetjük. Tűnik az az indulat' lobbót vető gerjedelmei elől, 's az önfzeretet' és nagyravágyás' fzfzfélyei előtt úgy villan-el, mint egy korán hűnyó pillantat.

Tudta ezt B o t o r v á r y ; de nem követheté. Gyermekeveinek szabad kények között látta röptét, a' nélkül : hogy hevesebb indulati mértékten kicsapásait gátolni taníttatott volna. Házának végcsemetéje lévén, majd a' vérmezőn, majd dús Atyjának félrevont fiziklavárában, mint utóbbkori örökében, látta magától elsietni a' gyermekév' tavaszit, 's az ifjúkor' néhány nyarát. Az emberek' ösméretében sötétkedő élete 's könnyelmű valója hasonló volt azon ravátalhoz, melly az alatta nyugvó' nevét áttekinteni ugyan megen-

gedi, de a' szemes vizsgálót nem látja. Illy rideg tulajdonok közt tette Szüléit ősi czinterenébe. Nem sokára vadfíve meghódolt a' szeretet' csalékony ingerének. Sikere egy kellemöelte leánygyermek lett; kit mindazáltal fzelíd Hölgye' gyászos elhúnytával mondhatott csak övének.

Emília volt az, viruló reménye atyjának, 's jótékony angyala a' környéknek. Elzárt élete bájoló volt, mint az éj' csillagi között a' holdé. Szép volt, mint a' kelet' első rózsája, mellyre a' virradás' harmati húltak. Szerény valója varázsfzellemmel hódított; 's nem ösmért magányában is, dízslékfzép titka e' fiziklavidéknek. Kék fzelei' lángjából, az ártatlanság' 's őszinteség' fzelíd angyala, rózsamosollyal gyönyörült ki; 's lilium hó fedte nyakán és arczai rózsalángjain, gyűrűbe olvadt fzőg fűrtjei játzsi mozgásban terülnék-el, megvalósítani azt: hogy a' természet, bár komolyabb egyes jeleneteiben is, bámulatra méltó gyönyör; bájolóbb mindazáltal ott, hol alkotó kezének vidorabb nyomai derengnek a' homálytűntető kecséken.

A' tizenötöd évű Emília volt illyen. Lelke tömve fzelíd érzetekkel a' természet' bájain

csügge, 's meglegélülve magánya' csendével, a' nyugalom' boldog pillantatit füzntelen vadakat üldözö Atyjának elég örömtelen társaságában élte. Természettől jól alkotott fziwe fényvággyal nem küzde, 's az egyedüllét' unalmait hattyú-kezenevelte virágai, 's a' bérczalatti renddífzel elnyúló helységnek nádgunyhóji, az azon kérefztűl halkva csörgő ér, a' sűrű jegenyesor, 's a' táj' hársligetinek hús árnyéklatai megjutalmazva feledteték-el vele. De e' fzelíd Megelégedőnek hókebeléből ottan ottan kitörő gyöngébb sohajtatok, kedvtársat látfzattak csalogatni a' rózsapályához; 's e' fzip Érékeny pihegő keblének titkát nem vala képes még sejteni.

Örömmakát élz boldog Szendergő! most; nem látva a' reád nyíladozó vaspályát; 's nem ösmérve a' fziwküzdéseket: mellyeknek legbiztosabb enyhítőji a' könnyek. Az elvillanó örömnapot, honkedvelésed egyfzerűen tekinti; 's a' fzelíd gyönyörnek füzntelen alkotó kebelében él-vén, nem rémlenek elődbe a' közeljövendőnek sötét kietlenei.

És valóban, E m í l i á r a nézve, közel az érzékenyülés' gyáfzórája. Majd megérleli a'

kor a' tífzta fzívet a' Sors' kényeinek elviselésére is.

A' nyugtalan véralkat B o t o r v á r y t egykor vadászatra csalta-ki. Örömmel hódolt ennek fzenvedelme, néha a' fázados erdősor' alkonyain, néha pedig, az érkereftűlfolyta vizenyös síkon. Most a' vadongerjeszté-fel vadászfzellemét. Mint egygy megbűvöltetett, csak egygy fzolgájától kísértetve búcsúcsók közt fejlik-ki E m í l i a' karjai közül, 's neki a' rengetegnek.

Átizzadva a' nappalt az esti fzürkület' táján, vadászfegyvereit lerakva pihent Meghittjével hús partján egygy forrásnak, mellynek csendes habjai fiziklavarához csörögdegélének-le. Az esthajnalt üdvezlő fülemüle' magas ékú zengzete, 's egygy nyögdelő lengzet, melly a' falevelekbe játfszi mozgást enyelge, kiemelék nagyravágyó lelkét magából; 'selüdült képzeleté' vad körébe fellengző plánokat röptetének. Neki bőfszült gondjainak fő tárgya E m í l i a volt. Kincsvágyba merengő érzése örömmel látja ugyan képzeletében is boldognak E m í l i á t egygy gazdagnak karjai között, birtokok 's kincsek nélkül pedig, útálja a' legnemesebben verő fzívet is. Ohajtja boldog-

nak Eggyetlenét; 's nem sejtí: hogy a' fő boldogságot csak nemes szívben kell keresni.

Egyfzerre lódobogás hallatszik. Fegyvert ragadva szökik-fel enyh helyéről B o t o r v á r y; a' mint a' sűrűből villámgyorsan négy álorczás Lovag bukkan-elő. Halj-meg útálatos! " dörgé a' Csoportvezér; 's B o t o r v á r y Szolgájával eggyütt körülvétetve látja lenni magát. Sokáig önvédőleg' harczol, 's Szolgája már néhány sebet vész, végre lankad magának is ereje, 's már-már halál fíja; de erejét egybefzedvén, elfzánt csapásaival a' Párthívek' kettejét vérben fagyban hagyva teríti a' gyepbáronyra le. Most kezdé érzeni B o t o r v á r y az ádáz kényű kétségbeesés' menykőcsapásait. Megvagdalt karjai épen elhagyni kézülték Őtet, midőn sorsa változást nyert. A' csatazaj figyelemmel ötlék egy Vándorhős' füleibe; egy villám gondolat, 's a' Vándorja' csatahelyen terem.

A' viadal kettőztetett viharral erővel folytatott. Hanyatlani kezdének a' Támadók; 's Űtöket futással törekednek menteni. A' Hősvándor maga is sebet vőn bal karján; de életet ajánlkozni a' szerencsétlennek olly érdemdíjtadó

érzés volt keblében, melly fájdalmát képes volt enyhíteni. A' Támadók' eggyike végpillantatja előtt vallá meg: hogy ők M o g o r y n a k kibérléttjei, 's nagy jutalomigéret alatt B o t o r v á r y' kivégzésére reávéttettek; ki E m í l i a' Atyjának némelly javakat tárgyazó villongások miatt esküdt ellensége volt.

A' hold halványan hinté fényét, a' pillogó esttüneményözön között a' fiziklavárba siető utasokra. A' sűrű lombok alkonyin orkánok dühöngtek, 's üvöltve riaszták-fel a' vadon' csendét. Távolsabb a' rengeteg' homályiban huhongott a' bagoly, gyászfohászival ünnepelvén az árnyak' hús sötétét. Halkan intézett lépteik között a' szabadító idegen Vándor felfedezé eredetét. Az ifjú B ú h a l m y volt Ő, a' szomszédvölgyi hős, bájoltatva még azon kortól, hol az ifjúláng merész lobbokkal gerjedez a' kebelben. Csekély birtoka mellett nagy kincsel bírt: mert szíve nemes volt. Módja udvari lévén, külső keeseihez bájta adott; 's fzerencsés volt első pillantattal hódítani. Most némán lépdelve haladtak a' susogló lombok között, 's egyfzerre magok előtt láták a' kivilágosított fiziklavárat, mellynek több lámpa-

val 'megrakott tornyai kalózfényt hintének a' homályfedte ösvényekre.

Szokatlan dőbögésit szívének Búhalm y gyanítá ugyan, de nem érté. Lángsohajtat lobbant-fel szendergő mejjéből, előérzőleg gyászfővendőjit. Így érték-be a' várba, hol Emília Atyját ugyan nyílt karokkal, 's az Idegent kegydíszel fogadá.

Örömesillám rezge a' Szűz' szemeiben. A' vízontlátás' ömledezései mellett nem maradt épen figyelem nélkül a' Szabadító. Mint Atyjának védangyala, érdembecsben állott előtte; 's a' szűz-kebel forró háladattal tölt-el a' jótékony szív iránt: gyönyöríteni a' lélek' nagyságát. De a' bent vivó érzet még eddig nem ösmért lángoknak is látta röptét; 's a' nyugvó szív olly ébredttét sejté: mint az alvó rózsa akkor, midőn egy várászlengzet lopja-be magát a' pihenő kebel' lángjai közé. Több lehetett ez a' háladatnál, több a' tiszteletnél.

Az idő felfedi a' titkot. Búhalm y látta Emíliát, látta a' Szűz' keble' hullámain, 's szíve lobbott vete. Szelíden ábrándozó lelke, Emília' gyöngé karjainak szabad erőszakjai

alatt ohajtott enyh helyet. Gúnykacszaj tört-ki mejjéből a' jégfzívűek ellen, kik botor érzéssel futnak az életnek legszébb örömétől. Eggy hévtüzelte kézfzorítás, (az előidőkben a' tiszta fze-retőknek sorshatározó bizonytsága) Emília-nak szívébe került. Rózsaláng gyúlt-ki a' korkímélte ajakon, bájoló mint a' hajnalpirulat, varázsló mint az alkonyfény. Búhalmy' reménye felkelt; 's valósult akkor: midőn néhány nap' mul-tán, míg Ő Emília' Atyjánál tölté idejét, a' Szűz' szívében rokonérzet lobbant a' titkon szen-vedő Búhalmy iránt.

De Búhalmyt végre gondjai haza in-ték. Szívvé vált egész valója e' marcsona gon-dolatra. Virágai között lepte-meg a' kegyest, tépelődve szívének első lobbjaival. „Miért halná-nak-el bennünk a' legfzentebb érzések, — így Búhalmy a' szövegyűlet között — mellyek dicső kofzorút enyelegnek a' természet' nagy mun-kájira!“

„Ó! ha az élet' reménye őfzintén lebeg a' képzelet' vágyai felett, — rebegé nyíltan, 's nem ösmérve a' csellem' álképeit Emília, — ám legyen úgy; 's e' felfedett érzés híven lo-

bogjon az élet' alkonyáig! " 's a' két remegő kebel, egygy forró csókra szabadítá-fel az Eggyéolvadtakat; 's karjaik fzelíd ölelései között, az édes vallástétel örök hívségre inté őket. A' távolból nyögve röpüle-ki egygy Gerlicze most, 's társa' tévelyedtét érzékenyen siratá ágán egygy hervadt fűznek, 's az ellágyúlt keblekbe olvadást bájolt-be.

Ah! de örömkony lebege az eggyéfort Hűk felett. Szívfzakadva vesz búcsút attól Búhalm y, kit kénybeccsel imádott. Mejjéhez szorítva Emíli á j á t, nyilsietve villan-el a' rokonérző Leányka elől. Erdembért ígére hidegen B o t o r v á r y a' Távozónak hála fejében, 's annál hidegebben, minél inkább sejté az új szívfzövetséget. Azon ígéret: hogy Megmentőjét nem sokára felkeresi, ármánytakarta csellem volt: elfzakasztani Emíli á t kedvesétől; 's olly hál'adatlan elmerém, mellyet csak B o t o r v á r y t ó l lehetett várni. A' rényt csak nevérol ösmérő szíve könnyen vala képes elhatározni benne azt: hogy Emíli a' birtokától Búhalm y t örökre megfőfza; 's e' vilámgondolatot villámtökélet követé.

Kiűtött azomban ez alatt a' had' tüze.' A' véres kard szertöröpült a' Magyarhonban: felugratni a' föld' Hősnépét. A' pufzták' szilaj ménei tájékhullámokat izzadva hajladoztak most a' pánczélfedte Leventák alatt. Minden ége oltalmazni honját a' tétova bolyongó mogorva Tatárok ellen, kik végvéfízel fenyegeték az országot, 's vele törvényeit is. Már némelly részei siradalmas romjaik alatt valósíták a' Sors' állhatatlanságát, 's a' kies'bb tájak vigályos térekké, 's öfztövér avarokká változának a' berohant tatárkény által. A' tűzhalommá vált városok, a' viharokén' sirjaiba hamuhodának-el; 's a' megmezítelenített tornyok, mint gyászízobrok, könnyárt olvasztának a' honfzeretet' szemeiben. Bú h a l m y is lóra pattant. Nevét porából kivívni: lángohajtat volt benne. Ferde szablyájának a' vértvashoz ütődése felzörrenté benne az erek' minden ajtajit; 's őrtálló szíve ébredten vágya élni halni a' közjóért. Azon gondolat: hogy magát Emíliára méltóvá teheti, kedves aggodalom volt szívében, ohajtani a' Hősek' borostyánait.

A' hon' Népe rémülésben volt. A' pufztító Tatáracsorda úgy dühöng a' városok 's faluk

felett, mint a' sivatag pusztaikon a' rohanó or-
kán' viharja. Nyomorúlt életüket, az erdők sü-
tét mélyeibe, 's sziklaüregekbe rejtődve mente-
geték a' Nemhősök a' bizonyos halál, vagy a'
még keserveesebb rablánczok előtt. Az üldöklés'
rossz Geniusza irgalmat nem üsmérő szívvel
rablott; 's lángba borítá a' sok százas' vészzeit
büszkén nevetett várakat, mind addig: míg vér-
szomja, már több áldozatokat nem találván, vad-
kényét kebelébe fojtva, megennyhült. A' Tatárö-
zön vadföldére tódult-vissza, a' letapodott Nem-
zet' véres könnyeitől, 's a' kétségbeesés' érzékeny
átkaitól kísértetve.

B ú h a l m y n a k sem pihent az alatt harc-
ható karja 's fegyvere. A' csatasík felfedé hő-
lelkét. A' díszszomj meg nem döbbenő szívét
meréfszíté a' jelenhalál előtt; 's egy történet,
szép alkalmat nyújtott neki azon meggyőződésére:
hogy E m í l i á t méltán reménylhesse.

A' puszttítás' dühe elől futván B o t o r v á r y,
E m í l i á v a l remegve keresé enyhéjét; 's a'
helyett vészélybe bukott. A' földingatta Barbaru-
szok, közeledvén a' sziklavárhoz, azt, a' szük-
séges erő' híjja miatt a' Várbeliek üresen hagyák;

's biztosabb menedék után sohajtozának. A' napszakát az erdők' homályaiban, az éjt útjok' folytatásában tölték. A' remegve tett kevés távolságú haladás közben, melyet jelenvalóképen, a' hold' jótékony világa segített-elő, magok körül először ugyan tompa hangokat, majd a' csillagzatok' fényeinek' csillámló fegyvereket, 's néhány Lovagot vettek észre. A' tétova száguldozó Tatárok' előcsapatja volt ez, melly a' szerencsétlen Vándorokra vadordítások között menykősebesen rohant. Botorváry elfzántan harczolt szabadságáért 's Emíliáért kevés számú embereivel; 's pánczélfedte mejjén derekasint zuhogtak a' buzogány' kemény ütése, 's horpadoztak a' karvasak az Algyilkosok' marczone csapásaitól. Egy láncsa kereftüljárt B o t o r v á r y n a k délczeg ménjén; 's vele együtt a' gyepre zuhant-le, fegyvere' 's öltözete' terheitől csaknem a' földhöz szögeztetve. Már felette állott a' Tatárvezér, 's fogcsikorgatva irányzá kardját B o t o r v á r y' fejének; midőn a' szomszédbokrok megűl, levont sisakban, néhány Vitéztől kísértetve, villan a' vészhelyre egy Hős, 's a' Tatárvezért egy ha-

lálós csapásával a' földhöz ütve, megriafztá a' Botorváry' feje felett komolykodó halált.

A' viadal nem soká tartott. Némelly Kóborlók, kedves prédájokkal, ('s ez Emília a volt,) a' szerencsétlen helytől elnyargaltak; míg a' hátrahagyottak egy kemény verekedés által semmivé tétetve, megfutamodtak. De Botorvárynak Emília után sohajtott szívreható jajjai, 's keservei, figyelmetessé tévék a' szabadtó Hóst; int ez Vitézeinek, kik szélfszárnnyal követik az ej' sötétében a' Czudarokat; beérik, 's egy borzafztó vérontás után, mellyben a' mentő Hős is megsebesítettett, Emília ismét szabaddá lön; magok pedig a' győzedelem' borostyánaival dífzesülve vífza, 's onnan biztosabb helyre térnek.

Ünnepi csend uralkodék lépteiken. A' fáradt hold, elmerülve a' bérctornyok megett, magán hagyá a' húnnyorgó apróbb fényeket. Az éj, sirsötét-szárnnyaival hűsen suhongott még a' Vándorok felett, előre gyáfzlólag a' jövendők' gondjait. A' távolvidék hallatta csak zokogó kongását egy haragnak; mellynek a' rengetegben kiháló hangjai hymnuszokba ragadák az ébredező

emberiséget. Lassankint szürküle az éj. A' hajnalhon varázslángját mutatá a' keletnek, 's ez hálára fefizité a' szorult kebleket, 's friss lehelletre szabadítá-fel a' szívet. Még most is némán haladának mind-addig, míg a' környülállás nekik biztos enyhet nyújtott.

Ez alatt megviradott. Biztos menedéket találva, a' Hős felfedé a' lezárt sisakot. Bú h a l m y volt az Hóstarsaival, ki a' Tatárok' hadi mozgásaira ügyelni küldetett-ki a' távolból, 's szerencsére a' történt veszély' zaját felvehetvén igyekezett segédet nyújtani a' Szerencsétleneknek. Az ismétlés' első hevét leírni nem, csak képzelni lehet. Első pillantatkor már lehete értesülni: mit tehet ollykor ollykor egy szívalkotta kézfzorítás. — Nem sokára vérözönben fuldoklott az Ország; 's az ínség' mostoha kényeinek hagyatva, kényfzerité az Ellenfélt vífízatérni, minekutána ez a' termékeny földet néma pufztává, 's a' népes gyarmatokat sivatag térekké változtatá. Vífízatért B o t o r v á r y is fiziklavarába, melly a' hajdani fénynek dízeit, türedezett 's füstlepte tornyai által látíztatott most gyáfízolni.

Béke' ölében pihenve már, feléptteté Botorváry sziklavárát. Búhalm y is csekély birtokába vonúlt kinyugodni a' csaták' terheit. A' magány szívét kimozdítá köre' csendéből; 's egy forró vágy Emíliához bájolta-vissza, kinek hű keble, hálafohászokkal pihegdécselt kedves Búhalm yja felé: Mint hű gerjedező, ége Búhalm y' lelke Emíliájának visszontlátása után; 's e' nemes szellem Őt a' Sziklavár' Gyönyörűjéhez röpteté, idővel pedig sűrűbb udvarlásai Botorváry' szívében megvalósíták azon gyanút, melyet örömet kikerült volna Sziklavár' háladatlan Birtokossa. E' kőérzésű, valónak hitte: hogy az Ügyefogyott nyomorúlt csak a' Dusak' fellengző áldozataira van alkottatva, elfeledvén a' jótettet (a' mit a' jelenévek is olly igen éreztetnek) kötelességének nézte Búhalm yban azt, a' mit nagylelkűségnek kellenék tartania. De vadszíve nem nyílt-meg már a' fzelidebb érzéseknek; 's nem tudta őszveeggyeztetni a' kincset 's dűsbirtokot a' nemes szívvvel, mintha ugyan a' szép érzésnek nem lenne igaza a' Sorstól mulékony javakat is kívánni. Nem így Botorváry. Ő azt tartá: hogy a' természet felszabadítja az önkényre

a' Hatalmassabbat; 's tulajdonúl adja neki azon szívútálta kénytet: hogy a' Szerencsétlenek' gyászvonaglásain hideg vérrel mosolyogjon; 's azt úgy tekintse: mint egy porban csúfzó férget, melyet akkor foszthatni-meg kedvelte életétől, mikor a' kőszív ingert nyújt, 's mulatságot ohajt a' Gyöngék' öldökléseiben.

B o t o r v á r y' szívbélyegének fővonása volt ez. Már megeléglé a' hű Látogatót; szabadúltni ohajtott attól. Hogy feltételét valósítsa, lakását egy nagyon távol eső mezei jószágába tette-által. Emília vígafsztalhatatlanná leve. Kellemei hervadva húladoztak, mint azon korarózsáé, melyet a' csalékony tavaszi hús szellő leforróz. Az első hév' mulékony álmaitündérkedének képzelődése előtt; 's a' távolban zokogó B ú h a l m y t nem vala képes az idő, 's a' meffzelét elfelejtetni. Atyja látta a' Szűz' habzásait, de nem érzé. Álnok szíve már eljegyzé titkon Emíliát egy előkelő Dúsnak, kit a' Szűz' fzelid tulajdoni udvarába édesgettek. D é n e s - n e k volt czélja feláldozni a' fagykebelű Atya őfzinte Gyermekeit; kit a' közhír derék embernek tartott, ha csak ugyan magok a' kincsek, a' szív'

tudta nélkül valakit azzá tehetnek. Fellengző valója, 's kincsgőgje fzenvedhetetlenné tevék társaságát; 's iránta Emília' szívéből a' rokonérzést kiírták. A' kemény Atya tudatta akarátját. Emília az Ő térdeit átkulesolva esengett, 's könnyontva reménykedék: hogy szívét az erőszaktól kímélje-meg. Lobbot vető indulatja a' komoly érzésnek, kereken ismételé: hogy akarátja változatlan, 's néhány hét' múltán, Dénes t mint vót fogja tekinteni. Csak vendégtifzetelet, 's nem meleg érzés leheté tehát, a' mit Dénes iránt mutatott az örömtelen szív. Búhalmynak emléke lángolt a' szűzkebelben, felébresztteni még nehányfzor az élet' alvó reményét. Szemei előtt állott Ő az ifjúság' legfzebb nyarában, a' fzelídség' lepleivel fedeztetve, feléje nyújtá a' gyöngén remegő karokat, 's kérte a' Sorsot: hogy szívében oltsa-el e' legfzentebb, de legkínosabb érzést, vagy csupán Búhalmyn legyen annak méltalma. Képzelődése megeleveníté előtte a' halál' képét, térdre hűllott, 's reménykedék annak a' sírért, 's e' Nemirgalmazótól kegyelmet kért Búhalmynak, ha ez meg fogja érteni gyász esetét.

De ütött már a' sírnak gyárfőzárja. Búhalm y már tudta a' halálos intézetet; 's a' fzenvedés' ónsúlya alatt lerogyott. B o t o r v á r y levél által tiltá el legfőbb kincsétől, szemére vetve javainak keskeny kiterjedtét; 's ígért e' mellett pénzbéli jutalmat élete' kétfzeri Védjének. Búhalm y' lelke, sötét gondokba burkolva zokogta szívűsájátját; 's minekutána a' bánat' fojtogató keze erejét lankasztani kezdé, végdijul Emíliát, csak Emíliát ohajtá látni. Fellobbant valója a' háladatlan B o t o r v á r y ellen; de hű gerjedelme Emíliának nemtelen szívű Atyját még is tisztelé; 's ő képen volt ilyen indulatokkal megívni.

D é n e s rövid időn ki vala ösmértetve. Csapodár lelke a' csellem' tövises útjaival volt körülvéttetve; 's ezek előre képzelteék Emíliával a' rettenetes jövőndőket. Fényűzésbe merült lelke kincspazarnak láttatá első tekintettel; 's hízelkedve simuló mézfzavai könnyen elaltathaták B o t o r v á r y' árnyékértelmét. Noha a' csüggedező életet hervadozni látta a' Szelidben, 's noha nemes okát tudta a' szívűfájdalmaknak; hiú volt mindazáltal magával elhitetni:

hogy e' világokat megérő könnyeken leszá boldogsága' talpköve megvetve. Már jegyes volt Dénes; de csak mint egy búbajos lárva, és vízszint nem láttatva. Ohajtva forrón; de nem ohajtatva. A' szívfonzás' gyöngén ülelő karjait nem látta ő; 's nem pillanthatá - meg soha az életnek boldogító ideáljait.

Jelen a' gyáfpont azomban. Emíliának semmi sem maradt egyéb méltó könnyeinél. Ő áldozat lett. Halálfagy futá - végig minden ereit, látván a' zöld reményeket besodortatni azon hullámok által, mellyék örömkonnyai előtt dühöngének. A' múltnak édes örömeihez rüpteté ábrándozó lelke; 's Búhalmyt, most a' tetfziség' legmagasabb bájában látta maga előtt. A' húmejnek fzelíd sohajtásait, 's szívének bánatos vergődését, végjutalomúl Búhalmyhoz intézé épen, midőn az óra intett; 's magát Dénes' oldala mellett az oltár' lépcsőjén találta.

Halvány fényel lobogának a' templom' mécei, midőn a' Pap' az oltár' zsámolyin fellépe. Kint a' szabadban alkonyati homály sötétkedék, gyáfolni e' fzmorú ünnepet. Az üvöltő orkánok beszaggaták a' gothablakokat; 's az elsöté-

túlt levegőben denevérek szállongának, kizavartatva a' vízfás természet által. Az Ég hallattatá dörgéseit; 's a' szövétnekek' pillogó lángjai elfunyadva füstölgének a' szentszobrok mellett. Emíliában az élet küzde most a' halállal, halavány ajkai elkékülve hervadozának; 's egy megfagyáló szívszorítás után, melly jó szívéből e' véghangokat gyűjtá - ki „Búhalm y! tudom: hogy hitem a' siron túl is jutalmat nyújt reményemnek“ életjel nélkül az oltár' alljára rogyva, magas érzésű lelke elröpült.

Véres lett az áldozat. A' természet is könnyezni látztatott a' Hű felett, megeresztvén sűrű záporait; A' templom' kerteletében egy villám a' sírhalmok közzé menykövet sujtott-alá; mintha a' nyugvó hamvakat arra intené: hogy Emíliát méltólag fogadják - be magok közé.

Botorváry mint villámütött olyanná vált e' történetre. Szobájába rejtezve senkit magához nem erefztett. Az udvari zavar képzelhetetlen volt; de olly csend tölté-be továbbá, milyen a' semmiség' ölében képzelhető. Meghúlt tetemei Emíliának pompátlanul tétettek sírjába be, hova idővel Botorváry megbánva, bátor

későn háladatlan 's kegyetlen tettét, fekete márványfobrot állíttatott, ezen reá jegyzettel: „EMÍLIÁNAK, BÚHALMY' HÍVÉNEK.“

Kevéssel ezután Búhalm'y' ereje visszavért, vágya is újra ége Emiliának még egyfzeri látása után. Szomorú érzetek között tartott a' kedves táj felé, nem tudva még hívének gyászcsatát. Érzékeny lelkét figyelemmel töltvén minden jelesebb tárgy, meglepettetett, midőn a' márványfobrot az új sírhalom' tövében megpillantá. Lefzökve paripájáról fut a' látott tárgy felé, rátekint; 's aléltan zuhan - le a' sírgöröngyökre.

„Nem lehet, ah! nem lehet nekem sem tovább élnem, — így Búhalm'y magához térte után, — ha Őtet gyászhalma fedezi! Ti a' természet' ölében szunnyadozó hamvak! engedjen ma fel a' halálfagy felettetek; 's felérezve lássátok e' fűsemlépte sírhalmon áldozatomat! Alkotványai amaz első napoknak, mellyekbe csak életet öntet a' teremtés, bíráljátok-meg, ha nemtelen é, ha méltatlan é áldozatom?! Ti sötétlő

vadonok, hűs ligetek, gyönyörítő virány, kies halmok, illatos völgyek, és simúlva folydogáló patakok, ó! ha rokonsors ért valaha benneteket, 's ha valaha nyiladozott az élet a' fzebb érzésre bennetek, szóljatok, nemtelen indulat é bennem, ha Emíliám mal eggyesülni óhajtok?!“

Villámfutva röpül-ki most kardja Búhalmynak hüvelyéből. Megzavart ábrázatján az elfzánás' tűzvonásai ültek; 's felforgó fzemhájain a' sírnak rettenetes homályai komorúltak. Már szívének vala irányozva az életoltó vas; de eggy gondolat visszataratá a' halálos kezeket; 's a' kard indulatingos erővel zörge-vissza rejtekébe.

„Nem, nem leszek öngyilkos! — így Búhalmynak. — Törpe lelket tñntetne - fel ez bennem. Élni fogok, míg az Ég engedi; 's jutalmam lefz sírom' éjjében is az: hogy Emíliámhoz e' mulékony földön is tovább lehettem hív. A' leggyötrőbb sohajtatok örömfoházfá változnak mejjemenben; 's földi méltalmam annál dicsőbb lefz, mennél több könnyeket áldozhatok e' sírnak. Ah! ne fertőztesse hát kiömlő vérem e' gyáfzhalmot; talán a' kedves Nyugvót felbolygatná ez boldog álmáiból.“

„Ti, kik a' nagy lelkek közzé avatjátok az őngyilkost, halljátok - meg, a' fzeretet' meleg foházsait, 's némúljatok - el! En hódolok életemnek: mert főbb hatalom tart a'hoz igazat. Csak kis lélek rogyik - öflze a' sors' csapásai alatt. A' nagy lelkű békkal túri veszélyeit. A' sors lenyomó hatalmából akkor veszt leginkább, ha a' nemes szív megveti, 's hidegen nézi kényeit. Ah maradjon e' vérző szív adós e' kedves Hamvakkak a' síron túl is!

Botorváry a' lelkivád' mardosásaitól gyötörtetve idővel megosztá fájdalmait Búhalmyyval, 's azzal együtt széles birtokait is. De Búhalmyt a' szíven fekvő súly virágaitól megosztá; 's nem sokára Emília' sírja fogadta boldog ölébe.

Dénes megdőbbsent a' szomorú történeten. Érzé méltatlan kihúnytát jobb sorsot érdemlett Jegyesének; de állhatatlan valója egy új Kedveltnek karjai között csak hamar felejteté vele a' már hamvadozó szívet.

Botorváryt hagyá meg az Ég a' kinoknak, megbűnhödni fizivé' kegyetlenségéért. Még sokáig gyötré az élet, azon érzés nélkül: hogy örökösében, 's unokájiban látná még egyszer magát vífzacelevenülni.

Debreczeni Bárány Ágoston.

A' H O L D H O Z.

(Egy Magánosságomban.)

Idvezlégy ezüst színű Hold!

A' csendes éj' Baráttya,

Idvezlégy! a' tiszta és jó

'S érzékeny-szív' sajátja.

Én elhagyván a' világ' lármáját,

Imádom kellemed' Adóját

Benned Lelkem 's Boldogságom,

Hold! édes magányosságom.

Ónody András.

A Z Ú J Í T Ó K.

(Három Jelenésben.)

E L S Ő J E L E N É S.

Midőn Erdősi az első Distichet
 Csinálni merte, Polyhymniánk
 Fellépe a' szent Olympba, 's térdre hullván
 A' nagy Kronion' széke előtt, kiálta:
 Áldásodat, nagy Isten, kezdetemre!
 Homérom' lantja a' földön újra zeng.
 Hellász és Látzium nem holt - ki egéfzen.
 Akard, és egy szabad nép, mellyet én
 És Liber vettünk kedvezéseinkbe,
 Letéfszi vad tüzét, s' Rómának és
 Athénnek nyomdokán futásnak indul,

Úgy a' hogy új nép nem futand soha.
 A' kezdet még csekély: de én Virágot
 Leczkéim alá veszem, 's a' Léthe' szélein
 Horázt csudálva hallja - meg tulajdon
 'S még is különböző szép énekeit.
 Keblemben zárom Tétnek Áldozóját
 'S mint a' midőn Aédon tiszteli
 Bájjengzetével a' kelő Napistent,
 Ki a' telek' vad szörnyeit elveré,
 'S ismét felhozza a' régen - várt tavaszt,
 A' Zircz' Apollja akként dicsértetik - meg.
 Áldásodat, nagy Isten, kezdetemre!

Zeüsz int, 's a' szép Kihallgatott virágit
 Feltérfi lábaihoz, 's vígadva száll - el.

MÁSODIK JELENÉS.

'S beféllje a' Költő, mik történtek itt?

A' nóta szép, mond A, de nem magyar;
 Nekünk magyar kell, nem deák 's görög. —

'S ha kell külföldi, mért nem a' tatár?
 Mert a' tatár rokonvér, monda B,
 'S a' Syrus és zsidó's arabs, velünk.

Erdősi servum pecus, így felel C,
 'S roflz imitátor; ötet vífzketeg
 Furdalja; ujakkal óhajt a' seregben
 Kimútattatni, hogy az az A Z ö. —
 Mit? kérdi D; ez új, ez a' Szokással
 Ellenkezésben áll; 's jó é tehát?
 Mert a' Szokás itt, mint mindenhol, Úr.

'S ha jó is, úgy mond E, ki bizta rá,
 Hogy ő csináljon jót? A' lant miénk,
 'S nem a' tiéd, nem az enyém 's övé.
 Mindnyájan kezdjünk, hogyha kell, nem egyy.

Mindnyájan monda most F, semmiben
 Nem téfzünk kezdést; azt mindég csak egyy,
 Vagy csak kevés társ, téfzi. Ám tehát
 Próbálja mit tud ő; de hozza előnkbe,
 'S mi fogjuk néki mondani, tud é ő.

'S bár tudjon! tudni nem fog, hogy ha MI,
Hogy nem tud, úgy találjuk, szólla G.

Itélni jussom nékem is vagyok,
Igy szólla H, mért én is N é p vagyok;
'S kimondom: Én nem értem. E' szerint
Egyéb nincs hátra, mint hogy a' kobozt
Engesztelésül áldozza a' Szokásnak,
Ha hív polgárnak óhajt nézetödni.
Ne szólljon a' kit nem hall a' — s i k e t.

HARMADIK JELENÉS.

Erdősi után egy vad csoport dühült
Gyötrő zengésre, 's egyik a' fzelés'
Négy pontjain rímet kezdte csattogatni.
Gonosz hexámetert 's pentámetert
Gyártott nőstényke 's him, 's tudós 's tudatlan,
És a' tudatlan még makacsbb leve.

Szép! oh igen szép! mond Polhymniának
 A' kancsal Isten; méltán kérkedel.
 'S ez é az a' te Rómád és Athéné?

Sergemben, úgy mond Mómufznak komoly
 De csendes arcczal Polyhymnia,
 Jót 's rosszat együtt úgy lelfz, mint az ég'
 Sergében leljük Ámort és Szilént,
 És téged ormos, sánta, kancsal Isten.
 Mellyike a' jó, mellyike a' gonosz,
 Azt értik a' kik engemet szeretnek,
 'S epés gúnyoddal én nem gondolok.

Felfzalla, 's vitte a' pártát kedvesének:

Kazinczy Ferencz.

A' PETŐFALVAI KASTÉLYRA.

(Nyitrában.)

Isteni béke hagyott lennem, 's hű szorgalom. És így
 Szorgalom és béke bennem örökre legyen.

Ponori Thewrewk József.

A' KÖNYÖRGŐ SZÉP.

Szép az én Galambom
Párja nints neki,
Őt ditsérik lantom'
Minden Éneki; —

'S édes mint a' hajnal'
Méz-harmatja, mit
Reggel szorgalommal
Kis méh kasba vitt.

Szép — ha kedvre gyulva
Engem is vidit; —
Szép — ha elbusulva
Engem is busit.

Vigan — Ámor lest áll
Artza' gödriben, —
Sirva — Vénus ufzkál
Tífta könnyiben!

Szép — ha gyözedelme
Békét nyujt alá, —
Szép — ha szűz szemérme
Rózsát hint reá.

Szép — midőn klavírja
Mellett énekel;
Hangja' báj - zavarja
Ah! mint érdekel!

Még szebb tán, ha tántzol;
Ám de nemzetit,
'S lepke gyorsasággal
Téfti lépteit.

Ah! de mind ez semmi!
Nézd 's bámuljad őt

Buzgón térdepelni

Szent oltár előtt. —

Most szép ő! — 's ha nyertem

Szűz kebléből itt

Egy sohajtást — értem, —

Áh mint üdvözt!

Kováts Pál.

A' FÖSVÉNY.

Egy éjjel a' fösvény Aranyházi
 Álmodta, hogy nagy ebédet ad vala.
 Mély fájdalommal telt ezért el a' szive;
 Tehát midőn felébredett, megesküdött,
 Hogy minthogy így álom gyötörje őt,
 Inkább nem alszik többet éltében.

K. L.

A' GYÖNGYÖSI TEMETŐBEN.

Szent Csend ölel körül Holtak' Hazája, —
Hányszor lehultak már az éjkdök,
Miolta búsan itt gyönyörködök,
Hányszor lelt itt a' Lelkek' éjzakája, —
Kit gyászolnak keserveim,
Mondjátok meg szemgyöngyeim.

Benned csontok keresztes gyász vidéke,
Közöttetek megnémult Sírsorok!
Itt szendereg — mint más szent Jámborok,
Egy angyalánka — Bájnemének Éke!
Szólj — Kedvesed hová rabolt!
De ah ez itt mind néma Bolt! —

Kikérdeztek? — Ez árva Sirkerefzték

Nem szólnak — ah Te sem szólhatsz magad,
A' gyász halálpor mindent megtagad.

Ti szóljatok hát Lelkek, merre lefzték? —

Vagy hol van az a' Sírhalom?

Hol rejtve van volt angyalom! —

Itt senki sem szól — sirják bár utánna,

E' holt mezőn minden komor titok!

Itt tán buzgó fájdalom is Szitok! —

Örökre sírnék — senki meg se szánna.

Itt merre csak szemem vetem,

Minden bús, mint gyász életem. —

Ott egy kerefztet még csillogni látok —

Ah bús betűk! — a' Holtak' alkonya

Mindenre gyászos Sirhomályt fonya! —

Alig találhatok illy távol reátok!

A' vélt Hiv ölt meg illy korán,

'S először én sírok porán!

Én sirok, — kit szívemmel megvetettél,
 'S hollú Hűségemet kicsufolád. —
 Nem átok mit mondok — csak puszta vád!
 Itt sirok, mig szívem — a' megvetett — él.
 Bár ő felejté vermedet,
 Első Hived — megemleget.

Ez itt a' világcsudálta szépnek —
 Magányosan fekvő Sírsátora!
 Felejtve itt nyugszik Ninám' pora!
 Elég, ha Vándorok sirjára lépnek. —
 Gyakran leányi Érzetek!
 E' Sirra emlékezzetek.

Sebők.

K É R E L E M.

Hogy ha szeretsz, semmit sem ígérj; mert puszta szavaktól
 Úgy félek 's remegek, mint mikor adni akarsz.

S. F.

F Ü S S Ö N.

(Barsban.)

Nyugoton egyy Geniusz búsultan tartja kioltott
 Fáklyáját, 's keserű bánatok' éje borong.
 A' derülő keleten mutat új nappalra 's örömré
 Égő szövétnekkel más, vigadó Geniusz.
 Ott, a' régi Derék' hunytát gyászolja vidékünk,
 Itt, Fija' fejledező rényeit innepeli.
 Fussd nemesen pályád' ezután is; szépkoru Férjfi!
 'S él benned nekünk istenesült jó Atyád.

Ponori Thewrewk József.

A' TERMÉSZET ÉS MESTERSÉG.

Mesterség nélkül természet' művei durvák.“
 Így szól egy fiatal bölcs irományi között.
 Lotti is azt hiszi, hogy nincs máskép; arczain ő hát
 A' természeti színt mesterivel keveri.

Martony.

A' REKRÚTA.

Hogy engemet katonának
 A' mult őszfel megfogának;
 Noha kemény szívvvel birtam,
 Még is keservesen sirtam.

Fájt elhagynom bús apámat,
 'S engem sírató anyámat,
 Fájt, midőn a' ruhám helyett
 Reám vennem mundért kellett.

De leginkább az fájt nekem,
 Az faggatta 's tépte lelkem,
 Hogy Julisom' elvesztettem,
 A' kit mindég úgy szerettem.

Julisomat a' jó lyánkát,
 Piros ajkú alakotskát,
 Vidékemnek szép rózsáját,
 Tavafzomnak violáját.

A' Gerlicze is epefzti
Magát, a' midőn elveszti
A' zöld erdőben hív párját;
Azért nyögi kinos jajját.

Van itt is, van, sok szép lyánka,
Barna, piros, halaványka,
Van ott is fent a' Kastélyban,
Van itt is lent a' Quártélyban.

Sok érettem élő 's haló;
De egyik se nekem való,
Szépek; hanem szebb a' Julis,
Ha áll, vagy üll, vagy hajlik is.

Még most is előttem képe,
A' midőn a' tánczba lépe,
Minden nem csak reá nézett,
Minden legényt megigézett.

Igaz — mert szebb Lyány nálánál
Nem jár a' nap' világánál,
Senki egéfs Vármegyében
Nem multa fel hűségében.

A' most jövő Húshagyóra ,
 Korán reggel virradóra
 Reménnyel 's örömmel tele
 Esküdtem meg volna vele ;

De az Isten fejem felett
 A' várt öfzvekelés helyett
 Rendelte , hogy katonának
 A' mult öfzel megfogának.

Mentem — 's kezet fogtam vele , —
 Szivem még most is fáj bele. —
 Sirt 's nyakam közé borula ,
 'S ezerfzer is megcsókola.

Birtam , a' meddig birhattam , —
 Utóbb magam is sirattam.
 Ha elmegyünk a' Törökre ,
 Bár ott maradnék örökre !!

Fárnek Dávid.

TÜNDÉRSZERELEM.

(Sonet.)

Virágölekbe száll sohajtatom,
 Miként az illat, felleng szűm' szerelme,
 Hozzá repül szem, csók, szív, vagy az elme,
 'S felé akartalan' így hajtatom.

Kebelnél elhal síró hangzatom;
 Szemnek, nem szívnek nyit mennyet kegyelme.
 Így híjúsúl a' költő' híedelme,
 'S búm hattyukint, csak dalba sírhatom.

De nem szünöm bájos kecsit dicsérni,
 Ki istenlángokat gyújtott keblemben,
 Örökre éljen gyöngé énekemben.

Az ég alatt kettős dicsőt nem érni.
 Én lángzom értt', e' díjt elégelem.
 Legszebb bér a' holtig hű szerelem.

Kovácsóczy Mihály.

A' HÍVTELEN.

Megcserdül a' körtvély' inogó levele,
 Suhog a' gally és zúg az erdő' kebele,
 'S a' hegy - ormok sikojtnak. —
 A' morogó felhők az eget barnítják,
 'S a' hulló villámok a' falukat sújtják,
 'S a' záporok omolnak. —

Menyhárd vadász - kürtjét százszor is megfújja;
 De az orkánok közt elényézik hangja —
 Semmi nézve társinak. —
 'S mennél inkább siet kijutni szélére,
 Annál bellyebb halad tellyes közepére
 A' kietlen vadonnak.

A' hideg esőben félig agyonázva ,
 'S a' sok inalásban váltig elcsigázva
 Egy barlangba vánczorog.
 Borult az ég, és a' nap is elnyugodott ,
 Mit tegyen egyebet? álmatlan majd csak 'ott
 Reggelig elnyomorog.

Azonban a' sűrűn által egyfzeribe'
 Lát gyenge világot ragyogni szemébe. —
 Mintha újra születnék. —
 Minden ismeretlen emberi lakásnak ,
 Oh Ifjú! főkép ez ádáz csillamlásnak
 Örülnöd nem kellenék! —

Nekiugrik hát a' szörnyű rengetegnek ,
 Áttör az ágbogon, és a' mozgó fénynek
 Tartván üget keményen.
 A' millyen robajjal párja után bőszül
 A' szarvas, ő is olly erőszakkal fészül
 Célját érni serényen.

Egy vadászházhoz ér, mellynek jó lakója
Fáradtan ülve hiv neje' főztét várja
Az inogó bölcsönél. —
Szállást kér, és adnak; de gondolhatta e,
Hogy e' barátságos hajlék szörnyebb lenne
A' barlang' vad keblénél?

Épen tálalni kezd R ó z i, és megörül,
Hogy még is valaki hozzájok is kerül,
Kinek tányért tehessen.
És a' mint vilízi az ételt az asztalra,
Mindjárt egyszeriben ráismer M e n y h a r d r a,
És közönti szívesen.

Mennykő csapás volt ez az úri vendégnek,
Hogy eleven képét éktelenségének
Illy véletlen tekinté.
Nem is adta magát még így a' bánatnak,
A' miolta esküdt Szerelmét R ó z i n a k
A' hívtelen megveté.

Nyomja ugyan nyomja lelke' furdalásit,
 'S titkolja, mint lehet, nehéz fúldoklásit
 Dagadozó mellyének;
 De a' mennél inkább fojtani akarja,
 Annál rettentőbben tör ki nyavalyája
 Elbetegült keblének.

A' dühödés' mérge végtére elálja
 Testét, 's a' mit az ész mond, többé nem hallja,
 Pokol lakik szivében. —
 Mérszékeljed M e n y h a r d e' temérdék heved'!
 Megbocsátá vétke'd' reáfedett híved, —
 Láthattad azt szemében.

Kilép a' házból, mintha hűtözni menne,
 Vagy vesztett társiról mintha reménylene
 Valami hírt hallani.
 Fut, fut, 's mellze hajtja szegényt megbőszülte,
 És a' kereftúton egy fűznek mellette
 Kézteti megállani.

Épen éjfél van, — és a' gonosz lelkeknek
 Órájok üt, hogy a' kábult embereknek
 Nyakaikat szeghessék.
 És másként az éj a' kétségbe esteket
 Maga is segíti, hogy végső vesztetek
 Hamarább elérhessék.

Megáll hát — 's szemeit a' vastag homálynak
 Szegezvén, látja, hogy benne mint kullognak
 Képei a' halálnak.
 Várjatok, mond: lelkek! mindjárt tanyátokba
 Lépek már, 's fegyvert fog, 's bele lő agyába
 A' nyomorult magának. — —

Isten ménts gonosztól! ki löddöz illy éjjel?
 Kiált az affzony, e' durranás nem jó jel!
 Oh félek én felette! —
 Van is mitől — szól a' vadász, hevenytében
 Menyhárd urat az ő zajos hevíltében
 Valami rezs lelhette.

Kapja tehát töltött puskáját, és lódul
Megtudni, hogy mi baj, 's mind utánna tódul
Valamennyi kopója.

És alig haladnak, márig is üvöltnek —
Nyomokban megy, 's látja, hogy az agyonlőttnek
Oda lelke 's párája. —

Igy járt a' hivtelen, — és a' reáízedett
Rózi volt egyedül, ki rokonyi helyett
Öntött könnyet felette;
Férje pedig, mint bal sorsú ember társát,
Kinek bocsássa meg Isten a' botlását, —
Az ut mellé temette.

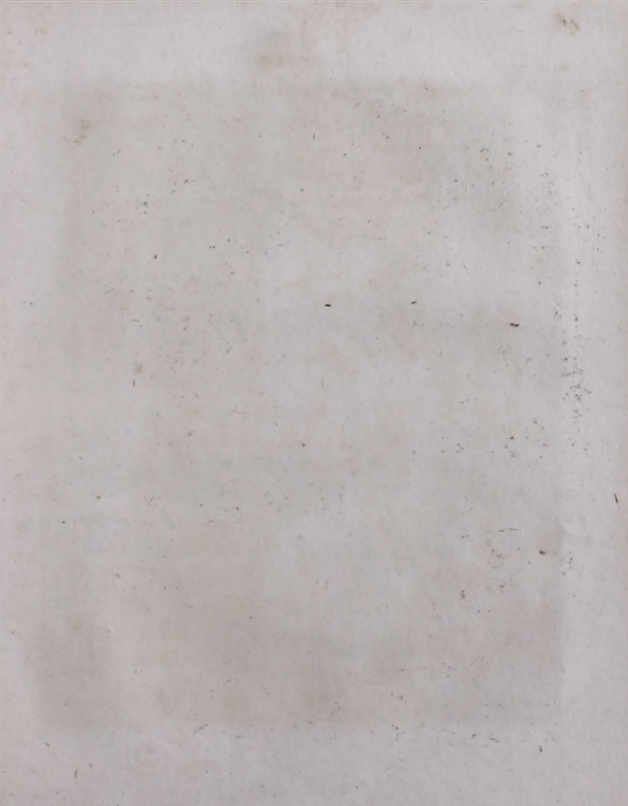
S. F.

JAVÍTOTT EPIGRAMMA.

Távolról tetfzel, de közelről rút vagy Elíza.
Hogy tessél, férjed mellze kerülni szokott.

Közli

Ponori Thewrewk József.

r. J. G. Urban J.

Steiner Sciz. metz.

A' HŰSÉG' ÁLDOZATJAI.

Vissza a' Siroktól, vissza, „mondá Máté eltérven Hitvesének Sírholmától „Gyázt öltözzön Szaláncz vára, panaszkodjanak harangjai, 's bánnatos hangokkal gyászolják a' Boldogultat — állítassék a' Kereszt porfedeléhez, melyet életben gyakorta ölelt! — — — Erzsébet! — Erzsébet! „sohajtozza fájó emlékezettel“ Te már a' halál' férges ölében, néhány tompa göröngyökkel fedve, túl vagy az élet' fájdalmain — én itt a' rémítgető világ' homályiban, a' mulékony tünneményekhez bilincselve, itt maradtam fzenvedni az életnek zajtengerében — most is ijesztők az éjjeli órák' kongási visszaemlékeztetve azon komor időpontra, midőn a' sohajtozó Halál örök álm alá fogta szemeidet elfelejtethetlen Affzony! — — így végzé szomorú panaszát Fiát megölelven, kiben egyedül vélte vigasztalását 's remé-

nyét valósulni — — De reménytelen rettentő jelenet, midőn vigasztaló enyhülést imádkozik az Égtől — Thornócz, kit az ártatlanok' üldözésére nevelt istentelen attya, a' most őrtelen Mátéra tör válogatott alakos vitézeivel, ölelgető áldó karjai közül taszítják ki nemes tüzzel lobbadozó Fiát, 's a' bámuló öreget durva lánczokra fűzve kiáltják „Legsötétebb tömlöcz' éjébe Hazánk' áru-lóját, 's a' Király' jóváhagyása mellett vetik a' pártütők' zárai alá.

„Nem szokatlan agg szemekből is a' fájdalom' könnyüinek kitörni, de nem földi lánczok, nem kínzó falak, egy fájó emlékezet a' multak-ról csalja ki azokat.“

Ákos „neve a' szép ifjúnak“ kit a' magyar szépséggel kellemes testben, szép lelki tulajdonokkal pompázott fel a' természet, élet 's halál közé vala taszítatva. Hol attyát jajgatta ébren az éj' csendes sötétjében, hol ablakára dülve a' temető felé forgottak siró szemei, a' szeleket is részvétre sohajtgatván — „Némulj — némulj meg egy kisség sirok' szele, szóljak véled, vagy csep-pentsd ez elcsorduló könnyet Anyám' hamvai közé,“ így állott az életben néma bizonytalan-

sággal attya' léteről, — csak a' halotti csend 's temető kedvesek a' Gyászolónak, gyakran a' Sír-sorokhoz vonúlva Annyának porkarjaiba sohajtozott, lesírt hamvai közé, 's ohajtá, hogy vajha gyötrelmes jajjai lelkesíthetnék fel hidegült porát a' kíváncs Szülőnek, 's életre bájолhatnák könnyei rothadékony szívét. Sírok' Vándorának hívta őt a' környék, éjenként járt a' Kerefszthez bús ajtatossággal felsírván a' csillagokhoz is részvételére. „Tanítsatok engem a' multakat felejtetni tudni, vagy — ah — ne Titeket felejtenelek akkor el kedves Árnyékképek — inkább ne költsétek fel e' szívet temetők angyali! — ne ébredj fel lelkem a' koporsók' jajjaira.

Urunk' feltámadása harmadik estvéjén, a' mint anyja felett könnyezett, a' temető' Kápolnájában panaszzkodni kezdenek a' bús harangok, hátra tekint, 's halotti népet lát közelgeni, a' muzsika virágkorát, a' szomorú Ifjak' serege hajadonságát árulták el a' megholtak, repül a' halottakat kedvellő a' gyászsereg elébe, 's Nyári' egyetlen leányának Saroltának halja hozatni tetemeit. Bánatos ajtatossággal követte a' gyász tetemboltot, 's a' szomorú pompa után sok jajok

közt bocsáták a' bámult koporsót a' porok' éjébe — ezer fzemek áldoztak, ezer jajokat fojtottak bé a' tompa göröngyök, — de négy köny's két göröngy tette nevezetese a' halotti pompát, Aguntáé, a' szép Aguntáé Erneyi Orbán Leányáé, 's Ákosé a' szerencsétlen Szalanczi Máté Fiáé.

Agunta, legkedvesebb Társnéja az eltemetett Saroltának, a' felnyilt Sírnál térden, mély gyáffzal fedezve arcza, két könnyet ejt a' leeresztendő koporsóra, 's egy hantot felemelve némán bocsát a' Sirba benn' felejtett fzemekkel — Két köny csordul Ákos' fzeméből is, 's egy hantot ragadva ő is ellenébe az Isméretlennek ezen fza-vak között „Béke hamvaidra Sirok' Leánya! Téged az Eg csak csudálatni teremtet” a' koporsón zörrent a' rög.

„Mert a' szépség kedvelteti életünket, de bús végezet! bájló arczrózsáink a' halandóság' vázait rejtegetik, 's férgeké a' hideg test.

Átpillantva gyáffzátýolán Agunta hofizú — néma tekintetet vet a' búsongó Ifjúra — Ezer fzemek csüggenek a' Szépen, ezerek a' gyáffzó Ifjún, 's nevek tudásáról nem kisebb a' kíván-

esiság. Mint két Tündérek egymás ellenébe térdeltek a' rózsakor' angyali — nem futva fze-meik a' vízfözpillantást — az ajtatos imádság előtt még egyszer felejté az angyalfűzőn Ákos könyörgő fze-meit, 's árulékony pillanattal fogadták Agunta' fze-meit a' szép könyörgést — Feselni kezdett a' fzerelmi bimbó, melly fzive' tavaszában fakadozott ki; feselt a' csudabimbó, melyet még akkor óltott mellébe a' fzerelem' angyala, midőn Máté Aguntát eljegyzette Ákosnak csecsemő korokban, 's tizennégy évekig tündérkedett ártatlan fziplángjai között az angyalfűzőnek! —

Szerelmeknek a' Sirnái hajnallott fel aranyreggele, jövendője a' Sirig tartandó fzerelemnek. Lelebbenve most hókebléről a' sötét fátyol Aguntának, érzi az édes titkot, 's öflizetépve a' porbilincseket, mellyek eddig fzivének érzelmeit nyugalmas rabságban tartották, fzállongnak a' merész érzemények édes hiedelemmel a' szép testvérfzív felé, azt fellelni, annak karjai között mennyűlve álmodozni, a' boldogok' Egébe emelik a' kellemes hülledező Leányt.

Végével a' gyáfzpompának, kiki víffzaandalog a' fzentelt temetőből: csak Agunta nem —

kinek már csak szerelme' völgyében édes andalogni „Távoznak nélküled belső vigalmim angyali Ifjú! „panaszlá a' magányos Siroknak“ el-tünedeznek szép reményeim, 's csak szerelmed által derülhet boldogságom“ — —

Ákos is a' bús Cziprus' árnyában álmodoz annya sirjánál „Koporsódnál „sohajt,, koporsódnál mosolygott fel boldogságom' hajnala szép Sarolta! a' holtak közt fűzetett a' szent rózsabilincs, melly engemet egy földi angyallal öfzvekött — Ah csak egyszer láthatnám még, nyugodtan vándorlanék víffza a' holtakhoz, csak földi álmaimnak titkai örökre hamvadjanak el“ így sohajtgatá ki fájdalmait.

„Édes a' multaknak boldog emlékezete, ijeszt a' jövődök' veszélye! — — Ma lépünk az életbe, ma ringatnak először ölelgető anyai karok, 's már is sikoltással jelentjük, hogy élünk, melyet a' könnyült Szülő hízeltkedő csókjaival otlogat, 's egy ártatlan vidám mosolygás követ — képe jövődönknek! — — — hol néha aranykor csókolgat, néha minden részről halált intető veszélyek között tévelygünk — — Képe jövődödnek is most boldog Ákos, csak homály-

pókhállóval fedék el tündér képzeletid a' feltor-
lott hantokat, a' határtalan örömed! — — Csak
álmaidnak nyujta édest Agunta' fzerelme, 's már
elfelejtetted a' felmagosúlt Sirsorokat. — Ah nyu-
godtan fzeret az öfzvedobogó fzív virágzani, az
ordító vihar között kiált a' siró kebel, de re-
megve egy gyilkoló aczél némítja el.

Későn is, midőn már felmosolygott az Éj'
Királynéja — a' fzelíd Hold! a' sirmezőn tévely-
gett Agunta "Ő is elfutott,, rebegette a' Lelkek-
nek,, e' néma magányból, a' bánat' csendjéből,
hol csak a' halottak rémalakjai ijefztgetik a' búj-
dokló Vándort. — — Fogadj el te szomorú Czi-
prus, alattad álmodom el első boldogságom' ál-
mát!" feléje közelít a' Cziprusnak, midőn Ákos
felébredve fzerelmes álmodozásiból" Rózsászva
szép angyal „sohajt a' fa alól,, rózsászva a' gyön-
ge fúalatta. Ne fuss — egy fzerencsétlen' fzavai
ezek, ne remegj a' Boldogtalanoktól." Aguntát
halál borzalom merefzté meg, azonban a' nyájas
bús könnyörgésre gyorstalan lépteit a' fához in-
tézi, refzketve áll a' sir előtt, remény és féle-
lem között — — alálép a' Cziprus' meffzenyülő
ágainak — 's isteni látás! — — fellelte, kiről

álmodozott, csak nem karjaiba húll visszarántatva egy fennmeredve tartó érzelemtől, midőn habzó nyelvét illy szavakkal előzi meg Ákos „Sarolta’ lelkét siettél ölelni Angyalfűz! „monda nyájasan megfogván kezeit „boldog Ő — az Ég’ angyala már Sarolta!“ Panaszimat „vifzonzá tévelygő nyelvel Agunta,, a’ siroknak jöttem megvallani, ’s a’ hű csillagok elvarázsolák lábaimat, ’s a’ Cziprus’ ölébe vezettek.“ Társa’ fájdalomidnak Szalánczi „mondá Ákos kezét szorítva,, ha meg nem veted ajánlását“ Szalánczi? „sikolt émulva Agunta,, Ákos a’ szerencsétlen Máté’ Fia? Ösméred é Aguntát Ákos?“ Ernyei Aguntát?“ „vifzonzá a’ tétovázó ifjú,, Ernyei Aguntát?“ „gyönyörű hülledeztekben hullottak egymás’ nyilongó karjaiba ’s a’ híven pihegő kebel örök szerelmet ’s hűséget esküdött.

Szabadulva első szent lángjaiktól, Sarolta’ porverméhez tértek, ’s felette esküdtek örökös hűséget. Innét visszavonultak váraik felé örülve érezvén a’ hűség’ malasztját, ’s midőn elváltak „Csak két hónapig gyászol Agunta „mondá nyájasan a’ szép Leány,, „Csak két hónap már Szalánczi’ gyáza is „vifzonzá szívörömmel Ákos,,

's az első csóktól fzentésítve szakadtak egymás' karjaiból — — Ah mért gyakran reménye is szerencsétlen a' Halandónak! — —

"Fájdalmas egy kéjelgő szépnek meg nem nyerhetni szerelmét, de a' nyertet hamar elveszteni — legöklőbb szívkin — — Egy nap boldog még Szalánczi, egyfzer repülhet szerelmé' mennyébe Agunta! — mert feldühült Attya Várának tömlöczébe dugja őt. Eggyik vala ő Mátnak árulói közül, Fiának eggyik üldözője. Thornócz nyitotta fel a' titkos szerelmet öfzvetépve a' fzent szerelem-lánczot, mellyen csak két hetekig élt boldog örömben a' két Hív! Most jön utól-fzor szerelmének mennyországába, most leli Ákost a' rózsával hintegetet Ciprus' alján enyelgeni. "Ismét a' mohosult Tömlöczök' rabja vagyok, „illy búsan köfzönt bé Agunta elnémulva könnyeitől,, ma futhatok utól-fzor kebeledbe, holnap a' sötét homályok' Lakónéja!" — Te rab vagy „ámulva kiált Ákos fájdalmas zavarodással,, Tálán a' versengés' aranyalmája lettél? ah átkozott irigység — fzélllyel fzaggattad az édes bilincset, mellyre a' hűség 's bizodalom fűzték fziveinket. "Vilfzasietek „sirta a' felérzékenyült Agunta,, e'

búcsúcsók szivemmel „megcsókolja őt,, Te , vagy senki — Ákos!“ ”Isten hozzád szivem’ Eggyetlene! „sirta Ákos érzékenyen szivéhez ülelve Aguntát,, Atyám’ szabadítására hív fiúi fzeretetem ’s kötelességem — tartsd meg szíved’ Agunta a’ téged egyedül imádó Ákosnak. Boldogok, kik úgy fzeretnek, mint az Angyalok — távol — ’s még is híven. E’ búcsúcsók emlékeztessen fogadásodra ’s hűségemre „megcsókolva váltak el egymás’ karjaiból — — Siet az angyalleány, mint az Égnek futkosó csillaga, melly a’ kék habok közül le-lefutni vágyik, a’ halandók’ kunyhójába, ’s a’ vißzavágyás újlag felfogja a’ Szökevényt, — gyakran hátra tekint úgy ragyogva ki a’ sirok közül, mint a’ fzelíd Hold’ képe az ég’ kék völgyeiből — — ”Nem sokára — nem sokára ’, kiáltja vißza a’ halmok’ tetejéről,, ’s ismét eggyesülünk a’ sirnál.“ A’ fzerelmes boldogság rövid, mint a’ Rózsa’ élete!

Némán tántorga Szalánczi várába. Pünkösöd napja után talán megfízálva lelke, siet Attyát vagy szabadítani, vagy önmagát az ártatlan’ helyébe rabnak ajánlani. Alig éri erdejének közepét, midőn Thornócz álképű Czinkosaival elfogja őt,

's vaspereczekbe fzsorítva kezeit, tömlöczének sötét völgyébe vetteti, így akarván a' dicső tettekre vágyó ifjúnak most is hervatag lángjait egéfszen eloltani. Boldog Ákos, hogy Gundát, eggyetlen csillagát a' Thornóczoknak Aguntához hívja a' Barátság' angyala, ki a' homályok közt lelve Aguntát "Tömlöczök' Leánya! „sohajt remegő hangon,, sietett néked Gunda megvallani, a' mit ön magának is alig mert — Kebledbe sietett azt vallani, Ákost — Szalánczi Ákost ma fogta el sűrűbb erdejében Sigmond.“ "Sigmond — a' te Bátyád?“ „sikolt ámúlva Agunta,, "Ő — Ő a' kegyetlen „viszonzá Gunda,, Ákos a' homályokból sohajtoz karjaidba“ "Szabadítsd őt fel Gunda „ésedezett Agunta térdeihez borulya,, egy szép emlék a' szabadításért "Szabad Ákos „sohajta Gunda lábaitól felemelve a' kétségbeesettet,, — 's elváló búcsút intvén Aguntának, szállott a' bilincsek' feloldozására.

Most tekinte ki gyémánthegeyi közül a' szép Hold, midőn a' szabadító Angyal a' tömlöcz' éjébe félénken leszállott Ákoshoz, kinek álmai közé, mellyeket Aguntáról szült az örök elválás' borzalma, a' felnyílt ablakon csillogott a' bájos

Esthajnal rézfzevőleg bánatiból, hűsen suhogott bé az éj' fzele a' tárt ajtón, 's ledúlva szeméről édes álmaait a' felette sohajtozó Gundára nyiltak első pillanati "Kinek árnyéka háborgatja nyugal-mamat „mond felijedten a' bús Rab,, eltűnelgett a' szép álm, mellynek árnyéka is kellemes vala.“

"Boldogtalan Ámorfi „mond akadozva Gunda,, Aguntától jövök szabadításodra“ Hol Agunta? „kiált lábaihoz borulva,, hozzám jött Ő?“ Nem — nem „vifonzá Gunda,, Ő is a' földalatti éjben sir.“ — Ákos újra ledült mohos ágyára 's a' boldog táj felé függesztve szemeit "Élhetek é én Agunta nélkül „sohajta fejét a' kövánkossra bocsátva,, Agunta! Agunta, angyali szív dobogott lilíomkebledben“ „néhány könny szakadt ki fájdalom-masan szeméből — — — Siessünk Ákos „mondá biztató hangon a' szép Szabadító,, siessünk — elnémult az éj' fzele, térj vifíza váradba“ Hát csak ugyan szabadítani jött Gunda „mondá Gunda' térdeinél szép kezére egy csókot nyomva közfzőnő bére szabadításomnak, egy szerencsétlen most többet nem adhat, véle még egy szép emlékezetet — — Áldjad Aguntát, öleljék őt felhőtlen örömek, őt a' Leghívebbet.“ Védangya-

lid „fohászkodott Gunda a' napnyugotra siető Megszabadult után,, űk intézzék lépteidet szerez-
mek' Eggyetlene! a' hűség' angyala lépdeljen
nyomaid előtt.“

Mint a' Sas' körmeiből elf szabadult gyáva
galamb nyílt házablakát, a' lánczokból feloldo-
zott Ákos is a' Király' palotáját kívánta meg-
látni. Két nap után Budán termett, 's elébe bo-
rulván a' Királynak "Atyám helyett „mondá ne-
mes elfzánással a' Királyhoz,, ártatlan Szalánczi
Máté helyett Fia rabja Felségednek“ Háborodott
pillanattal tekint a' merész ifjúra a' szomorú Ki-
rály, 's hofzú biztató mentegetések után "Teg-
nap temették ártatlan Atyádat „rebegette a' Ki-
rály' kezét megfogva 's elnémulva,, Kábultan
meredtek szemei a' vitézalaku ifjúnak a' felhá-
borodott Királyra, könyre olvadtak fáj dalmában
szemei. "Ah csak néma poraival szállhatok hát
„fájdalmasan sohajtozott felérzékenyült szive.“

Szent Háromság' Vasárnapja ragadta el a'
Nagy Szalánczi Mátét, kit az irigység' fene taj-
téka eltudott ez életből tüntetni, 's egy hazudott
hűtelenség el tudta fátyolozni a' pókhállós földi
szemek elől tündöklő érdemeinek fényességét.

Ah akkor hal el az ártatlan, midőn napfényre jött ártatlansága. Személyesen oldozta fel a' Király Máté' bilincseit, "Válasz Országim' méltósági közül „mondá vigasztalva a' tisztes Őfzt,, győztél Szalánczi“ Külfények után „nemes közfönettel vízfonzá a' lánczokon elgyöngült Őfzt,, soha nem vágyott e' szív — bocsánatért esedez utólszor is Királyának lábainál, nyugodtan száll Szalánczi a' koporsók' éjébe, ha jó Királya megbocsát árulóinak. Eljenek ők birtokokban's méltóságokban, nékem nyilva áll sirom — — Eggyet még — Királyom! eggyet még — Fijamat — eggyetlen Fijamat atyai kegyességébe ajánlom — Ákost — reményét's utolsó csemetéjét a' Szalánczi Háznak“ — itt karjaiba omolt a' Királynak, 's nagy lelkét az Égnek vízfzaadta.

A' Király fzanó könnyekkel siratta Országával a' nagy Vitézt, ki őt ütközetekben aratott borostyán kofzorút, 's a' Király' háznépét is a' pogány kezekből kimentette, hallatlan pompával — önmaga is kísérve — szívét a' Királyi Kriptába temettette — Árulóit — bár Hazánk' fzent Törvényei fzerént — életeket's jószágokat elveszteni kellene, ha Máté könyörgése nekik

bocsánatot 's kegyelmet nem nyerne, azzal büntette még is meg az igazságfzerető Király, hogy mindeniknek faluiban két hétre gyáfst parancsolt, hol minden Papokkal halotti beszédet kívánt tartatni a' nagy Halott' érdemeiről! — Fiját — a' vitézfzívű Ákost — udvarában pompás hivatalokra méltatta, benne akarván Attya' nagy lelkét 's ártatlanságát kitüntetni. Temetvényi Rázmán-nak, ki halálos ágyából írta meg Máté' árultatását 's ártatlanságát „eggyik ő is árulói közül,, mivel férfi gyermeke nem vala, várait a' Király Ákosnak ajándékozta, de a' jó ifjú' esedezése vißzanyerte a' Leányágnak. Így tünt ki Ákos' nemes szíve, 's nem sokára legkedveltebbje volt a' Királyi Udvarnak. De éppen nemesfzívűsége 's a' Király' fzeretete boldogtalanságának kezdete. Most lobbannak haragra irígyei, mindenünnen halált ordítva az ártatlanra. — —

Alig szünt a' két héti gyáfz — Szaláncz várát szép színek alatt elfoglalják, 's kirabolják Thornócz és Erneyei „két halálos ellenségi a' Szalánczi Háznak,, 's Ákos' halálának nemén tünődnek. Thornócz a' Pokolfi, látván Agunta' húfzerelmét Ákos eránt nem hűlni, sírt választ ki,

mellybe Ákost — ő maga, de legboldogtalanabb az Élők között temeti el. Ő most Erneyeihez siet leányának kezét megkérni „Úgy is halva már fzeretőd,, ámitja Aguntát — Erneyei atyai változhatlan hatalmával kimondja. Aguntának eljogyeztetését, — térdeihez omlik a' kétségbe esett leány,, „Ákos „felkiált,, vagy senki“ „Thornóczé vagy“ „menydörög fenyegető szavakkal a' kemény atya,, a' rémült leány kezét csókolván szobájába tántorog, két hetet könyörögvén Ákos' gyárfolására.

„Inkább fzeret gyilkot választani a' leányi szív, mint olyan férjet, kitől futnak lángjai — „Thornócznak Hölgye én „sirja' fájdalmi alatt szakadozó szíve Aguntának,, O leányok' legfzerencsétlenebbike. A' halál sem szánja fájdalmi-mat, nem akarja ő Ákossal egyesíteni ez életből kivágyó lelke-met, hosszú szívgyötrelem után érzénykedőbben jajgat „Ijesztgető Látvány! Thornóczczal az oltár előtt állani — — Thornóczcznak az Isten előtt Szerelmet 's hűséget esküdni! — „elnémúl, kétségbeeső nyelvel,, E' gyöngé szívet eltudják ugyan a' menydörgő atyai szavak rettenteni 's lágyítani, de dobogását a' fzerel-

metlen felé hajtani talán az Egek is elégtelenek. Általadom kellemimet Thornócznak, de szívem Ákosé — Vagy majd! „hoffzú tépelődés után,, vagy majd egy szabadító gyilok felment a' vezérlés lépéstől — mert valamint egy hegyes vas sebére szórhat gyakor arany gyümölcsöket a' fiatal fa, ha hervadozó héjját megsebesítve orvosolják az emberi kezek; úgy az ártatlan leányi szív mindenkor egy édes nyílnek sebére dobog azon kebel felé, mellyből az övébe repült a' szerelmi nyíl: a' sebnek gyümölcse a' szerelem, 's az örök hűség. Hervad Thornócz' lehelletére a' földi menny, melly Ákosnak 's nékem vala alkotva.“ — Boldogtalan Szerető, meddig várakozol reám a' sirnál, — de boldogtalanabb Agunta, mikor repülhetfz Ákos' angyali karjaira! — „így némult el féltelvel zúzott szíve kínos fájalmában.

Vége sem szakadt a' rövid gyásznak. Ernye felvén, nehogy Leánya a' menyegzői nap előtt búcsút mondjon a' világnak, hat nap után, Thornócz' 's maga várainak népét a' nagy ünnepre öfzveparancsolta. Legnagyobb pompával gyűlt a' szomszéd Uraság 's a' pór nép — 's még

gyárfzoló leányát az Oltárhoz vezettette. — Benedek Szent Jóbi Apát húzta fel a' szentelt gyűrűt Agunta' újjára, ő kötötte öfzve a' két hideg kezét. — Melly lankadólag 's erőlködve rebegte Agunta' rémült nyelve "Szeretem" melly nehéz fzerelmi sohajtásra fakadni a' nem azt érező fzivnek! — — mert nehezebb eltitkolni a' bánat' könnyeit, mellyek alatt megfzakadva a' Szebb - Nem' fzeme, elárulja titkos vágyait — Thornócz nem fzivére, Várainak birására esküdött, 's Ákos' fzerelmének 's boldogságának elrontására. — Szomorú menyegző, melly három Szerencsétlenek' első órája volt!!

Siethetfz már boldogtalan Ákos, mint a' rózsák' illatait felölelő fzel, visszátére az Oltártól Agunta, nem tiéd ő többé, Thornócznak esküdte kellemeit. Közel vala Ákos várához, hogy elfszunnyadt a' lakadalom' napját megelőző Hold "Lelkedbe nézhetek „biztatta magát a' reményekkel dús Ifjú,, kivonom a' tört kebeledből, mellyet Thornócz' ravasz irigysége belé fzürt, ha újra öledbe vezetnek a' boldogság' anygali — ölelem mit édest nyujthat az élet, — Agunta — te enyim léfzel — „örömhangan so-

hajtoz,, melly édes szavakkal üdvözlöm ekkor a' hűs árnyakat — békőszöntünk a' sirokhoz, elhintetve rózsával a' Cziprus' allyát, — egy félig nyilt bimbót olyant mint te, akasztok égő kebeledre, és fejez derékadat zöld-reményfzín pántlika üvedzi — így térünk az Oltárhoz "így biztató reményekkel száguld habos paripáján Ákos a' Temetőig, hol lefzállott Annya' kerefztjénél hálát mondani az Égnek — a' sirhoz vonult "Hamu már a' test „sirta fájó emlékezettel, Annya' sir-dombjánál térdepelve,, melly e' zöld halom alá záratott. O csak néhány porokat orozhatnék a' koporsóból, Atyám' hamvai közé hinteném azokat, de ki tudja a' porokat különböztetni?“ — — ajtatos fohászokkal imádkozott fel Annya' lelkéért — — — Innét Sarolta' hamvedrét futott látogatni, 's útjában egy sirkerefzt' gyöngén csillogó betűi szöktek szemébe, 's oda közelgvén a' csillogó felyülírást olvassa "Agunta — — hamvai — — alatt "Fagylaló borzanat hidegité el szemét 's keblét Ákosnak.“ Agunta már sir alatt „feljajgatott kétségbeesve a' sir' csendjéből,, nyögik a' koporsók: — Ő nincs többé! — — — e' temető' incselgő tünderei között hív szerelmem'

angyála is! Könnyeimmal jegyeztem ki búcsúcsókóm után a' sirt, hová fzememtől 's karjaimtól elzáratott, itt — hol utólfzor láttatok kopersók' lelkei — nyakáról csüggeni“ így sirta által az éjt a' sirsorokban, jajjai tépdelték a' sirrok' fuvalmait, 's a' reggel' rózsás kimosolygása is panaszokat epedve lelte őt, midőn szélllyel tekintgetve fzemébe tünik a' földön heverő kerefst-darab, felemeli, 's rettegő nyelvel olvassa: "Lórándfi Agunta' — boldogtalan hamvai — rejtve e' sir alatt“ "Édes csalódás „felkiált örömkönnyekkel,, Lórándfi Agunta' hamvai hát ezek! — mint a' Szerencsétlenek' kerefsttje, úgy csillog ki a' porhalmok közül“ — „elvigadt könnyüséggel fzőkött paripájára, 's két óra után Szaláncztól is búcsút vett, mert tárva lelte kapuit, szélllyel bomolva napkeleti falait. "Kevés veszteség „mondá könnyelmével,, csak hogy Agunta él“ Sietve repül kevély serényü paripáján a' Szép' üdvözlésére. "Méltóságokban 's a' Király' kedvében vagyok „biztatja magát,, Atyám bocsánatot esedezett Orbánnak, nem veti ő meg többé Máté' fiát — kit csecsemő Aguntájának férjévé avatott. Milly édes! midőn csak egy remény vigasztalja is a' halandót.

Egy zöldellő mezőt, egy tükröző patakot kellett még fáradt lovának hátra hagyni, 's Ernyei' kastélyában lefz. Boldog ábrándozásait Várának néhai Gondviselője zavarja fel, ki a' lakadalmi pompáról siet Szaláncz Várának omladékait látogatni,, "Hát él még az Urfi? „kérdezi csudálkozva, mint a' pór nép szokott,, 's rövid beszélgetés után a' menyegzői pompát 's fényességet festegette. — Néma elkábulással szakad el Ákos a' csudálkozó Gondviselő' szemeiből, 's egyenesen erdejének vágat. — Öszvezúzott szívet ragadott a' ló, ó is áldozatja a' menyegzői tornak, mert az erdő' szélén öszverogyva húnyt el — — néhány fohászokkal fájalta kedves paripáját Szalánczi — de Agunta' örök elvesztésének rémképe vérengző gyilka szívének, melly őt sirba üldözi. Hat hónapokig lakja kedvelt barlangját, hol "még boldog" elfáradva nyomain a' sebes őzeknek enyhítette lankadt tagjait.

Aguntát azon estve affzonyának üdvözlötte 'Thornócz vára, — a' sirokról első álma is! — 'Thornócz vadászatban 's hasonló barátinak multságiban hetekig távol vigadoz, búsongó Hölgvét vigasztalhatlan magára felejtve. A' néma

ligetek' sötét magányi kedvesek a' bújdokló affzornynak — egy völgyet "Ákos' völgyének nevez, 's közel az ott elsusogó csermelye' partjához, mellynek tükröző habjai, csak mennyire egy kosár rózsát hintegethet az illatos kéz, annyira láthatók a' sűrű lombok miatt, itt emelt sírhalmot Ákos' elvesztének emlékezetére. Maga faragsált kerefszteket, 's reájok virágkoronákat füzögetett, néha rózsalevelekkel szóra bé a' sírögeket, 's nem sokára a' boldog Ciprusnak ágai-ból, mellyek még őket öfzvebilincselve fedezék, egyet önmaga ültetett a' halom elébe, gyakrabban futott oltogatni rózsabokrokat a' magasztalt hantok körül, hányszor siettek a' könnyű habok hókezébe, 's kínálkoztak a' tőle oltott bokrok' rózsáin remegni, 's azokat feselésre hívni, hányszor szúrták meg tolvaj újait az őrtövisek.

Szent Anna' estvéjén Ákos - völgyön törtet által Agunta' rózsáit látogatni, a' túl szikla' tején bámult Szaláncz' vára felé. Leteként a' barlangra, 's egy álomban heverő Vándorra villannak ijedt fzelei. Lassudan közelít felé a' sima sziklákon, 's elnémitő borzalma a' szíveknek "a' kolt Ákost újra mint egyfzerű remetét életben látni,

még is édes szerelmétől örökre elfszakadva lenni, feltörni a' szent tartozásokat, 's másnak az Oltárnál örökre hűséget esküdni, lehet é rémítőbb pillanat?

Átszöknek a' reménytelen tünemény' gyilkai a' szebb Nemnek szívein leginkább. — Aguntának is csendetlenek most képzeleti, a' halál' tévedező nyelvének sikoltása, véretlen a' szív, melly életet ömledezett, irtózáttal nyavalyganak a' fájdalom', — boffú', — hűtelenség' rémalakjai félénk szemében, gyakran térdre hull 's Ákos' lelkével beszéli. "Köszönöm Sirok' Remetéje, így búcsúzik tőle,, sietek meghalni, hogy koporsóm' örje lehess.

Illy rémítő álmódok között harmadnapra némult el örökre nyelve, csendes álom alá, Ákos' 's Gunda' neve vég sohajtása. Vég esedezése szerint az Ákos' emlékeztére emelt sir' éjébe temettetett.

Thornócz' lelke fájlalni nem tudta a' szép Hölgyet, temetési pompáján sem vala jelen, most is csak a' csörtető őzek' nyomain tévelygeni kedves a' közfívűnek. Egykor estvéli tévelygésekor egy magányos sírt bámuló Remetére csi-

holnak ebei, a' kémlő vadász nyomul a' völgyben — előre — 's a' lesett vad helyett Remete tűnik tévelygő fzemébe, leöltözi haraggal fegyvereit, leül a' hős patak' virágos partjain, 's a' Remetéhez "Jer bujdosó „kiált menydörgő hangon,, régen nem hallottam Jövendölőket. Mint a' haragos Eg' menydörgő fenyegetései megnémítják a' kebleket, úgy állott Akos a' halom előtt mozdulatlan — míg sohajtásra felolvadt nyelve ezeket rebegte: "Távol a' világtól „mondá lesütött fzemmel,, e' magány' homályiban mit hallhat egy Remete?" "Tudtok ti eleget hazudni „mondá a' záporbefzedű vadász,, "Parancsolatodra egy fzerencsétlen történetet hallasz.

Akos így kezdé fzomorú elmés beszédjét: "Fellegrvárának Ura „hiréről hallhattad,, mint fzikás a' nagyobb rangúaknál csecsemő leányát a' gazdag Rábczai' Fijának Sándornak jegyzette el, esküvéssel erősítve a' felbonthatlan frigyét. De nem sokára feltöri méltatlanul a' fzent fzővedéket, 's Ondródi Medárdal fzővetséget köt Rábczainak megölettetéséről — Elárulják az ártatlant a' Királynál, mint Pártütők' fejét, 's lánczok között végzi a' tífzes Őfz végső napjait.

Fiát üldözni 's megölni keresik, 's ne talán az ifjúért lángoló Ester, Fellegvári' leánya, boldoggá tegye Sándort, Medárd megkéri a' leány' kezét. Fellegvári az Oltárhoz vezeteti leányát, 's Ondródi Medárdnak szerelmet esküdtet Esterrel. "Thornócznak ezek' hallására lángra lobbant haragja,, "Bosizú „kiált büszke hangon,, véres bosizú Medárdra, ha reá esmernék, e' halállal töltött fegyver szakasztaná ki páráját Ondródinak! „a' Remetéhez fordul,, Hát te mit sirsz? — "Az epedés és fájdalom tanították e' fzemeket gyöngyelleni „Ákos leszakasztja remete ruháját,, Ósméred Szalánczit Thornócz? — — — Mint egy félholt, kinek fzeme előtt egy terepély fát zúzott széllyel a' bosizús menykő, úgy állott Thornócz — hideg meredt pillanattal. "Ah engem példáz beszéded Ákos“ „térdre hull Ákos előtt,, "Én vagyok a' vétkes orozó „felkiált kínzó lelkiismeretének fájdalma,, Bocsánat a' megtértnek Szalánczi „sohajta bánó fohással térdeit ülelgetve.,,

Ott termett a' rettentő jelenetre szolgája is Thornócznak, ki azon sírt Agunta' sirhalmának lenni mondotta. Reá borult Ákos és keser-

vesen sirt "Nem él Agunta „jajgata kétségbeeső
nyelvel,, élhet é Szalánczi — Kedvesek nékem
a' koporsó' férgei. "Bocsánat Ákos a' megtért
Thornócznak „újra könyörgött a' sírhoz borulva,,
Nyer néked Agunta bocsánatot „vifazona esende-
sülő fájdalommal Ákos,, Szalánczi pedig karjai
közt bocsát meg „Megölelve emeli fel lábaitól —
"Van é még egy remete ruhád ? „sirta meffze-
hangzó jajokkal Thornócz,, véled akar Thornócz
élni és halni."

"Igy tér ki a' Gonofz csalárd ösvényiról.
Csak a' fáj Thornócznak, hogy a' legédesb fze-
relmi boldogságra méltó Agunta' halálának, 's
a' nemes szívű Ákos' boldogtalanságának oka ő.
Eggyütt járnak, mint jámbor fzarándokok, est-
vénként a' sírhoz Agunta' lelkét kérlelni. Mel-
léje két sírgödröt ásnak. Közepette Aguntáé. Ákos
nem sokára Aguntához siet ez életből. "Bocsáss
általad faragott koporsómba édes Thornóczom
,,esedezett a' haldokló Ákos,, vélem fszáljon a'
porba Agunta' Kerefztje, az Eg Szalánczival bo-
csásson meg néked" 's karjain meghalt Ákos. —
Igy tellyesedett bé, Thornócz válafztotta ki Ákos'
sírját, mellybe maga erefzté a' lelketlent, mint

legboldogtalanabb. "Eggyesülj te a' síron túl véle legméltóbb Agunta' fzerelmére, ha én méltatlanul birhattam ez életben legszebbikét a' Halandóknak" „e' szavak között temeté a' jobb oldali sírba — — — Sirni — mint Thornócz temetésekor Szalánczinak, sok halandó fzemek nem tudhatnak. — Nem látta többé Thornóczot a' világ — a' nyomozó nép három sirokat lelt a' völgyben, 's a' három fzerencsétlenek' völgye most is nevezetes a' Gyöngyösi Nép' emlékezetében.

Szentmiklósi Sebők József.

NÉGY ELSŐ GYERMEKÉRE,

Kazinczy Ferencz 1811.

A' három Khárisz leve előbb, 's úgy Ámor utána.
Látta Zsófie e' példát, 's monda, követni fogom.
Íme szavát állá: Fizsi, Dencsi, 's Thalía levének
Itt is előbb, 's már most játfszik ölében Emil.

közli Ponori Thewrewk József.

A' P I L L É H E Z.

Mért repdesel virágrul
Virágra oh Tavasznak
Ékes követje Pille? —
Ha méz után repülgetsz,
Szálj' Fillisz' ajjakára;
Forrásra fogsz találni,
Kiapadni nem fog a' mely,
'S szin mézt szihat sz belőle.

Ha méz után repülsz hát,
Szállj Fillisz' ajjakára, —
Lopj róla néha csókot,
'S hozd azt nekem híven meg.

Szép-völgyi Kálmán.

A' HOLD ÉS AZ ANNYA.

(Mese.)

Szép Lúna kérte egykor édesen
 Annyát, szerezne neki szép ruhát.
 Ez noha igen szerette gyermekét,
 Még is boszkonkodott reá ezért.
 Miként tegyem meg ezt neked én,
 Úgymond felháborodtan a' Szülő,
 Midőn te hol nőlsz, hol pediglen fogysz.
 Zeüsz tudna illyest tellyesíteni,
 Ha szüntelen, ha egyre változol.

Sok ember olyan szinte, mint a' hold,
 (Hogy véle azt forogni mondanád,)
 Mind untalan megváltozik kedve,
 Akaratja, és az érzeménye is;
 'S ámbár fzerencsétlenek az illyenek;
 Hanem igazán sajnálni lehet azokat,
 Kiknek velek kell élniük.

S. F.

A' LANTOS' PÁLYÁJA.

Süvölt a' szél, 's az égi tűz
 A' légen áthasít;
 Dördül a' menny, konyúl a' fűz,
 Rezgő lombján visít.

Suhogva csörg az ér' vize
 Habdúlta martjiban,
 'S lázt szülve dörg éjnek vésze,
 Ádáz tajtékiban.

Itt egy üfzök, egy más meg ott,
 A' fűz recsegye döl;
 Habtorlatot mozdit amott
 Rengő felhőiből.

Búhangok' árja révedez
 A' túl' virányiról,
 Seraphajakként zengedez
 Nem földnek ajkiról.

Lángkör ölelte homlokát,
 Rezgő kezébe lant;
 Melly mennyeket villámlik át,
 'S Poklot mozdít alant.

És im eláll a' zivatar,
 Nem zúg a' déli vész;
 Nem reszked már a' gyenge kar
 'S a' mell tüzére kész.

A' lantos is továbbra kel,
 Léptén a' föld virúl;
 'S húrjának édes zengtivel
 A' dúló zaj kimúl.

'S tovább megyen, 's tovább siet,
 Borulni lát megint;
 De lantja zeng, 's az éj felett
 Mennynek sugára int.

Meg kél tovább, fzerelmet zeng,
 'S a' honnak hőseit;
 Fennézte bájtájon mereng
 Izlelve édjeit.

Közelb lebeg a' mennyalak

Lihegve égi kéjt,

Fejérlik már a' meffze lak,

Nap váltani kélz az éjt.

Andalgva kél a' hős kebel,

Lángzó, mint érzete,

Borút nem lát, 's bellyebb menel

Az éj' sötétibe;

Nem sejti ő — két csillag int

A' lenge távolon,

Felette mennyszellő legyint

Édet varázsolón.

'S az égi lény' karján mereng,

Aetheri fényt ölel;

Az árva lant még egyet zeng,

'S kivert a' hű kebel.

Széchy István.

A' KÉT POHÁR.

Mefze vadonba'bolyong Gyula,'s futva az emberi hangot
 A' vad szirtek közt röjtve zokogja baját:
 Sorvasztó kinját itt mulni reméllte; — hijába,
 Itt sem nyughatik ő, itten is érzi sebet.
 Borzasztó képek, fájdalmas ütési szivének,
 Mint a' szirt' rohanó ormai üldözik őt.
 Majd békétlen Atyák' rettentő átka riasztja,
 Majd szilaj ifjak' vak lángja fészíti agyát.
 Oh Ifjú! enyhet mért méggy olly melfze keresni?
 A' bünt a' távol' gödrei nem nyelik el. —
 Sors üldözte Gyulát hallatlan tette súlyfeszé,
 A' szörnyű vétek' sullya epefzti szivét.
 Egy deli lány' feselő pompáját látta, 's az ifjú
 Mellye hevült, a' báj arcot imádta legott.
 De a' lányt pompás csarnok nem látta először,
 Csak kisdéd kunyhó' üdve mosolyga reá.
 Hogy született, szolgák nem mentek elébe közföntni,
 Néki csak Attya örült, Annya ölelte csak őt.

A' lángot sejtő Atya ezt átkozta leginkább;
Ah későn, őket már örök eskü köti.
Erre kevély mellyét vad bosszú futja keresztül,
'S vérrel tajtékzó ajkain átka dörög.
Egy mérges törnek forgatja kezében aczélját;
És a' büszke nemes' pór menyé halva terül.
Vért látván Gyula, mint kölykét vesztette orofzlán
Felbőszülve sivít, 's vért keres áldozatul.
Most nyeli most ötet kinjának pokla egészlen;
A' gyermek teszi önn Attya' kezére kezét!
Megrázkódnak az Ég' bántódott sarkai erre,
Hallja az árva fiú, 's érezi mérges ügyét.
Fut, de gonofz tettét nem halladhatja, utána
Törtet az a' légben, mint dühös éjjeli láng.
Így üldöztetvén, keserű kinjától előlve
Végre ledül, és most illy panaszokra fakad:
„Oh sors! még meddig fogsz így üldözni? Kegyetlen!
Úgymond, hát nem egész mérgedet issza Gyula?
Forrjon bár haragos lángoktól gyomra Vezúvnak,
Nem tüzel ő mindég, szünetet enged az is.
Nem, jobbod ne tetézzon fényes ajándokok által;
Csak bünhödt lelkem' vonja ki kinjaiból.
Keblemet óh enyhítsd! avagy üssd azt által egészlen,
Ennyi elég, többet nem bír az emberi sziv.

De mely lágy szózat röpül itt mellettem el? égi
 Válasz ez? új kínok' vélsz jelü hangja talán?
 Nem. Hangos panaszim megütötték, szerte bolyongván,
 Egy szírtnek kebelét, 's ez veri vissza szavam',
 Van még is ki nehéz sóhajtasimra figyeljen,
 Van, kinek eltudjam mondani kinjaimat.
 Ég te adád! oh hát ezután csak néki kesergem
 Élve bűnöm' sullyát, néki ha halni fogok."
 Itt nem győzi tovább, kisirott pilláji csukódnak,
 Karjai csüggednek, 's rájuk erefzti fejét.
 Ő nyugszik, mely boklog az érezvén, ki felejtnei
 Tudja az álmoknak néma ölébe baját.
 Hah mi ez? Enyhülő mellyed Gyula mért feszül? arczod
 Mért ég úgy? Oh hát éjed is egyre gyötör!
 A' dagadó Balaton' boffzús hullámai ha zúgnak,
 Holnap az Ég' érett mérge tűz arczba süvölt.
 Kinjai a' szívnek még mellze tolongnak az éjben,
 És másnap sorsunk' vas keze rajta dühöng.
 Ő álmodt látott. A' hangos szikla' tetőről
 Egy nagy köd gomoly a' völgybe sodorja magát.
 Ott keseregve előbb, majd végre elfoszlik egéfszen,
 És egy alak' suhogó fátyola tűnik elő.
 Nyujtja kezét az Alak, Gyula megrettent, remeg, és nagy
 Cseppeket önt izzadt homloka, mellye szorúl.

Ismét nyújtja kezét; 's harczát végezve magával,

Megy Gyula, ámbár nem sejtí, nem érti hová.

Végre az érzékeny kebelű sziklához elérnek,

Melly most a' tündér szóra ropogva ledül.

Egy nagy üreg nyilik ott; rém' őri kerítik üvöltve,

Nagy torkát a' szirt' romjai őrzik elől.

Ekkor esengve reá pillant a' Lényre, de ettől

Egy lassú szózat jön, 's Gyula' arcza vidúl.

Most a' borzasztó örök távolra vonúlnak,

'S a' szirtet fényes boltozat álja körül.

A' légben künn gyenge Zephir' báj hangjai játsznak,

Benn a' békés est' ünnepi csendje mulat.

A' szép barlangot langy Aether folja kerefztül,

És hímes falain gyenge tavasz mosolyog.

Egy szobor áll az üreg' közepén, asztalka keríti,

Hol két tiszta pohár' egyfzerü éke ragyog.

A' Tündér arczát félig kitakarva mutatja

A' két tiszta pohárt, 's lágy szava zeng ajakin:

„Menj, úgymond, Gyula, és válassz most e' poharakból:

Sorsod azoktól függ, 's enyhre csak egybe találsz.

Oh Ifjú! többet tennem már tiltja határom;

Geniuszod szólott így.“ 'S ekkor alakja tűnik.

Most Gyula: „Geniuszom te vagy!“ És tárt karjait eltünt

Árnya felé hálás mellye remegve vízi.

„Ő tőlem fut! mint villám fut az éji sötétben,

'S a' [mondott titok így újra burokba szorúl.

Záloga itt fénylik még is, nem vitte magával.“

'S elfzánt lélekkel megragad egy poharat. —

A' képző lélek' játéka tünnek azomban,

És a' tündér táj éji sötétbe borúl.

Ök eltűntek ugyan, de csalódott lelke Gyulának

Most is az álmoknak barna ködébe' mereng.

Gondatlan megy az érzékeny sziklának elébe,

'S ott egy tompa fohász költi csak álmaiból.

„Álmok voltak ezek hát! mondja, de tünnek örökre,

Tünnek mint minden, csak Gyula' kinja marad!

Hol vagyok? E' tájon futkoztam sirva elégszer,

E' barlang hozzá még sem erefzte soha.“

Így sir az efmélő csalatását látva; 's fölötte

A' bádjadtt hangot halja lebegni megint.

Mint nefzez a' szarvas, ha riad réz kürtje vadásznak,

Úgy áll ő, hallgat, 's szerte remegve tekint.

Messze fut a' szarvas, mikor a' vész-lárma tovább tart,

Nem Gyula, egy sejtő érzet állja el őt.

Retteg ugyan, még is lemegy a' barlangnak elejbe,

Honnét a' zokogó emberi szózat eredt.

Hah de mi bántja Gyulát? Ott áll merevedve, miképpen

A' vándor, ha az ég' lángja elejbe lecsap,

Attyát látta, megölt Attyát hallotta hörögni,

A' kibe a' kábult gyermek ütötte vasát.

Vissza rohant, de megáll, mert Attya feléje sohajtott,

Kit kiujából felkölte az emberi zaj.

„Mért futod oh Ember szomorú zokogásimat? úgymond,

Oh ne kerüljed az önn vétke sebezte szivűt!

Vagy neked is szivedet buta átok döfte kereftül?

És ide ez hurczolt, ez ver előlem is el.“

„Nem buta átok Atyám, nem; szöll az elejbe borúlva,

Vétkem, lelkemnek pokla, ez ölte Gyulát.

Én vagyok. A' téged bántó gyermek sir előtted,

'S a' haldoklónál itt keres enyhet Atyám!

Haldokló Atya! oh adhat sz e bocsánatot annak?

A' ki ezen szomorú sorsra talzíta előbb.“ —

„Gyerme kem oh te beszélsz! te kívánsz tettedre bocsátást?“

Mond az öreg; 's szeme itt édes özönbe merül.

„Adhatok érzékeny Gyula, adhatok, 's édes, atyának

Vétkét bánta fiát venni ölébe megint.

Oh Ég! bétöltéd forró kérelmim' egészlen:

Gyerme kem a' rénynek biztos ölébe' maradt.“

Így sirván, a' fuldokló gyermeknek ölébe

Hajtja fejét, 's hozzá e' szavakat lihegi:

„Gyászos volt sorsunk, 's keserű; de ez érzet édesb

Mostan mindennél, annyi türesek után.

Oh Gyula! hát tetted, de miért kell mondanom ezt?

Nem vitt a' vétkek' mély özönébe tovább!

Láttam, mint keresett lelked terhétől előlve

Enyhet, 's kebled mint harczola érzetivel.

Láttam, 's sohajtésk csak, mert még ekkor atyádnak

Szörnyű kinjaitól szóllani nem lehetett."

„Óh ne tovább! Szóll most Attyát megölelve az ifjú,

Érzem vétkeimet, ezt hogyha felejtéd elég."

De a' haldokló Atya, elfojtódva örömtől,

A' gyermeknek nem halja, nem érti szavát.

'S így folytatja megint: „De kivonta aczéled az orvos

Mellyemből, 's mentem téged elérni Gyula.

Téged azomba bünöd már távol kergete tőlem,

Vétkeidet a' szomorú mellze vadonba' sirád.

Futkoztam, de hijába, 's ezen barlangra akadva,

Nem meheték már, mert véreze újra sebem.

Most follj vér, te halál jöjj, már nem rettegem arczod';

Gyermekek itt, majd ő fogja be attya' szemét."

Ő így ömledezett, és bár köteleke sebének

Felbomlott, sorsát kezdi beszélni tovább:

„Ott azon asztalkán, úgymond, melly emberi kéztől

Jött ide, észre vevék fényleni két poharat.

Édes társunknak kebelébe kiöntni kinunkat,

'S illy órát most a' csalfa remény nem adott.

Társot nem leltem, hanem egy papirosra akadtam,
Mellyre ezen szavakat látta felirva szemem!
Vérző szív! ha kemény sorsodnak büfzke hatalma
Bánt, jöjj, 's enyhedet itt e' poharakba' keresd.
Gyermekem! én enyhet nem ezen poharakba' kerestem;
Sirtam vétkeimért, 's hallgata szómra az Ég.
Téged is ő ovjon. — Többet nem szólhata; 's ezzel
A' haldokló' lágy hangja örökre szünik.
Gyermeknek keserű jó Attya' halála, de enyhül,
Hogyha pöröghetnek könnyei sírja fölött.
Fojtja keserve Gyulát, keblét vesztése feszíti;
És neki forró könny nem csöpög arczaira.
A' természet' ezen legjobb adománya szeméből
Már kiazott, most csak vérzeni tud szíve még.
Ott áll ő szótlan, mit tefz nem tudva soká, mint
Kit nyertesnek vélt sorsa csalatva hagyott.
Egy sirt ás, de mikor poharit meglátja előtte
Fényleni Attyának, másikat ása megint.
Felvett, hogy végzé ezt, egy poharat, de letette
Azt, 's a' másodikat már vízi ajkaihoz.
És ekkor tündér látásai jutnak eszébe,
Megrettent, 's poharát régi helyére tefzi.
Majd felfogja megint, mellyhez nyúlt karja először,
Égre lövelli szemét, 's azt kiüríti Gyula.

Érzi ízét, 's szörnyűt jajdulva kiejti kezéből

A' mérges poharat, mellybe' halála feküdt.

„Nem hagysz büntetlen hát óh Ég! mondja kiáltva,

A' vétkes díját így veszi büneinek! —

Értlek Atyám! Enyhet nem ezen poharakba' kerestél,

Sirtál vétkeidért, 's hallgata szódra az Ég.

Engem Géliuszom' tündér szóllása vezérle,

De a' választás' terhe fiadra maradt.

Elmentél! de követ majd gyermeked, érezi ő azt,

Hogy közel, a' véled már rokon óra neki.

Boldog előérzés! két sirt ástam. De ki fogja

Ásott gödrében majd betakarni Gyulát?“

Többet nem szóllott. — Tetemét átfogja remegve

Meghalt Attyának, 's felteszi vállaira.

Így viszi sirjához. — Régen kisirott szeme itten

Forró könnyekkel áldozik Attya fölött.

A' kínokba tanult Ifjú lelkének ez édes

Volt, édes; mert végkinja facsarta ki azt.

Már arcát az ivott méreg feketítve borítja;

Még egyszer sóhajt, 's ezzel örökre ledűl.

Attya megött békén nyugszik, 's nincs sirja földetlen,

Egy más kinzott szív földte be hantjaival.

Krisztiány Pius.

DERVIN' KÖNNYEI. *)

Derék volt az ifjú, hasonló a' barna tölgyhez ,
 melly büszkén állott Treemer' halmain , bátor-
 ság lakta szivét , mint a' vadonban bolyongó
 Oroszlányét.

Mora , Perleven' szép leánya bilincselte-le
 fzezeit. Hofizú fodrokban lóggott-alá arany haja
 vállain ; arcza a' nyiló rozsához hasonlított. Fe-
 jér volt kebele : mint a' zöldellő völgy' liliuma ,
 's gyenge mint tollúi a' hattyúnak.

A' pityer' ezüst hangjaival odahagyták guny-
 hóik' , 's együtt nézték Tregár' halmairól a' kelő
 Napnak első sugárjait. — Estve a' Hold' refzke-
 tőn ragyogó fényénél bolyongtak Penervin' völ-

*) Fordítás Angoly eredeti után Németből.

gyeін, halgatva a' magányos fülemüle' fzmorú csattogásait, 's fzerelmi f zavakat lehelltek egymás' ajkaira a' rosmarin' feketéllő árnyékában.

„Ártatlanság' leánya!“ szólla az ifjú, „mikor leszel egészen enyim, 's mikor engeded e' fzerencsétől üvedzeni fzivünket? — ha hogy néha reád tekintek, ritka szépségedbe tapadva, elhagyja lelkemet a' nyugalom, s' bús érzeményekre fordul örömöm. — Ah! boldogítt's hamar!“! —

A' szemérem' rózsapirja lángolt Perleven' leánjának arczain, 's megegyező mosolygás látszott ajkain; de — soha, ah! soha sem egyesültenek. — Betegség környezte a' Szűznek f zemeit, elasztak rózsái, mint a' záporban f zabadon álló virág; úgy hajtá-le fejét, 's ágyába dült mint dülni f szokott az érett fűzfál a' metfző sarlója alatt.

Kegyesen f zorittá-meg f zerette Dervinnyének kezét; mellye mint' a' hullámozó hab úgy emelkedett, 's még a' betegség' hideg álmai munkáikat végezték, merőn nézett-vissza lelkének elhunyt örömeire. — Búsan emelte-fel fejét, hogy megölelle kedvesét. — De oh! a' halál épen f zivére szállt; vissza esett ágyába, behunyódtak f zemei, 's utolsó sohajtása Dervin volt.

„Oh egyetlenem!“ kiálta a szomorú Dervin, ajkait a' Holtnak hidegült kezeire szorítva; „Téged foglak követni, — óh várj dicsőült Lélek! míg Dervin utánad száll.“ — Zokogott a' Vitéz mint kisdéd, bár bátor volt, mint a' sivatag' orofzlánya, 's bár karjai verték - le Báll't az óriást, fenn a' hegytetőn. Sűrűen potyogtak még is könyűi arczaira, mint a' dombról leomló patak. — Komolyan fénylettek szemei: hasonlóan a' Holdhoz, mellyet fellegek borítanak, 's szíve úgy olvadozott, mint a' nap' hevének engedő hó-rakás. — De nem pirúlt az ifjú sirásáért, mert az érzékenység tulajdona a' nemes léleknek.

Mora sirjában fekszik; a' hideg szél suhít felette, szépségeit a' föld fűdi. Nem hallja Dervin' sohajtásait, ki sirboltyánál szokta kinyögni keserveit; nem láttyák szemei a' reszkető ifjút, ki csak érte él vala.

Sirjánál nyögött ő a' reggel' első sugárjaitól fogva a' késő éj' sötéttyéig. — A' mellette elsuhogó halavány árnyék szánakodva tekint reá, de jelenése nem reszketteté - meg Dervin' bús szívét. — Kétségbe - esés borította homlokát és bánat apasztya szemeit.

Oda borúl a' sirhálomra, átkozva élte' hoszfát; — az elhúnyt Mora' árnyékát hívja szüntelen — 's meghal.

Ott nyugszik Dervin kedvese mellett.

* * *

Kornwall' völgyei hangozzák szerelmöket.
— A' pásztorok 's pásztornék esztendőnként virágokkal hintik - meg sirhalmaik'; Dervin' 's Mora' példájából tauúllják az állhatatosságot.

C s á f z á r.

EGY EMLÉKKÖNYVBE.

Ha balsorsom' szélvéfzei
Dúlják néha életem',
Úgy lebeg, mint Örangyalom,
Kedves képed előttem.
'S bár a' boldog szép perczenet
Nem tartott csak röviden;
Élni fog az Emlékezet
Állandóul és hiven.

Ifjabb Szilágyi Ferencz.

E M L É N Y.

(1824.)

Muzsikára tette Seyfried János.

Szelid álmom' varázs öléből
 A' nap csokol - fel engemet,
 Künn bimbómnak zöld rejtekéből
 Folyamba' nézem képemet,
 Rokon velem a' tiszta ég,
 Mert, mint enyém, a' színe kék.

Szerelmes ollykor hogyha meglát,
 Úgy véli lyánkája' szeme,
 Melly szerzi lángzó keble' kinját
 Kinél lebeg hű szelleme.
 Letép 's mint lángja' zalogát,
 A' kedves lyánynak búsan ad.

EMLENY
Irta Kovacsóczy M.

Muzsikára tette
Seyfried János.

Lassatskán.

ÉNEK-SZÓ

KLAVIR.

Sze. lid ál - - mom va - rázs ö - lé -
ből a' nap csó - kol fel en - ge - - met Kűn bim - bóm - nak zöld rej - te - ké -
ből fo. lyamba né - zem ké - pe - - met . Ro - kon ve - lem a' tiszt - a ég, mert mint e - nyém
a' szí - ne kék, mert mint e - nyém a' szí - ne kék .

Dal Segno .

Metsz. Schmid Ed. Pesten.

A' lyány kegyesen tűz melyére ,
Ott kémlelem titkait ,
Vigyázok szíve' szent hevére ,
Szívom könnyét 's fohászait.
'S ha rám köszönt sötét halál ,
Ezüst völgyekben feltalál.

Bölcsődalom' csermelyke zengi ,
Nap és csillag kéjelg velem ,
Hervadt kecsém Zephyr lelengi ,
Testvér ölén sírom lélem.
Hamvam felett harmat ragyog ,
Utánnam kis folyam zokog.

Ha nyugszik egy kedves barátod ,
Az én lelkem lágy és szelíd ,
Virágom ott is lengni látod ,
'S így bánatot kéjt díszesit. —
Éltem tavasszal felvirúl.
Bár ősszel egy köz sírba húl.

Kovacsóczy Mihály.

T Ű K R Ő Z F T.

(S o n e t)

A m o t t , e g y o d v a s á r v a f ű z a l a t t ,
H o l a ' p a t a k l o t s o g v a h e m p e l y e g - l e ,
L i n á m v i r á g p a m a t k ö z é h e v e r t - l e ,
' S t s u d á l t a a ' f o l y a m m i k é n t h a l a d t .

E g y r ó z s a f z á l a l á a k k o r f z a k a d t
S z e m e t ' s f z i v e t i g é z ő é k k e l t e l v e
M e n t a ' v e f z é l y e s h a b p á r n á n h e v e r v e ,
' S f z ó r t - f z é t p i r o s l e v é l t s o p o r t o k a t .

A h ! a h ! „ s o h a j t L i n á m , k i k ö n n y e z é e '
S z é t d ű l t v i r á g o t “ a ' p o g á n y i d ő h á t
I l l y f z é p r e i s f e n é a t z é l f o g á t ? —

E ' r ó z s a h a j ! t a l á n é l t ű n k ' t ű k r ő z t e .
I t t B o r t s a t e g n a p a ' m e z ő ' v i r á g á t
S z e d é , ' s m a a ' h a l á l ő t t ö r t e - l e .

R Á É R E K M É G.

(Sonet)

Klorindot éltes anyja küldözé
 Téríteni mellze széledett juhnyáját,
 Melly távol elhagyá szokott tanyáját
 Tsellengve a' berek 's tsalit közé.

De ő tsak rózsalántzait fűzé,
 Mellyekkel áltköténdi kis bárányját
 Elérvén majd a' hegy' bokros alját,
 'S kullogva a' lepkeket üldözé.

Ráérek még anyám! „így szól a' kába,
 'S hizelkedőn borúl annya' nyakába“
 Anyám! ráérek még továbbat is.

Mond; 's haj! ihol repül - elő Filis:
 Klorind! „kiált“ ösmerj e' tsengetyűre! —
 Égek! — — farkas! — — 's felholtan dűl a' fűre.

V Á L A S Z T Á S.

(Sonet)

Túlhágtá létem a' szabott határkort,
 Százszor 's tizszer derezte agg fejem'
 A' tsípös öfz, 's közelgetett telem,
 Esvén kerestem a' békés porsátort.

Oh! mert nyiló tavaszán éltemnek sort
 Bontott korán a' bánat 's gyötrelem,
 'S napim' ma is azoknak szentelem.
 Szánó halál! lakass már holtomon tort!

Fohászom íme meghatotta őt',
 Sűrű zavartt fellebben szállt - le hozzám
 Kaszát nyujtva rémítő tsontkarokkal.

De haj! magam' tova rettegve húzám,
 'S hogy rám napomnak fénysugára lőtt,
 Az életet hívám teli-torokkal!

Homokay Pál.

K É T S É G B E E S É S.

Gördül könnyem zokogással
Bús ortzám' barázdáin,
Ej! nints remény, busulással
Járok az éj' álmain.
De nem víritnak már többet
A' vidám Tavasziak,
Éjről napra keserübbet
Hoznak mindennapiak.
Oh busan kelek fel reggel,
Búval töltöm napomat,
Nyögve megyek nyugodni el,
Nyögve töltöm álmomat.
Sir van ásva kebelemben,
Zokogva járok keltemben,
Illy szomorú gyötirelemben.

Unghváry Gédeon.

L E O É S E T E L E .

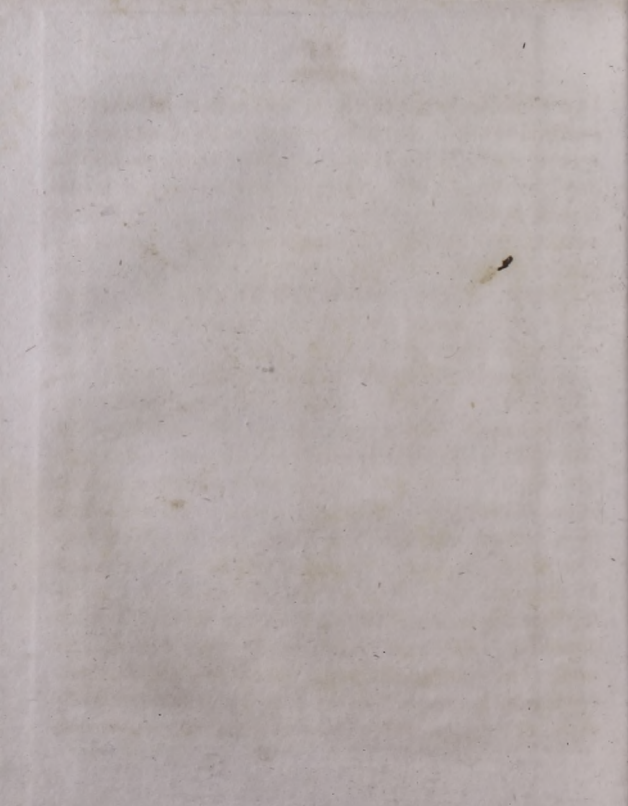
Nagy volt Italianak nyögése Etele diadalmas fegyvere alatt. Megtörve a régi uralkodásban kevésbé Róma ereje, Aquileja porrá omlott romjai között enyészett-el. Utánna dültek oda Viczentzia, Verona, Mantua, Kremóna. De Ravennát Főpapjának tiszteletkedése megtartá. A győzödelmesnek hatalma alá hódolt Mediolanum, s' fzereneséje változásával változék kevésységének képe is. A' kép, melly eddig Róma Fejedelmeinek lábaik előtt mutatá hizelkedőleg a földre borult Szityákat; már Etele lábaiboz fekteti Róma Fejedelmeit, döntve űrítve előtte arannyal telt zsákjaikat. Remegtek a világ Affzonyának tornyai, hajdan hódoltató, fenyítő erejében semmi erő.

Mincziusz partyán ott álla Etele, feje kétes gonddal tele: Rómát dúlni vigye e győzni szokott hadát, vagy visszavezesse Pannoniába.

Schooth A: raja:

Lehnhardt metsz:

Illy tünődésében nem vala kedvetlen jelenet Valentinianus Császár követsége, melyet most vezete elébe a legnagyobb hősnek a legnagyobb Főpap, az ünnepiségnek ugyan legfényesb, a hódolásnak pedig legnyilvánabb jeleivel. Itt a mindekben tiszteletet, 's titkos vonzódást gerjesztő arczu 's öltözetű Főpap, beszédének minden ékeivel fegyverkezve, imígy szólítá a hősök hősét:

„A Római nép és tanács, hajdan a világ diadalmas Ura, most meggyőzött szolga, hódolólag járul hozzád Királyok királya, Etele, előtted bocsánatért és életért esedezvén. Tekintsd - ált, győződelmes Fejedelem, dicső tetteidnek hofszu sorát, ha lész e akár mai dicsőségedre nagyobb, akár a maradék emlékezetére nevezetesebbet annál, melly ma történik veled, mikor azt a népet látod borulni lábáidhoz, melly előtt hajdan a föld nemzeti 's Királyai hajoltak - meg? Te ugyan, nagy Fejedelem, az egész föld kerekét hatalmad alá hódítád, mikor Rómát a mindekben didalmast hódítottad - meg. Most mi esedezünk, Rómának népe, tanácsa, Fejedelme, esedeznek, győznéd - meg ten - magadat, lki mindeneket meggyőztél. Világ hódítók többen voltak

előtted, ki magát meggyőzze, első közöttök te leszel. — Nincs is egyéb hátra, minekutánna az emberi nagyság tetőjét meghaladtad, mi által a halhatatlan Istenhez légy hasonlóbb, hanem hogy minél többeken győzödelmeskedél, annál többeket boldogíts. Megérzék a gonoszok ostorod sulját, éreztessd már a hódolókkal kegyelmed édes-ségét, azért is, mert magokat meggyőzötteknek valják; azért is, mert parancsodat kéfzek fogadni. Isten szól hozzád általam o Etele, az az Isten, ki téged győzödelmekre vezetett, midőn az elfajultakat ostorod alá hajtotta; ő a hadaknak, ő a győzödelmeknek, de ő a kegyességnek és békességnek Istene is egyfzersmind. Az a nép, mellyet fegyvered alá hajtott, bár elfajult, megromlott légyen is, az ő népe; csak addig bünteti, mint a jó atya magazatját, míg czélját nem éri; míg népe kötelességéhez víffza nem tér. És te dicő Király, csak addig viseled méltán küldötségednek magas hivatalját, míg ezt a határt által nem léped. Minden hódító ezen a határon túl szegte nyakát. Hódolj Etele annak, kinek eddig akarátját tellyesítéd. Te voltál ostora ellenünk, légy kegyelme is erántunk.“

Buzgó figyelemmel hallgatá a nagy Király a nagy Papot, itt tiszteletre méltó szerény tekintetét, ott beszédének hódító erejét csudálva. Lelkének e béli állapotjához képest imigyen válasszott néki:

„Már egy papnak beszéde kegyelmet nyere tőlem városának, 's a te tekinteted, Róma Főpapja, 's beszéded nem kisebb tiszteletre méltó előttem; sőt egyenesen megvallom, hogy ha Császáratoknak katonáji olly jártasak volnának a fegyverviselésben, mint papjai jártasak az ékes beszédben, fegyverem szerencsáját könnyen kétségessé tehetné volna. Egy mélyen érzett sugallat engedni ösztönöz kérésednek; 's tennem azt, mit Császárod tőlem nem érdemel, ellentállhatatlanul unfzol. Én is o Főpap, én is tisztelem azt az Istent, kit te emlegetsz; a hadaknak, győzelmeknek Istenét tisztelem én is; és nem tartom kisebbségnek, néki tulajdonítani didalmaimat. De ugyan ez az Isten, ki nekem kezeim közzé adott benneteket, fog titeket büntetni, ha békességet ravasz fázándékkal esdekletek, 's a jó helyett rosszal fizettek. Ti vadnak tartatok engem, vadnak hadamat! 's nem a ti csalfaságtok, szüntelen töreke-

déstek, frigyfzegéstek készte engem vadaak lenni erántatok? Megtarthatom köztetek a földet, mellyet elfoglaltam, ha minden lépésekre nem vigyázok? ha titkos lépéseiteket fel nem fedezem, és ellenem most nyilván majd alattomban koholt fortélyaitokat meg nem előzőm? Én nyilván, fegyveres erővel élek igazságos czélaim elérésére? ti abban engem, minthogy hasonló fegyverrel nem tudtok, változtatott mésterségekkel, alacsony gyalázatos szerekkel, gátolni nem szüntek. Népem fentartása az én gondviselésémre bizatek, ti azt velem együtt kiirtani, egészen semmivé tenni törekfzetek. 'S mikor fenmaradásunkért, függetlenségünkért harczolunk ellenetek, vadak vagyunk, t. i. mert gyávák vagytok rajtunk győzödelmeskedni. — Hogy tehát higgyétek már egyszer, mennyire emberek vagyunk, 's minél inkább emberek, mint ti magatok: legyen kegyelem! De mond-meg Császárodnak, hogy csalfa fogásaival, frigyfzegéseivel, ne ingerelje tovább igazságos haragomat, melly, esküszöm azon Istenre, kinek nevében békét kértetek és nyertek, ellene többé már engesztelődni nem fog. Légyen béke, légyen kegyelem, a te szavadra Főpap, annak az Istennek

sugallatából, ki, tennen szád vallása fzerint os-
toroz általam bennetek; de Császártok esztendei
adót fizessen, és adja - meg nekem Honoriát, Pla-
ezidia Császárné leányát, a hozzá tartozandó Ki-
rályi kincssel egygetemben. Így miattam békében
élhettek; különben lealázom a világ affzonyát,
Rémát.“

Guzmics Iszidór.

K E S E R G É S.

Akkor hervad a' virág' koronája,
Mikor a' nap égetve süt reája;
Mikor harmattal hűs szellő leng felé,
Új életét lehel az ismét belé.

Úgy szenvedéltem nehéz bánatjában,
Úgy sorvad szívem gyötrő fájdalmában.
Ennyi terhével lenyomna a' kétség; —
De egy csepp reménnyel fentart még az ég.

Nyitra-Zerdahely Lőrincz.

NAGY MÉLTÓSÁGÚ
BÁRÓ FRIMONT M. JÁNOS

ANTRODOCOI HERCZEG, LOVASSÁG' HADVEZÉRE 's a' t.

Ő EXCELLENTIÁJÁHOZ,
midőn Palotai Uradalmában beiktatnék.

Sok századoknak vészzeit általélt
Hazánk! az értted halni tanult Magyar'
Vérének érdemlett jutalma,
Boldog arany korokat reményelj!

Ezer vészélyid' fellegéből magát
Kivívt szerencséd' hajnala fényesebb
Nappalra virrad, jó Királyod'
Gondjai alatt szabadon derűlvén.

Ki, bár magyar - honfűlte Magyarjain
Böven ragyogtat nemzeti díszeket;
Kész venni kölcsön más hazának
Csillagítól is egedre több fényt.

Ím' tőle Polgárt, tőle Fiat nyerél
 Az hős Frimontban; ím' deli bajnokid'
 Testvére lefz, 's Örangyaloddá
 Lön koszorús unokája Mársnak.

Hálá! beteltek Benne reményeink;
 Rég' fájlalánk, hogy nem Magyar Ő, ki a'
 Magyart hazánknek legvalódibb,
 Legnemesebb fiaként szerette;

Kiben az Árpád' nemzete' bélyegi:
 Ön fegyverének rabjaitól csudált
 Nagy lelke, bátor szíve, 's ékes
 Átila' nyelve, Magyart mutatnak.

Ő, a' ki a' szétdúlt csata' rendei
 Közt, a' dicsőség' vára felé vífzi,
 Buzdítva bajnok jobbja mellett,
 Dácia' győzni tanult szülöttit.

Ő, a' ki villám-pallosa' mennykövét
 Ezer halállal szórta az öszvetört
 Franczokra, 's Gígáfs - módra küzdött
 A' rohanó Mahomed' dühével.

Ő, a' ki Nápoly' pártosinak kifolyt
 Vérebe mártván nyert kofzorújit, el-
 Oltotta Caezárként, Erynnisz'
 Lába - alá - tapodott hatalmát.

Sirt a' dühösség' népe, 's bilincse közt
 Átkozta bűnét. — Új diadalmi fény
 Derült Frimontnak homlokára,
 'S Herczegi rang leve szép jutalma.

Nagy Hős! örömmel zengi dicső neved'
 A' felsegélett emberiség' szava,
 'S kérkedve szállit most Fijának,
 Tiszteletünk' örököse! Pannon.

O! jer, 's mosolygjal ránk megelégedést,
 Engedd csudálnunk Benned az érdemet,
 'S a' halhatatlanság' füzérét
 Hunnia' szent keziből fogadd - el.

A' nép füzé, és a' haza nyújtja azt
 Öröm' jeléül. — Hív Honosid' szeressd,
 Légy Gyámoló jobbágyidnak,
 Kik nevedet dicsekedve zengik,

Légy Nemzetünknek, 's a' Fejedelmi Ház'
 Ótalma. — A' Thrón' védire élni szép;
 Félisten, a' kit vérevel nyert
 Győzelem vezetett az égbe.

Magyar Mihály

CSONGRÁDI NÉPDAL.

Úgy meg vagyok határozva,
 Mint a' csikó kantározva,
 Szabadságom el van zárva,
 Mint a' madár kalitkázva.

Ha még egyszer szabadulok,
 Több szerelmet nem koldulok;
 Barátságért halok, élek,
 A' míg bennem lesz a' lélek.

közli K-r.

A Z É L E T.

Két révéfzek vagynak
Az Élet' tengerén;
A' mellyek nem hagynak
Veszélyink' örvényén.

Az egyik az elme,
Ki csajkánk' vezeti;
Második a' Remény,
Melly ezt egyengeti.

'S bár a' sors' fzelei
Csajkáink' ingatják,
De az Éfz' erei
Mindég védve tartják.

Bár ha sok bajoknak
Vészzei tódulnak;
De Éfz' 's Remény által
Hidd el, hogy tágulnak.

Így bátran evezünk-
 El a' kívánt partra,
 A' mellyet egy főbb tziel
 Rendele számunkra.

Hol a' nyugalomnak
 Elérvén határát.
 Örömmel tekintjük
 Éltünk' vég óráját.

Orbán Gábor.

A' R Ó Z S Á H O Z.

Kis Rózsa! mit törekedel
 Kifejteni szépséged' ?
 Hiszen a' mivel kérkedel,
 Végre az öl meg téged.

Lyánkám! ki öltözetedben
 Bujálkodsz, menj, 's a' kertedben
 Nézz a' Rózsára sokszor!!

Ónody András.

AZ ÉRZELEM' DIADALMA.

Elmúlt a' tél; a' kikelet
 Vidító báj kellemben
 Öltözve, kicsala egykor
 Vidékünk' hős völgyébe.
 És ime kit nem is véltem,
 Nem álmodtam, nem reményltem,
 A' szép Málit pillantám
 Szedni — mit? — nem tudhatám.

Kegyes! látván téged, mellyem
 Haj! azonnal dagada,
 'S már nyelvemen a' szó egy mély
 Sohajtásba olvada;
 Szivem sebes dobogással,
 Arczom gyakran változással
 Árulák - el érzelmem',
 'S majd kitörő szerelmem'.

Tovább lépén, kedves Leány!

Bájjaidról álmódva,

'S mit fzedhetisz olly szorgalommal

Merően gondolkodva,

Egy zöld színével kérkedő

'S ibolyákkal díszeskedő

Dombocsnál megállottam,

'S mit fzedél, eltaláltam.

Neki esek, a' víg dombot

Pompájától megfofzom,

'S a' letarolt ibolyákat

Koszorúba felofzom;

Majd, gondolám, majd Elődbe

Járulok, és fűz öledbe

Koszorúmat leteszem,

'S szerelmem' felfedezem.

Ah! de sorsom, szép alkalom!

Tégedet megtagada;

Szerelmem' felfedezése

Pufzta szándék marada.

Eltűnt - el a' hegy serényen,
Mint áldozik - el szerényen
A' nap. Lelketlen álltam
Én, 's hűlt helyét bánultam.

Számból tehát nem hallhattad,
Olvassd most verseimből:
Hogy tüzesen dobog a' szív
Bennem értted egyedül.
Mondám; 's haza iramodtam,
Azonnal irni vágyodtam
Neked, Máli! te kegyes,
Szelid, szép, kellemetes!

De rezgő újaim közül
A' félénkes szemérem
Több izbe' szokatlan tollam'
Kiejteté, míg vérem
Felhevülvén, diadalmat
Nyert szemérmemen 's hatalmat;
Pennám' gyorsan ragadom,
'S tudtadra im' ezt adom:

Minthogy az ég a' halandót
Boldogságra nevelé,
'S e' czélt az eget Teremtő
Nem ok nélkül rendelé;
Engedd az ég' kívánságát
Telni, földi boldogságát
Reménnyel tölt szívemnek
Add - meg örök hívednek.

Imádandó szelíd Máli!

Kegyremekje az égnek,
Legyen nem több egy gondolat
Szentelve emlékemnek
Jó szivedtől, oh kérlelnek
Soraim! adj kérelmemnek
Helyt, ettől függ mindenem,
Kinos poklom vagy Menyem.

Fejcs.

J Á K O B' K E S E R V E.

(Baróti Szabó Dávid által 1816.)

Én nyomorúlt atya! nints már Józsefem! ah ki fizeszte
 Veszét? Bátyjai? vagy Vad? vagy az Atya maga?
 Kő-szívű Bátyák! mikor oltalmára kiáltott
 Benneteket, nem hatott hát fületekbe szava?
 Hozzám már mi haszon köntössét küldnötök? az volt
 Illő: menni, 's legott hartzal elüzni vadat.
 Oh bizonyára paraszt, buta, gyilkos, otromba, kegyetlen,
 Vérengző, szörnyű, tsúnya merész fene vad!
 A' kies artza fogad' 's körmöd' nem tudta le-verní?
 A' jó gyermetskén nem lohadott-le dühöd?
 Ámbár mit vádlok testvérit, 's a' vadat? éfztél
 Elvált vén! te magad' fedd; te vagy itt a' hibás.
 Menny, mondék: nézd meg bátyáidat, (oktalan íge)
 Mondám: ment, és ím' melly jajos útra mene!
 Bár az' üdö pontban makatsos lett volna! de mindgyárt
 Szót, 's örömet fogadott: elmene, 's vesztire ment!

Erdős helyre, holott az oroszlány jár - kel, alangyár
 Gyerköztét egyedül küldeni, melly botor éfz!
 Tsúfos öreg! te vagy a' vétkes; más jobb atya kellett
 Volna te néked: ha volt érdemes, oh te valál!
 Éltem' Atyáimnak szent Istene! vedd el utánna,
 Vagy kezéd (ez mindent meg-tehet) hozza haza.
 Jer, zokogás! ide, gyáfz! árnyék - országba le - szálllok,
 Fel - keresem fiamat néma setétes helyenn.
 Ám de te kártékony, szörnyű gyilkos vad, hasadgy meg,
 Hányd - ki gyötrelmek közt béledet e' düh után.
 Jaj neked, hogyha jelenlétemben földre terülvén
 Tested az éh hollók' étele lenne legott.
 A' rusnyát vertem - szaggattam volna. Találna
 Fegyvert a' szívetet: szívet haraggal erőt.

közlí Ordódy Tódor.

EGY DERÉK' KÉPE ALÁ.

Hű jobbágy', szeretett hazafi' 's magos érdemü Méczen'
 Drága nevét méltán tiszteli Géniuszunk.

Ponori Thewrewk József.

A Z É S Z.

Az Ész az Ég' szent szikrája;

Ember! legyen gondod rája!

Ez olly erővel van tele,

Hogy tsudát is tehetfz vele.

Ez előtt a' Természetnek

Titkai el nem rejtetnek:

Mindent látni, tudni akar,

A' mit mély setét is takar.

A' hol a' menykövek' árja

Kézfzül, mind azt öfzve - járja;

Söt még többre kéfz, mivel itt]

A' földön is ollyant kéfzit.

Égő havat, nyárban jeget,

Essöt, fzfivárványt eleget

Tsinál; — sok hirtelen holtat

Feltámaszt, és ismét szóltat.

Megméri , a' Föld hány fontos ,
 Söt a' mérésben olly pontos :
 Azt is tudja , a' Dunából
 A' tengerbe hány ittze foly.

Lefzáll a' Földnek gyomrába ,
 Ama' titkos kamarába ,
 Vizsgálja a' Vulkánokat ,
 Azokra is keres okot.

Nem kell soká földi verem ,
 Egyfzerre a' Holdban terem ,
 Ottan is lakókat talál ,
 Kik közt talán nints is halál.

Tovább felrepül a' Napba ,
 'S megnézi , mi vagyon abba' ,
 Vizsgálja temérdekségét ,
 Távulságát , fényességét.

Több égi testet öfzve - jár ,
 Nintsen előtte semmi zár :
 Mi az az ég' tejes - útja ,
 Felkeresi , 's által - futja.

Balgatag! ne menj azokba
A' sok millió napokba;
Ott a' véghetetlenségnek
Fáklyái nem érted égnek.

Eltévedsz ott azok között,
Ha bölcs vagy is; költsönözött
Szárnyal aztán hogy szállsz alá
Ide a' fellegek alá? —

Nem téved el az én Elzem,
Akár melly tsillagba teszem;
'S ha elveszne is az égben,
Nem marad ott a' mélységben.

Tudom én hol kell keresni,
Ha tévedésbe fog esni:
Eltaláljátok-e, kinél? —
Annál az édes Ézinél.

Kováts Tamás.

A' T U D Ó S O K.

V Í G J Á T É K

E G Y F E L V O N Á S E A N .

S z e m é l y e k.

Kegyei Boldizsár, Földes Úr.

Elek, fia.

Klári, leánya.

Újhegyi Sándor, Elek' barátja.

Kapitányné.

Laura, leánya.

Árokiné, özvegy nemes Afzfzony.

Lóri, leánya.

Főhadnagy.

Lúgosi Gáspár, Földes Úr.

Nina, leánya.

Julis, Kegyeinél szobaleány.

Néhány férjfi és afzfzony Vendégek és Szolgák.

(Egy régi kézűletű szöveg.)

K e g y e i. (maga)

Egyetlen egy fiam, és alig, csak hogy alig mehetek valamire vele. Azon voltam, hogy nemzetségemnek okos és hasznos férfiat neveljek — és a' mi ezem' ágában sem volt, egy Tudóst neveltem; az az: olly mihafznát, ki éjjel-nappal az olvasással és irással vesződvén, nem csak hogy alkalmatlanná teszi magát a' házi életre ez által, hanem ifjúságát is időnek előtte hervasztván, azon édes reménytől is majd csak nem egészen megfoszt, hogy onokámat, ki nevem' viselje, láthassam. — Oh jól mondta boldogult édes anyja, ne fogjuk el ártatlan örömeitől a' gyermeket, ne szorítsuk a' tanulásra úgy; elég örökség marad rá. Hanem én csak azt gondoltam: az

erkölcs, a' tudomány az, melly a' férhat fényteti.
 'S mint jártam, most tudom. — Ehe! széledjete
 sanyarú képzeletek! Talán igaz lesz, a' mit az
 emberek mondanak. —

Ele k. (kijön álmosan) Valami bűnnek kelle-
 tett megfzökni atyám' szívé. Ennek a' lankadt
 szem 's csüggedt tetem jele. Seneca a' mulandó
 dolgok iránt hideg vért javall.

Kegyei. Az úgy is olly bőven van ben-
 ned 's Újhegyiben, hogy végtére is megkelletik
 fagynotok. — Azonban, mint hallom, te is már
 egyszer megemberled magad. Ez nekem nem kis
 vigasztalás. Igaz úgy e fiam, a' mit az emberek
 mondanak?

Ele k. Már munkám a' censurán átment,
 a' typographus is jól biztat. Leopold vásárra ké-
 fzen lesz a' Hirdetmény szertint.

Kegyei. Ez rettenetes egy terminus, fiam! —

Ele k. Pedig nem látom olly nagynak; mert
 ha elgondolom —

Kegyei. De talán nem is tudod, miről
 kiről van szó. Azt mondják, hogy Lúgosi Ni-

nát kedveled. Ezt én helyben hagyom. Gazdag házból való, tudós, és mint hirtelik, rendkívül olvasott.

Elek. Tudós — olvasott — synonymák. És ha e' mellett Grátia termetű, kettős kincs. Oh egy franczia Journálban van erről egy gyönyörű Madrigál.

Kegyei. Ugyan azért holnap Fellegibe megyünk Lúgosi Gáspárnak, régeni Iskolatársamnak leányát megkérni.

Elek. A' Prænumeráció végett? — Hanem a' tudósnak vagy kiadónak szégyen a' koldulás. Minden kérés nélkül prænumerál ó, ha akar.

Kegyei. Majd a' leányok magok futnak utánzatok. — Nektek kelletik prænumerálnotok.

Elek. Talán valamelly Grátia irt valamit. Már erre előfizetni kézf vagyok. És ha merem kérdezni, ki az auctor, vagy kiadó? Az igaz, honnyunkban is csak dolgozik elvéte a' szép nemből is néhány, 's az ember csak akkor tudja meg —

Kegyei. A' Kiadó, — azt meglátjuk, ki lesz. Ebben még most fölösleges törni az embernek fejét.

El e k. Kedves atyám, az igaz, a' literatúrával vesződni nem szokott. — A' Kiadóhoz lesz szerencsénk, ha Fellegiben leszünk. (ásitozik)

K e g y e i. No brávo! most már okosan szólottál. De micsoda zsibaj az odakint, bizonyosan ismét részeg a' gaz kocsis. Majd békeséget szerzek köztök, de meg nem köszönik. (el)

El e k. Kár szegény atyámnak magának vesződni. Tartana helyette embert, a' ki a' jószágra, házra, és más illy alávalóságokra vigyázna; maga pedig dicsőbb dolgok körül reptetné szellemét. Hanem ezen alkalmatlan élet már vérben van, és talán el sem tudna tőle szokni többé. — (hosszas gondolkodás után) Csodálatos! Fellegiben egy tudós Szép könyvet ír, 's én semmit sem tudok felőle; praenumeráltat a' nélkül, hogy nyomtatott Hirdetményt adna ki. — Az Ujságban legalább egy szó sincs mind eddig felőle. — Azután mi vihette atyámat arra, hogy ő, kinek a' literatúrára semmi gondja, ki könyvet soha sem vesz, és most egy új munkára praenumerálni készüljön. Bámulni fog Újhegyi ba-

rátom a' ritka történeten, és imhol jön is ő a' szép érzésű és tollú barátom.

Új h e g y i. Elkészült tehát barátom a' hősi dal, és reménylem, meg lesz vele a' publicum elégedve, főkép ha szép formátumban, csinos papiroson, külföldi új betűkkel nyomtatva kerül a' világ elejbe.

E l e k. Olvassunk belőle addig is valamit, míg valaki nem jön.

Új h e g y i. (Zsebébe nyúl, nem találván irását) Oh én feledékeny! — az a'ztalon maradt. Semmi az, majd mászor. Úgy is hosszabb időt kell az olvasásra vennünk; mert egy pár kétségem van úgy is, mellyet el kell igazítanunk. Nehány rövid fűzőtagot hosszásnak vettem, és vízföntag. Néhol a' h - t lehelletnek tartottam, néhol pedig betűnek. Nincs Grammatikánk, nincs Prosódiánk, melly mindent meghatározhatja.

E l e k. Lesz idővel, ha meg nem csökkenik a' valódi rajtalét. Eddig is hála az égnek, szépen haladott a' honnyi nyelv. Nincs egyéb más hátra, csak hogy írjunk, akár miként, csak ir-

junk. Megszünnek talántán végtére még is a' különbözőzések.

Újhegyi. Adná mennél előbb a' Magyarok' Istene. — Hallom, holnap Fellegibe mentek.

Elek. Azt én akartam neked újságul mondani. Egy tudós Szép van ott, látni akarom őt 's tisztelni.

Újhegyi. Egy lépest sem érdemel.

Elek. Könyvet irt, és ki akarja adni.

Újhegyi. Ki mondta ezt neked?

Elek. Atyám' szájából hallottam. És ugyan ő is praenumerálni készül.

Újhegyi. Erre nevetnem kell. Nem könyv kell atyádnak, hanem feleség számodra. Lúgosi Ninat akarja elvetetni veled.

Elek. Arról ő nem szóllott.

Újhegyi. Ha nem szóllott is volna talán, rá ér még eleget szóllani.

Elek. És ha nem tudós a' leány, nem vezem el őtet.

Újh. Jól teszed, nekem sem kell, mint már czerfzer is mondtam, olly fzemély, mellynek csak teste szép, 's lelke miveletlen. Lúgosi Nína pedig annál fogva, hogy külsőkép nyomorék, nem nagy lángéffzel bir.

Elek. Igaz, csak szép testben lakhatik szép lélek; noha ezen szabásnak is van néhány kivétele.

Újhegyi. Már én meghatároztam magam', hogy ha Angyalba botlom is, még sem házasodom.

Elek. De ha barátnéja talál lenni a' literatúrájának?

Újhegyi. Még ekkor sem — tökéletesen tudósnak kelljen lennie.

Elek. Mivel pedig illyesekre nem találunk soha; tehát nótelenek maradunk.

Újhegyi. Nincs különben. Erre úgy is igen hajlandó vagyok.

Elek. Magam is. Engem még semmi szépség sem tudott szerelemre hevíteni. Mint hallom, Atyám jön.

Újhegyi. Én megyek, és elhozom munkámat, mellyet az afztalon felejték. (el)

Elek. (maga) Szeretném, ha már elmúlt volna a' mai nap. Farsangi ebédet ad atyám, mint hallom, mellyre sok vendéget hívott. Nekem, vagy akarom vagy nem, köztök kell fet-

rengnem, a' mi a' legnagyobb kinom. Senki sem lesz köztök, kivel egy okos beszédet lehetne kezdeni. A' szép tudományokat senki sem üzi, sőt nem is kedveli közülök. Egy sem lesz az egész társaságban, a' ki csak egy közföntő verset is nyomtattatott volna. Azonkívül, a' mi rámnézve a' legunalmasabb, az, hogy atyám a' Kisafszonyok közé ültet, kikkel tréfálnom kellenék. Az én komolyságom a' nevetést gyűlöli, és egyébként is kevés szavú lévén, vajmi gyűlölöm az időjárásról és gazdaságról való üres beszédeket. Bár csak valami betegség jönne délig reám; de akkor a' patvar valamennyit szobámba hozza sopánkodni. Ez sem jó. — Már csak türnöm kell, mint telik, a' mit megváltoztatni nem lehet. Most megyek, mert közelget a' dél, új ruhába bújni, hogy az embercsék meg ne szóljanak. (el akar menni)

K e g y e i. (épen bejön a' szobába) Hová, hová? Azt akarom csak mondani, hogy vendégeim lesznek, tífztán jelenj meg előttök, vidám elevenséggel beszélj velek, és mutass valami csinosabb nevelést.

Elek. (ásítózik) Mindenre kész vagyok.

Kegyei. Illy álmosan, mint látom, kevésre mélsz te ma.

Elek. (ásítózik) Egy poémán dolgoztam az éjjel —

Kegyei. És nappal ásítózol. Eredj, aludd ki magadat, még van idő délig, hogy az afztalnál ne szundikálj, mint minap.

Elek. Megyek, kedves atyám; (ásítózik) de már az álmoságom szünni kezd. (el)

Kegyei. Látom, hogy szünni kezd. — Ez mind felfordult világ. Éjjel írni, tanulni, nappal alunni. — Vigye patvar az ilyen tudós, vagy akarom mondani bohó életet. — Egy részfőrlő szereztem, hogy csak repetens syntaxista voltam. Legalább megelégszem azzal, hogy deákul tudok; a' többi úgy is csak speculáció. Bár a' Főhadnagy jönne már; mert ő szükséges lesz nekünk. Nyolczra ígérte magát, és ezentúl tizet üt az óra. — Lassan! zörgést hallok, 's jókora lármát is. Bizonyosan ő lesz. — Az igaz, nem tolvajnak termett — nem tud ő a' tatár fia csendesen járni és szóllani.

S á n d o r. (betoppanva) Majd agyon veri az ember magát. — Nem hijjában, hogy nagy ebéd készül. Tele a' konyha zsajttárral tekenővel, melyeken átesve élet 's halál között érhetni csak a' szoba-küszöbhez.

K e g y e i. Hát menydörgette tudós fiai ti ! hol jár az ezetek? Előttem a' képe, mint áldnak a' szakácsnék. Ez is a' farsanghoz tartozik. És mi hír a' világban?

Ú j h e g y i. A' Francziák új hajókat készítenek 's új hadi sereget —

K e g y e i. Majd roszfzat mondok a' Francziáidnak. 'S mást nem tudsz?

Ú j h e g y i. Az Anglus gőzmasina is bámulásra méltó, melly maga annyit dolgozik, mint három száz ember.

K e g y e i. Ez mind mese; hanem az igazi újság az, hogy Elek házasodik.

Ú j h e g y i. Már ez csodának is beillenek. Nem terem egyhamar hazánkban tudós leány.

K e g y e i. Hát a' jó gazdaszony még nem elég tudós?

Ú j h e g y i. Épen nem. Sőt a' házi gond akadályoztatja is a' tudományokat.

Kegyei. Tehát a' tudós affzony az, a' ki szüntelen a' könyvek között forog.

Újh. És ki van értelme és szive mivelve.

Kegyei. Szakasztott ilyenbe fzeretett Fellegiben Elek.

Újhgyi. Talán csak Lúgosi Nínába? —

Kegyei. Mondasz valamit — 's mintha nem tudtad volna ezt. — Már pedig akár mint simítod a' dolgot, Elek után te jösz, 's én, mint volt tútorod 's véred számodra is derék, csinos, és a' mi a' dolog' veleje, pénzes menyasszonyt teremtek. Mindgyárt más ember lesz belőled.

Újhgyi. Csak tudós Szép tudná lángra lobbantani 's örök hívségre elkészíteni szivemet. Illyes volna egyedül képes érteni engemet, és ama' mennyet öleltetni velem, mellyet a' rokony érzelem alkotgat szüntelen. Hanem hol lelni fel az e'féle phoenixet, vagy van e illyes az ég alatt?

Kegyei. Elég van, Domine; de azt keresni kell; mert biz ők nem jönnek értetek.

Újhgyi. Oh ha tudnám, melly tájon van a' dicső, még ma indulnék bámulni bájait —

Kegyei. Azt már fzeretem, hogy így hervúlsz. Kevés patientia, — minden meglesz, és

azt is hozzá teszem, hogy Lúgosi Nína csak gazdag; hanem a' tied sem lesz alábbvaló.

Újhegyi. Illy hasonlítás — oh bátyám! csömör ezt hallani —

Kegyei. Tehát nem tetszenék e' leány? — Tudós, olvasott —

Újhegyi. Inkább a' halált, mint ötet fze-gényt — Ki tette volna tudóssá! —

Kegyei. És Elek él hal érte.

Újhegyi. Ha tetszik hinni ezt, nem tehetek róla. Hiszen nem is ismeri —

Kegyei. Elvihetné a' patvar. — Akkor vagy ő nem értett engemet, vagy én nem értettem őtet, vagy egyikünk sem értette egymást.

Újhegyi. Mind egyre megy —

Kegyei. Pedig igérte, hogy Fellegibe jön.

Újhegyi. Máskor is volt ő ott. Hanem üres szívvvel jött haza.

Kegyei. Most tele szívvvel jön. A' Fő-hadnagyot is elvifszük magunkkal. Ért ő a' világhoz, 's barátságból mindent megtesz, a' mi dolgunkhoz tartozik.

Újhegyi. És épen most érkezik.

Kegy. Lupus in fabula. Farkast emlegettünk.

Új hegyi. Én kevesé Elekhez fordulok. (el)
 Kegyei. Hanem ki ne verd a' házasságot
 fejéből; inkább verd bele azt az övébe és ma-
 gadéba is.

Fóhadnagy. Jó reggelt, vagy jó napot,
 vagy akár mit Tek. Urnak! — Nem is tudom,
 dél van e vagy estve. — Teremtette akasztófára
 valói! — Legényem is szamár, magam is — az
 az: vigyázatlan voltam. — Hah! az ostoba for-
 spontosok az árokba döntöttek.

Kegyei. No transeat, ha nem esett sem-
 mi kár hámban, fzekérben, lóban, emberben.

Fóhad. Azt nem mondhatom meg még.
 Ezután fog fájni oldalam.

Kegyei. Nem vélném. — Tehát mint hatá-
 rozta el magát Fóhadnagy Uram fiamnak ügyében?

Fóhad. Magam is szinte olyanban kezdek
 sántikálni.

Kegyei. A' mennykövet! Talán Eleknek
 akarja elütni kezéről? — vagy mást vefz el?

Fóhad. Patvarnak kell az. — Engem bol-
 doggá csak Klárka tehet.

K e g y e i. Ergo vivat Főhadnagy Úr, ha nem tréfál, oda is adom biz én. Hanem egyet végezzünk el előbb, a' másikhoz majd azután fogunk.

F ő h a d. Eh bien! Meg van az ígéret. — Holnap tehát jó korán indulunk. Délre, vagy ha feltalálunk dűlni, estvére Fellegibe érünk, és azonnal megkérjük Elek' Menyaszfzonyát.

K e g y e i. Kell is ám Domine sietnünk; mert az illy gazdag leány —

F ő h a d. Nem repül el — attól nem tartok én. Nem igen kapós partéka ő. Sáppadt, öfztövé, nagy fogú, gyáva, koros et caetera. Juj! dehogy — dehogy — inkább! —

K e g y e i. Igen hevesen bánik a' dologgal a' Fő-Hadnagy Úr. A' pénzt semmi esetben sem kellett megvetni. Azonkívül az inczenpincz leányból válik a' derék menyecske. Mi volt boldogult hitvesem, hogy egybekelénk? nyomorult teremtés, és mi lett belőle idővel — egézf kályha úgy e? Hifzen tetfzett őt ismerni. — Elég a' dologhoz, hogy mi holnap megyünk.

F ő h a d. Pá! én mindenre kész vagyok. Most engedelemmel Klárikát nézem meg, és ki-

kémlelem szivét, és elbeszélem, milly szerencsétlen volt utam. (el)

K e g y e i. A' Fő-Hadnagynak szegény Lúgosi Náni, vagy a' mint most nevezik, Nína ellen is száz kifogása van. — Sokféle az izlés; ennek ez, másnak az. Nem kell a' gyermeket ferdőstől együtt kiönteni. Im valaki jön. Bizonyosan Kapitányné Afzfzonyom. Az igaz, hogy én őtet igen szívesen látom házamnál; mert olly eleven, olly tréfás, olly társaságba való. Pedig bizony ő is áthagta már magamként az ötve — — nediket. — Talán meg is találta hallani! —

K a p i t á y n é. Mivel így parancsolt Tek. Uraságod velünk.

K e g y e i. Örvendek — örvendek! Tessék leüllni — ide, mellém, ide. És Laura hol maradt?

K a p i t. Más ruhába öltözik Klári Kisafzfzonymál. Ezentúl fogja tenni tiszteletét.

K e g y e i. Nem azért kérdezem. — 'S férjhez mikor?

Kapit. Mihelyt szerencse jön.

Kegyei. Talán igen is válogat?

Kapit. Nincs miben. Tudósok, tehát nőtelenek a' mostani férfiak.

Kegyei. Mond valamit, sőt sokat is kedves Kapitányné Afizonyom. En ezt tapasztalom 's nyögöm.

Kapit. Igen, igen is jól tudom. Valóban kár Elekért, és Sándorért is, lelkemre mondom, kár, hogy mind ketteje olly tudós.

Kegyei. Most még is lesz talán valami Elekből. Köztünk legyen mondva: Lúgosi Nínába szeretett, és holnap indulunk megkérni a' leány' kezét. Hanem mind addig csak ugyan titokban legyen —

Kapit. Ments Isten, az illyest tovább vinni. — De hová tette fejét Elek? Az igaz, hogy igen olvasott a' leány — hanem szépsége felől semmit sem lehet mondani.

Kegyei. No, no, no! csak nem kell úgy hirtelenkedni. Ennek ez tetszik, annak az. Szép a' pénz, és a' hol ez van, szép ott az olvasás.

Kapit. Már én örvideni fogok, ha jót szül ezen egybekelés. Valaki kopog az ajtón.

Kegyei. Szabad! — Jóformán Árokiné Afzfzonyom. Hanem a' kocsi-zörgést nem hallottuk szó között.

Kapit. Én vettem valamit éfzre; de azt gondolám — —

Kegyei. Eltaláltam, ki jött. Örvendek, hogy házamnál láthatom Árokiné Afzfzonyt. — Hozott Isten, Lórikám! és imhol Laura Kisafzfzonyt is. — Tessék! — ide a' kanapéra, ott is a' fzik — amott is — Le, 's félre a' holmivel.

Árokiné. A' mint méltóztatott parancsolni velünk. — Ez gyönyörű téli nap.

Kegyei. Tehát már nem beteg Lórika? Talán csak a' fzerelem bántotta. —

Lóri. Hideg borzogatott; hanem elejét vette a' bajnak Galénufzunk.

Kegyei. Tehát a' Fridrik Borbély meghalt? Árok. Micsoda befzed ez, Lórika!

Lóri. Él ő, ugyan csak őtet értem én.

Kegyei. Ejnye, teremtetete! minden bizonnyal a' Kisafzfzony is tudós!

Árok. Nem, nem, — Isten mentse őtet! nem tudós, hanem vigyáztalan.

K e g y e i. Azonban jól tefzi, ha tudós; mint hallom, módi ez. — És Laura Kisafzfzony mint van, mint folyik a' farsang?

L a u r a. Két piqueniqueben voltunk a' városban. Felségesbet, dicsőbbet azoknál már látni nem lehet. A' sok brilliantozó diadéme, a' fzikrázó au jour fülbevalók, a' fázféle garniturrel ékített tulle, percal és másféle öltözet; a' lapis, rosé, jonquille, souci, chamois, serin, lilas —

K e g y e i. Egy szóval: ettek-ittak a' hattyúban 's tánczoltak.

L a u r a. Cotilliont, kalamaikat, németet, és egyfzer, úgy tétszik, magyart is.

K e g y e i. No, transeat, többször minek is. — Volt e jó pecsenye, bor, kávé a' német fráternél?

L a u r. Minden bőven volt a' Restaurátornál.

K e g y e i. Hiszen csak volt ezek. — Bálban magistrátust választani. — Talán beszéd volt felőle pipa közt; — mert van fzele. —

K a p i t. Értelmesebben kellenék, ládd e, beszéllened. —

K e g y e i. Jól van ez mind, és igen illik a' mostani világhoz. — Hanem bocsánatot kérek,

ki kell tekintenem. Úgy bizony, tessék megnézegetni Kapitányné és Arokiné Afzfzonyoméknak az új szobákat, mellyeket a' mult nyáron építettem. Laura 's Lóri Kisafzfzonyok mulassák azonban magokat. Ott az ostábla, kártya 's több e'féle — (el mind a' hárman.)

Laura. Majd meg is botránkoznak bennünk e' különös beszédért. De ha tudós leányokat keres az olvasott Elek és a' könyvek közt lakozó Ujhegyi, ma rájuk akadnak.

Lóri. Ugyan jó volt a' minap kikérdezni Rózit a' szobalyánt, hogy mit kedvelnek a' leányban e' rideg és igen különös humorú legények.

Laura. Legalább lehetett készülnünk. — Én annyi verset tudok, hogy estvélig sem fogyok ki belőlök.

Lóri. Ennek hijjával én sem vagyok. Tehát a' kinek füle lesz, tudósoknak fog bennünket tartani.

Laura. Római fejem 's Görög öltözetem is van. Ebben sem lesz kifogás ellenem.

Ló ri. Ám de nekem nincs titusom. Anyám engedelme nélkül azt nem merem viselni; — pedig ő ennek ellensége, mint számtalan anyák.

L a u r a. Bizd ránk magad', délig még sok víz folyik le a' Dunán. Újhegyi szép legény, megérdemli, hogy kénye fzerint alkalmaztasd magad'.

Ló ri. És Elek —

L a u r a. Deli teremtés ő, és én megvallom, hogy fzerelmet érdemel.

Ló ri. Kevés beszédű, magának való, egyedül olvasni tanulni és írni fzerető.

L a u r a. Mert senki sem volt még, a' ki hévre lobbantotta volna. Kiki távozott tőle, valamint magunk is; mivel ki tudta eddig, mit kedvel a' leányban. Ki keresett abban különösen Tudományt, Római fejet és Görög öltözetet?

Ló ri. Az igaz, ha velünk barátságba esik, egészen más természetű lesz, és Újhegyinek is úgy e?

L a u r a. Újunkra csavarjuk őket, ha jól játszunk tudós fzemélyeket.

Ló ri. Előre örvendek dolgunk' kivánt kime-netelének. — Imhol jönnek már a' szoba-nézésből.

Kapit. Majd a' méreg efzi meg az embert. Hol kőben tanultátok e' bolond beszédet? Azt gondolja végtére a' világ, hogy e'zelősök vagytok.

Árok. Az igaz, és éppen ma van erre a' legalkalmasabb idő. —

Lóri. Jó szándékból tettük ezt, anyám! — és fog is tetfzeni. —

Árok. Talán Eleknek, vagy Sándornak? — Tudósnak látszani ezek előtt nem vagytok képesek.

Kapit. Későn is van már az illyes kézfűlet. Kegyei azon kívül úgy is csak pénzre néz.

Laura. Az öreg, igen is, hanem a' fiatalnak a' tudomány tetfzik, a' Római fej, 's a' Görök öltözet. Ezen okból vettem ma illy ruhát, 's azért esedeztem a' minap annyit a' titusért.

Kapit. 'S nem tudtál akkor szállani? — Hanem másként is módi ez.

Árok. Most látom, — fordulj, hadd nézzelek. — 'S nem könnyezted meg a' szép selyem falakat?

Lóri. Örömetst válik meg az ember attól, a' minek nincs becse.

Árok. Micsoda beszéd ez? — Talán neked is fáj fogad?

Lóri. Csak úgy tétfzhetik a' leány, ha egészen módi fzerint vagyon. Engedje meg nekem is, kedves Anyám!

Árok. Erre most nincs idő. És ha nem fog az újság illeni?

Kapit. Egy fertály óra kell, annyi sem. Előbb utóbb úgy is olly társaságba kerül, a' hol az unfzolásnak nem állhatván ellent, illendőségből is enged a' módinak.

Laura. Úgy van, kedves Anyám! tessék csak mellettünk fzóllani.

Kapit. A' bűnös én leszek, ha nem fog ez Lórinak illeni. Menjetek csak szaporán Klárihoz. Elegen vannak ott együtt, kik ehez értenek.

Árok. Már csak erővel meg akarjátok csúfítani fzegény leányom' fejét. (Laura, Lóri el.)

Kapit. Engedjünk mi is valamit nekik, kedves Árokiném. Mi sem voltunk jobbak. — Hanem egy újságot mondok. — Nem, még sem; mert titok. — Azonban nem vagyunk gyermekek, és halgatni tudunk. — Tessék elgondolni, Elek házasodik, és — és Lúgosi Nínát veszi el,

Á r o k. Lehetetlen! Bizonyosan tudósnak kell lenni a' leánynak. — Ha ez elegendő benne, hogy férjhez mehessen; akkor a' szépség és esinos nevelés hát fölösleg való. Akkor a' mi leányaink nyakunkon maradnak.

K a p i t. Szüléi gazdagok, és ez Kegyeinek elég.

Á r o k. Hanem fiának lesz efze, hogy az illy nyomoréktól valahogy megőrizze magát.

K a p i t. Nem hijjában játszanak leányaink ma tudós személyeket. Bizonyosan megfzagolták ők, hogy mi tetszik a' két nagy tudományú legénynék.

Á r o k. Azután mondja az ember, hogy a' fiatalság nem néz az orránál tovább. Okosabb a' csirke a' tyuknál a' mostani világban.

K a p i t. Erre czélozik a' titus fej's a' görög öltözet.

Á r o k. Ugyan bizony szépen van minden elintézve. Már most fzeretem, hogy engedék Lórinak. Ha nem győznek is, legalább Elekbe és jóformán Ujhegyibe is életet öntenek.

K a p i t. Ha ezt megteszik, hiszen ők akkor Menyafzfzonyok. — Lassan! valaki jön.

Julis. Urunkat keresem, és sem itt sem ott.

Kapit. És Elek még most is alunni fog?

Julis. Nem ér az illyesre, mióta Laura Kisafzfzonnyal beszélt.

Kapit. Nagy csoda volna ez. Hiszen ő csak tudós leányt fzerethet; illyet meg hol talál?

Julis. Tehát a' Kisafzfzony nem tudós? Igen is az ő előtte? mert vajmi gyönyörűn tud hozzá fzóllani, és az ifjú Úr minden mondásra tűzbe jön. — Azon kívül a' görög öltözet, szinte tudós fzemélyt jelent.

Árok. Hanem a' titus nem oda tartozik?

Jul. Sőt az emeli fel azt, és csak az olly lelkeké e' viselet az ifjú Urunk és Ujhegyi fzerint, kiket Titan nemesebb agyagból alkotott.

Kapit. Már ezen módi ellen, az igaz, nem lehet kifogás.

Jul. Klári Kisafzfzony is követni fogja azt, ha bofzonkodik is a' Főhadnagy Úr ezért.

Árok. Valamint Lórim is. —

Kapit. Lórinak kéfz is már eddig titusa.

Árok. De mi hafzna? azért nem lesz neki nagyobb becse. — Elek már holnap elutazik

ményszfzonymért, Újhegyi is tudja kő, honnan hozza el majd kedvesét.

Jul. Tek. Afzfzonym is tudja már? — Széptitok! Azonban épen előbb mondta az ifjú urunk, hogy nem utazik el semmi esetre is; mert a' melly partékát, úgymond, meg lehet kapnia itten is, minek menne annak kedvéért mezfzizre.

Kapit. 'S mit akar ezzel mondani?

Jul. Tehát nincs tudva a' dolog? Elek Laura Kisafzfzonymért él-hal —

Kap. Miért épen ma?

Jul. A' görög öltözet —

Árok. Ki gondolná, hogy illy befolyása van a' módinak. — Semmi ez; noha egy kevesékésőn. — Ki tudta. — Lórinak is megkészfzül titusa. Idővel másutt annak is hafzna lefz.

Jul. Újhegyinek fog az, elgondolom, tetfzeni; mert ő mafzokása ellen csupa fzfz, miólta Lóri Kisafzfzonymmal befzfzelt. Múzsának hívta őt, Chárfzfznek és másnak is. Hanem én megyek; mert várnak reám, tudom. (el.)

Laura. Immár dolgunkat végezőnk. Úgy e fzebb Lóri most?

Kap. Az kérdést sem szenved. Egéfszen mást mutat.

Árok. Meglehetősen áll. Neki minden mas-kara jól szokott illeni.

Kapit. De hol van Kegyei olly soká?

Lóri. A' hátulsó szobában a' Főhadnagygyal befzél, 's a' mint Julis mondta, Klári Kisafszonyt kéri meg.

Kap. Holnap pedig Eleken lesz a' sor. Fellegiben jegyzenek el számára egy szép tudós leányt.

Laura. Ó Lúgosi Nínának nevét sem akarja hallani.

Lóri. Valaki ráfogta, hogy megszerette, pedig —

Kapit. Nem is látta talán?

Árok. 'S ha látta; tehát annál fogva nem szeretheti őt; mivel igen is nem szépetske szegény.

Kap. Még is jön már Kegyei Úr egyfzer, látom az ablakon.

Laura. Mi pedig átfutunk Klárihoz. (Laura, Lóri el.)

K e g y e i. A' Főhadnagy megtartja szavát ;
 a's lyányomat elveszi. A' legény bátor, ép. Ma-
 holnap Generális lehet.

K a p. Örvendek e' szerencsén. Hanem erre
 valóban érdemes is Klárika.

Á r o k. Igen öszve fognak illeni. Mind ket-
 tejének kék szeme. Ez lesz ám a' boldog egybekelés.

K e g y e i. A' Főhadnagy primo : nemes ; se-
 cundo : maholnap nevezetes örökséget kap ; ter-
 tio : ángyáról is szép jószág marad rá, azután fe-
 leségével is — hanem ezt említenem sem kell.

K a p. Tudjuk — semmi bajok —

Á r o k. Gazdag mind ketteje.

K e g y e i. Azonkívül Elek, ha holnapi utunk
 succedál, ő is gavallér lesz Ipa' halála után.
 Mint egy ötven ezerről beszéllnek in circa, és
 ez csak obligáció, a' fekvő jószág mintegy alte-
 rum tantumot fog érni.

K a p i t. Gyönyörű summa ez —

Á r o k. Tartós jó egészség hozzá és hoszfű
 élet. — Hanem engedelemből elmegyünk Klá-
 rihoz egy kicsinyt, megnézni, készül e titusa.

K e g y e i. Tegnap hoztak egyet a' városból
 haza a' szabótól, csak csináltatása húsz forint.

Kapit. Megtekintjük azt is, hogy mint fog illeni. (el mind a' ketten.)

Kegy ei. (maga) Az Afzfzonságoknak nem látszik tetszeni, a' mit Elekről hallanak. Az ő leányaik, az igaz, hogy igen fzépek; hanem épen csak ez az egy Capitálisok, a' mellyet egy betegség is megsemmisít. Jól teszi Elek, hogy nem hagyja magát megvakítani az illy bájos alakok által, és inkább a' pénzre néz, mint a' testnek mulandó kecsére. Megint valaki érkezett. Ismeretlen a' ló, kocsi, cseléd. Immár az ajtónál vannak. — Szabad!

Lúgosi. Erre lévén utam, megkellett látogatnom kedves hajdani Iskolatársamat.

Kegy ei. Salveas, édes barátom. Inkább halálomat, mint e' fzerencsét. Hozott Isten! — Ma tőlünk egy tapodnyira sem. — Csak be a' ládával, puskával, pinczetokkal. — Ide a' bundát — ide a' köpönyeget. — A' többit a' cseléd végezi. — Gyujtsunk pipára — ülj ide — ide

mellém. — És a' Kisafzfzony az egyetlen magzatod? — (Ninához) Tessék nyugafztalni magát.

Lúg. Egy maga ő, kiben örömem lehetne, csak ne betegeskednék. Dajkája feje-lágyára ejtette, később pedig, midőn jókora lett, a' kocsi-rúdba ütközött, 's mellye behorpadott. Azólta igen gyakorta fzédeleg, és nehezen vefz lélekzetet, főkép ebéd után.

Kegyei. Semmi az, elmúlik e' baj, ha férjhez megy. Úgy e Kisafzfzony?

Nina. A' Doctor nem nagyon biztat.

Kegyei. Lásd barátom! jól nevelt fiam van. Nem azért mondom; — hanem tudós, könyveket ir, — ő is mind öröké beteg — öfzveillenek. —

Lúg. A' sok üllés rontja meg. Kocsizzon lovagoljon, vadáfzfzon. —

Kegyei. Már ötöt a' Kisafzfzony vefzi rá, haj majd —

Nina. Erre nagy bátorság kellenék; mert nem is ismerem.

Kegyei. Tettesse csak magát. 'Shogy Fellegiben volt? —

Nina. Ágyban feküdtem, 's nem láthatám személyét.

K e g y e i. A' hír másként beszél. Jól van ez, a' fzemérem szép nevelést mutat.

L ú g. Mint látom, ti többet tudtok, mint én.

K e g y e i. Ezentúl megtudod te is az egész Comédiát. Menjünk a' másik szobába, ott lesznek minnyáján az ebédlőben, gondolom.

(Más szoba, terített asztal).

K e g y e i. Uraim, Afzszonyaim! Itten szerencsém van Lúgosi Gáspár Úrhoz, régeni Iskola-társamhoz, és Nina szerelmes Kisafzszonyához. —

K a p. Ez valóban véletlen szerencse. —

Á r o k. Olly mezfziről, illy hideg időben. —

K e g y e i. Ime Kürtösi Kapitányné — Árokiné Afzszony — Ez ennek, az, annak Kisafzszonya — Vitézi Főhadnagy — Újhegyi Sándor — Klári leányom — 's ez Elek fiam. —

L ú g. Nem gondoltam volna, hogy ma illy nemes, szép és vidám társaságban legyek.

K e g y e i. (Elekhez) Jöfzte errébb fiam, mit állasz itt, mint a' —

E l e k. Tiszteletemet akarom tenni a' ritka phoenixeknek, a' tudós Szépeknek. — Nem tudom, mint vagyok. — (declamáló hangon).

K e g y e i. (Lúgosihoz) (Meglepted ötet. — Nínát látja ő — Csak tovább!

E l e k. Talán álom ez, 's nem való. (Laurához indul)

K e g y e i. No transeat, majd meglátjuk, mi lesz.

E l e k. (Laurához.) E' görög öltözet, e' római fej, e' hattyú nyak, e' lebegő tetem hajdani Athénába varázsol engemet, és tisztán látja földi szemem, a' mit egyébkint a' sírbadült régiségről képzeletem teremtet. —

K e g y e i. Kutya fajta fia, olly szokatlan tűzbe jött, hogy Nina helyett más személlyel beszéll. Ide fordulj!

E l e k. (Laurához közelebb) Hanem dicső alak! mi tudott tégedet rávenni, hogy egy perczenetig is odahagyd boldog lakásodat, 's e' nemtelen földre szállj az emberek közé —

L a u r a. Milly édesen ömledeznek a' szavak ajkiról —

K a p i t. Jól van, jól, csak tovább —

Á r o k. Mint ő szép hofzfzasan —

K e g y e i. Halljuk! hadd beszélljen tovább.
— Erre Nína felé.

E l e k. (Laurához közelebb) Talán megjátszani akar sz minket 's lánggra lobbantani? — és midőn ömledezik szivünk, nevetve reppen sz fel, 's hült helyed' öleljük. Menj, most menj! — elég, hogy láttam, millyenek az égiek —

K e g y e i. Ebből még semmit sem érteni. —
Csupa tudós beszéd. —

L ú g. Minden szó világos, mint a' nap.

N í n a. Ah! és pedig olly szép és szzerelmes!

L a u r a. (oratori hangon) És milly elevenen festi a' csélcsapot, és mint hevül boszongkodó tüze, 's mint távoztatja el magától a' játszi rémletet, mellyet a' képzelet alkotott. Jobb is, ha itthon laknak a' földiek, és nem költenek tündér országokat, hol a' szerelem nem talál enyhelyet.

L ú g. Eljen a' Kisafszzony! ehez hasonlót még éltemben nem hallottam! Valljon hol tudott illy sok szépet és szivrehatót öszvetanulni?

N í n a. Nagy Mester a' Cupidó —

K e g y e i. Elek! Nézd, nézd, a' Nína Kisafszzony is tudós — neki is egy kicsinyt.

Elek. (Megcsókolja Laura' kezét) Nem esalt meg szellemem. Oh bájos lény, akár ki vagy, nem hozzánk illók kellemid —

Kegyei. Most még is észre jön.

Kapit. Ah ájulok — mi ez?

Elek. És sokkal nagyobbak, mintsem hogy azokat megtudnák fogni a' földiek. Most megyek, és kikémlelem magamtól mint vagyok, és mint fejtsem meg ez eleven álmokat. (El tántorogva)

Kapit. Roszszul lett az ifjú—ájulás kerülő — Jer Laura, friss vizet neki — csak hamar — (El mind a' ketten.)

Kegyei. Kutya baja. — Egész éjjel írt, olvasott és mellette sokat dohányozott.

Lúg. Akár miként van, nagy lelku ifjú ő.

Nina. És milly dicsően szerezet!

Újhegyi. De ki ne is lobbannék lángra előttetek, angyali magzatok! (Lórihoz) Kik ma olly fölségben léptek előnkbe, mintha mennyből estetek volna le.

Lóri. 'S alig engedte meg Mamám —

Á r o k. Semmi az leányom! — Oda vigyázz 's oda felelj, tudod. —

Ú j h e g y i. Kik, mint magok a' Músák, olly tudós ajakkal szóllatok, és Cháriszi fzelídséggel bátorítatok fel, hogy mi is merjük valamikor érzeni azt, a' mitől fásultságunk miatt annyira távozánk.

K e g y e i. Brávo! ez igaz mondás. Hanem miért voltak olly bohók?

L ú g. Másban leli kedvét a' túdos.

Ú j h e g y i. Ah! e' néhány perczenet Olymp-ra vitt fel engemet. Hanem elmulván ezek, búsulva szállok ismét a' földre le, 's elreppent ideáloamat, a' melly te vagy, dicső, könnyezve keresem mindenütt —

L ó r i. 'S fellelvén azt —

Ú j h e g y i. Előtte lehellem ki lelkemet, hogy többé ne kínozza emlékezete sebzett szívemet. —

Á r o k. Erre nem kerül a' dolog.

L ó r i. És őtet sírba taszítanád? Illy kegyetlen nem lehetfz hozzá, ha szíveled.

Ú j h e g y i. Ah! most egészen értelek — (megcsókolja kezét) Oh Egek! az élet' minden gyö-

nyörúségét engedi a' mái nap érzennem. — Több
nem kell — nem —

Fóhad. Egy kevés ájulás 's hideg viz. Úgy
e Árokiné Afzfzonyom? —

Árok. Csintalan!

Kegyei. De már, mint látom, holnap
utunk —

Fóhad. Dugába dült.

Kegyei. Jó hogy titokban maradt.

Fóhad. Tudják az afzfzonyok — Azért ti-
tok lehet a' neve — semmi az.

Újhegyi. Most megyek mondani Eleknek,
hogy a' földön is van boldogság néhány fzezpil-
lantatig. (indul).

Fóhad. Úgy, úgy, azután majd én poeti-
zálók.

Árok. Jer, Lóri! mi is tekintsük meg
Eleket, mint van.

Lóri. Újhegyi Sárdor is —

Árok. Jól van, jól, az is. — Hogy nem
vigyázol a' szóra. (el mind a' hárman)

Fóhad. Brávo! Újhegyi Sándor is. — Az
igaz, hogy derék és tüzes lyánka ez.

Kegyei. Ej teremttette! Az illyest látni is ritkaság. Mi lesz ebből a' tudós beszédből végtére?

Fóhad. Köztünk legyen mondva: Házasság.

Kegyei. Hanem az én intézeteim, holnap utam, calculusom. — Mert, hiszen, transeat minden, de még is csak jó volna ám, ha mind Elek, mind Sándor egy pár ezret; — de így semmit, egyedül kiki egy tudós szépséget.

Lúg. Tengerbe vizet. — Az ifjak úgy is jó birtokuk, minek —

Fóhad. Még köszönni kelletik, hogy ennyire jöttelek.

Kegyei. Az én szándékom volt, (Lágósihoz) kedves barátom, a' te Kisafzfzonyodat Elek' fszámára megkérni.

Lúg. A' férjhez menésről lemondattott vele betegeskedése.

Kegyei. Úgy e Kisafzfzony, majd ha ki-gyógyul —

Nina. Ezt nem reménylhetem. És a' természet is mostoha volt hozzám.

Kegyei. Tehát nem megy által leány ágra a' jószág?

Fóhad. Nem a' Successiót érti a' Kis-
aszfzony.

Kegyei. Akár mit, csak gyógyitassa ki
hamar magát, majd jön egy szép birtokú legény.

Lúg. Előre meghívlak a' lakodalomra. Úgy
is szeretted a' tánczot hajdan.

Kegyei. Most sem gyűlölöm azt házi mu-
latságban.

Lúg. Lefsz is ezentúl részed benne.

Kegyei. Ugy bizony! hány lakodalom
lefsz? Az egyik fiamé, másik Sándoré, a' har-
madik kié is csak?

Fóhad. Én eszébe sem jutok. Talán hogy
nem declamáltam, mint az elájult tudósok. Jer
Kláríka, szedjük öfzve magunkat, 's mondjuk
el, mint fellengezik lelkünk a' mennyei svérák
közt, 's mint szívja az azúrnak étherét —

Kegyei. Kérem Főhadnagy Uramat, amúgy
is elhízzem.

Fóhad. Adja tehát ránk atyai áldását!

Kegyei. Vivat édes Főhadnagy Uram! ez
nem tudós, ez keresztény beszéd. Ezt szeretem
hallani. Oh ez életemben a' leggyönyörűbbik na-
pom. Meg sem gondoltam volna, három a' kéz-

fogó! Hijjában, csak van felsőbb gondviselés, melly az embernek sorsát vezérli, és a' legtitkosabb utakon juttatja őtet el czéljához. — Hol van Elek, Újhegyi, Laura, Lóri, Főhadnagy? —

Főhad. Hízfélőte állok, és még sem lát!

Kegyei. Úgy bizony. — Klári leányom?

Főhad. Itt van ő is; hanem azok jönnek be, a' kik nincsenek itt, úgymint a' házasulandók és férhezmenendők, és még Kapitányné és Árokiné Afzfzony. Mindjárt bevezetem én őket, s ime jönnek is már.

Kegyei. Tudtotokra adom, kedves gyermekeim, hogy e' mai örvendetes és nem reménylett nap az, melly minden rólátok eddig való aggodalmim enyészti, melly benneteket az életnek valódi használására, engem pedig nyugodalmam' kívánt keblébe vezérel. Igen biztat ezen jótévő nap engem, hogy valamint ma fízveitek olly forrón olvadtak, ezután is úgy maradnak azok, valámíg e' földnek polgárai lesztek. Nincs egyéb hátra, hanem hogy atyai áldásom vegyétek. (A' karpit legördül.)

K. L. N. R.

A' S Z E R E L E M.

(1 8 1 0 .)

Minden földi öröm bajjal párosodik,
 Kíváratink' tárgya csalóka tünemény;
 Vig kedvünk fájdalom' tengerén hanyódik,
 Melly ritkán érik-meg a' legigazbb remény!

A' tudomány elűz annyi szép kényeket,
 Édes öröm többször méregbe rejtődik;
 Hatalom előli az érzeményeket,
 Erkölcс hevült vérrel kínosan küzködik.

Míg a' habzó szív ver az ember' mellyében,
 A' hideg Való azt soha be nem tölti;
 Új kívárat jön az elégség' helyében,
 'S a' lelket legédesbb álmából felkölti.

Minden, a' mi itten a' szívet gerjeszti,
 Megnyerve elárul, 's végmúlásnak ered;
 Új gondolat becsét, malasztját elveszti;
 Csak az boldog, a' ki szerettetik, 's szeret.

Kinek a' szerencse hatalmas karjával
 Csillag-koszorút tesz inádot fejeére,
 Hányszor küszködik az mosolygó sorsával,
 'S dicsősége válik élete' terhére.

Mit a' halandók jót, és édest vevének,
 Csak tőle származék, e' bőség' szarvából,
 Magok a' jobb lelkek szerelmet értenek
 A' nagy Teremtőnek legelső szavából.

Ki e' földön éleng, malasztját ismeri,
 'S örökön lángoló oltárához járul,
 Örömet, kényeit e' tündértől kéri,
 És Hymnusokat zeng égi jutalmáru.

Kisfaludy Károly.

GONDOLATOK.

A' hív Afzfzony azért csinosítja magát, hogy férjének
 tessen; a' csapongó, hogy mindenik szerezse.

A' szemérmetlen afzfzony olyan, mint a' nap felleg
 nélkül. Egyik is másik is bántja az érzékeny szemeket.

A' szerelem olyan, mint az élet; soha sem bá-
 jolóbb, mint kezdetekor.

N. R.

M U L A N D Ó S Á G.

Nyilik a' vidám Kikelet
 Langy lehelő kegyével,
 Elűzvén a' komor Telet
 Fagylaló hidegével.

Majd a' Nyár' forró melege
 A' zöld mezőt lankasztya,
 Mindent megérlelő heve
 Rózsáink' elhervasztya.

A' harmatos Május estén
 A' csermely' kristályival
 A' bájos Hold enyelegvén,
 Játsozott hullámival.

Most már az Ősz megérlelvén
 Berkink' zöld leveleit,
 Sárga levelek befedvén
 A' csermelyek' tükreit;

Itt a' Tél, — majd megerefszti
 Kemény dúló szeleit,
 Béfagyasztya 's eltünteti
 Tündér jelenéseit.

Nézd ez ért, mellynek felébe
 Magas hársak hajlanak,
 S' tsendes tiszta kék tükrébe'
 Ékesen rajzoltatnak:

Ottan gyakran nézegeté
 Rózsa bájló kellemét,
 Mellynek még le nem festheté
 Etset és lant érdemét,

A' halál korán elrablá
 Az őtsuda bájait;
 A' pór sás közt így kaszállá-
 Le 'a rét' virágait.

E' kies erdő' szélében,
 Ama' nyárfa' árnyában,
 Emez érnek ellenében
 Nyugszik immár sírjában.

E' bársony zöld sírhant fedí
 Az ő gyöngy tetemeit,
 Setét üregében rejti
 Tündöklő kellemeit. —

Felhöbe nyúlt szirt' tetején
 Állt ott egy Vár fénnében,
 Tornyait kevélyen nézván
 Lent a' folyó' tükrében;

E' Vár századok' terhétől
 Épségben fen - állhatott;
 Bár vad ellenség' dühétől
 Gyakran ostromoltatott;

De a' mindent meggyőzőnek
 Végre még is kényszerített
 Meghódolni, az időnek
 Ez is áldozattya lett.

Hol egy Vitéz Magyar Nemes
 Tsendes békkal lakozott,
 Ki Hazájának érdemes
 Sok tettekkel áldozott;

Kinek ditső tetemeit
 Ez omlott bolt fedezi',
 Nagy lelkét, sok érdemeit
 Egy emlék - kö jegyezi:

De betűit az időnek
 Árajai letörlötték,
 'S értelmét a' feledésnek
 Mohaival fedezték. —

A' mi rég fényben tenyészett,
 Haldokol megrontsolvá,
 Nyögven a' kínos enyészet'
 Hatalmát leomolvá.

A' mi szárnyán járt a' hírnek,
 'S bájló lantok' tárgya lett,
 Most a' komoly feledésnek
 Fátyolába rejtezett.

Ónnal öszve-foglalt márvány-
 Paloták leomlanak,
 'S a' legerősebb értz alkotmány-
 Emlékek megromlanak.

Mikolay József.

VENUSZ A' FÜRDŐBEN.

Isfu pásztorok rezzenve ?

Mért futtok ? titkolva im e'

Hűs myrtek kit fednek - el

Csendelgő ernyős boltjokkal

Telje apró Ámorokkal ,

Mint megannyi örökkel.

Gerliczék bocsátkoznak - le ,

Gráciáknak zeng éneke.

Venusz az , ki fürdeni

Az ezüst tóban kíván itt !

Oh engedjétek bájékit

Nymphák megtekinteni.

Rejtve lombjaitok alá
 Ha pillantnom engedtek rá,
 Ez idvért fog titeket
 Dicsérni áldva énekem,
 Oh mutassátok őt nekem:
 Nymphák egy tekintet!

A' bokor, melly rá árnyat vet,
 Meghallgat. Édes rezzenet!
 Lepletlen tün szemembe
 Egy Istenné, mint nézek - fel
 Rá, ki szerelem' 's gyönyörrel
 Tölt egész világot be.

Egy halandó mint merje azt,
 Kinek kecsé Márízt is gyullaszt,
 'S szép keble ha felzajdul;
 Nem hallva a' harcz' zajgását,
 'S győzedelem' kiáltását,
 Csak egy sohajtatért gyúl.

Myrtek zárjatos - el tőle,
 Öve eloldva fofzlik - le

A' gyöpnek zöld bársonyán.

Már a' lábát éri lába,

Mellynek rózsá virul még a'

Pufztában is szép nyomán.

Bokrok, vihart soha sem lát

Ernyőtök, hol Cythereát

Találá a' kikelet,

'S jó lyánka magát hűteni

A' tóhoz, fogja érzeni,

Mit egy Hölgy sem érezett.

Primóczi Szentmiklós Aloyz.

A' FIATAL SZERELEM.

(Moldvai nyelvből.)

A' fiatal szerelem lépesmézből nem ered. Kis

Piros ajak, 's gyöngyös hattyunyak annak oka.

Ponori Thewrewk József.

AZ ÉN IDEÁLOM.

(Sonet.)

Én is sejtem Küthére' lángjait.

Ha a' szivnek lilium boltozatja

Annak szerény ütését hangoztatja,

Imádom én is a' Szép' bájait.

'S még is fojtja keblem' vágyait?

Mint tűz forr benne a' nem' indulatja,

Előtte leng száz tündér arczatja;

És ők nem enyhítik vad kinjait.

Bolyongtam a' szelid kunyhókban érte,

A' pompás zajtól keblem ötet kérte;

'S Ő nincs: — Magát e' földön nem lelem.

Jobb hát ne volnál kínos érzélem!

Ha már éltemnek gyenge reggelére

Vad dölföd illy keserves sorsot mére.

Belincsy.

MILLÁHOZ.

Ékes szavad' szép zengése,
 Folyó - arany daljaid,
 Égig szökő 's felragadó
 Mérész tündér hangjaid,
 Derült elméd' vidámsága,
 Jeles szíved' gazdagsága:
 Lelkem előtt ragyogtatják
 A' virtusnak bájait,
 És keblemben gyujtogatják
 A' dicsőség' vágyait.

Papp Ferencz.

DÖBIRE.

Míg hasad elhízott, Döbi, lelked vajmi sovány lett!

Makáry György.

SZÉPHEGYI LÍZA.

(Eredeti Rege a' 15-dik Századból.)

Honnunk' kormányát a' Nagy Hunyadynk' fia Mátyás
 Tartá nagy kitünő ésszel 's hős bajnoki karral :
 Engede mert minden , hol villogtatta aczéllját. —
 Ekkori sok viadaljaiban nagy részt veve gyakran
 Parduczos Árpádnak méltó unokája , ki régi
 Szittyai törzsökből eredett , neve Széphegyi József,
 A' ki sok és véres harcokban itatta zománczos
 Görbített kardgyát Ozmán- 's Szikámberia - vérrel.

A' csata' vér-piaczán öszült bajnok veszi észre :
 Hülni miként kezdnek forró szikráji Hadúrnak
 Izmos karjaiban , mellyek csak győzni tanultak ;
 Már remegő testét unfolja az őszkori honvágy ,
 Honn vala mert fáradt tagait szándéka lerakni.
 Méne azért Duna' bal partján fekvő kis örökbe,
 Mellyet Kálmántól nyertek Dédösi vitézül. —

Szegre akasztva vasát, nem akar már küzdeni többé,
 És el-erőtlenedett kara oltatni halált nem akar már. —
 Hiv hölgyét ez előtt elveszti hat évvel; azért most
 Nem vala 's nem lehetett Lízánál kincse nagyobb, és
 Hogy kire bátrabban bízhatná öfz - kori éltét,
 Mint Lízára, ki egy vala házassága' gyümölcse. —
 Liza' tavasz-kora most kezdett még csak ki - virúlni,
 Mert huszadik tavaszán bájló rózsája kinyilván
 Hoanunk' ekkori szűzeivel vetekedhete bájjal.
 Liza nemes vérből eredett ugyan: — ah! de szikáron
 Nyujtá áldását a' föld: — De helyette ki - pótlá
 Ezt a' természet: nagy lélekkel 's nemi díffzel
 Őt áldván. Igaz is, mert szép vala Liza bizonynyal;
 Szépségét szebbé, ragyogóbbá tette az erkölcs,
 A' kegyes, és jó szív, könyör, és a' tiszta szemérem.

Attya eluntából a' zordon téli napokban
 Mellé szállitá Kedvenczét 's kezde rebegni:
 Hatvanfzor hajtá szent lombjait a' Tavasz immár:
 Hatvanfzor metszé Czéres' sarlója kalásztát:
 Annyifzor érett - meg Bachus' denkája, gohérja:
 Annyifzor a' szigorú Tél kandallónkhoz idézett,
 Hogy Menny' Fő Ura rám áldott napját felereszti.
 Eltemben sokszor szállottam Márs' mezejére,
 Ok Törököt küldék Mahomethez örök vacsorára:

'S ámbár ízám nélkül volnék, markába halálnak
 Isteni gondviselés még-is megtarta kegyében;
 A' Haza' védelmén öszültek fűrtjei főnnék,
 Inganak lábaim is délczeg paripáknak iramló
 Rázásiktól, és karomat refzketteti fegyver.
 Szittya Apáinknak társasságokba maholnap
 Eljutván, nékik megmondom: Halni tanultam! —
 Lízám! halld szavamát: — mert annyi veszélyre szívemnek
 Vérzenek ah! behegedt sebi — hála az Égnek! azért, hogy
 Most ott hunyni szabad szemem', a' hol hunyta Atyám 's hiv
 Karja Anyámnak hol dajkált, és vígkori nyájas
 Gyermekei társimmal futosék repkeny 's csalogányért.
 Már elerőtlenedett tagaimból azt veszem észre:
 Hogy (mert porból lett testünk porrá leszen ismét)
 Mók takarandja kevés nap múlva hideg tetemem 's hogy
 Majd a' Széphegyi név egyedült szívedben emelhet
 Öfzlopot emlékül. — Híven szívedre kötöm: Légy
 Az, ki valál; — a' Rény' szent nyomdokit el ne hibázzad;
 Erkölcse! szépség elegendve varázsol akár kit. —

Sok deli Szittya fiú tömjéneze néki hűséggel,
 'S számtalanok voltak, kik akarták Líza' szerelmét
 Meg-hódítani. Ezek közt volt Döngő Elek első; —
 Egy fia Döngőnek, ki irigylé Széphegyi háznak
 Tette' dicsőségét, és meg-veti gögje, hogy ő is

Nem dúzsgazdag; azért eltiltá menni fiának
 Széphegyí' házához; de Elek mást érte szívében,
 Mellyt általhata a' szerelem' kegy - alakja nyilával.
 Nem keres Ő kincset, hanem erkölcs - 's tiszta szerelmet.
 Líza' figyelmét ő elvonzá annyira, hogy már
 Kivüle senkit sem kíván, sőt még nem is esmér.
 Ez vala a' sok közt, ki be - láthata Líza' szívébe;
 Titkos hév önté ennek láttára szívét - el
 És csak ezért vérzik 's dagadoz szűz keble fohászra.

Nem vala 's nem lehetett Elek' óhajtaása egyéb most:
 Mint vigye szép örökébe el őt', melly néki maradna
 Attya' halála után; és mint kapcsolja szívéhez, —
 Mint enyeleg vele, mint mosolyog, 's csókollja szűz ajkát.

Hajh! arany hegyeit levegőn alapította, mivel csak
 Ön szíve' ömlésit fő czéllyá követni, nem Attya'
 Szándékát, mert ez rég mást jegyzett - el Eleknek;
 Azt, kire a' dúskürt' tündér java gazdagon omla;
 Úgy de Elek gyűlölé azt, és csak Líza azon Lény,
 A' kivel élni szeret, vagy nélküle szándoka halni.

Éldegel Ő ezelőtt a' vígság' nyájas ölében,
 Mert heves indulatit tartá féken kimivelt ész:
 Jaj! de jelen kora már! mellyben természeti ösztön
 A' heves indulatot túl szokta ragadni az észen;
 Vig vala eddig Elek, szereté jó régi barátit,

És keresé köztök gyakran bús szíve' derülttét;
 Vonzá őt eddig kikeletnek tarka viránnya,
 Fülmile' vig dala felvidítá szíve' keservét;
 Hold' halavány sugarát vizsgállá eddig örömmel:
 Hajh! de miolta szeret, fő képzele csak maga Liza:
 Nem leli társi között többé fel szíve' vidúlttát;
 Már most néma magányt keres, — érzeni ott lehetett csak
 Melly nagy kint oko ott keblében Liza nyilával —
 Ott remeg, ott sóhajt, és ott ápolja reménye:
 A' Tavasz őt zöld lombjaival nem vonja örömré,
 Árnyékos ligetek' hűssét nem ohajtya azolta,
 A' madarak' csevegő dalaikra figyelni el-unt már;
 A' tellyes hold-is sugarit bújára mutattya;
 Mert most nem mást, csak Lizáját sejteti véle.
 Azt is irigy szemmel kezdé már uézni, miként a'
 Napnak nyugtával repül a' him gerlicze kedves
 Nőjével félszékbe. — Csak ő egyedül kesereg még. —
 Andalgási között, (a' nappali láрма kihelván
 'S forró nap' hévsége mikor tájunkrol iramlott,
 Lengedező Zephyrek bájolták éppen az estét:
 Csend vala: 's mindeneket mélyen szunnyadni gyanítván)
 Hogy léget szabadon tölthetne panasszal, elandalg
 Fél órányira kinn fekvő cser 's bükkfa pagonyba:
 Ott vala vágya ki-sírni mogorva szülője kívántát,

A' ki keményen megtiltá neki Liza' szerelmét. —
 Egy hűs bükkfa alá dűl 's sírva zokogja: „Szelid Hold!
 Könnyeim' árja között üdvezlek csillagos Égnek
 Állzonya! csak te tudod, (ki tanúja vagy éjjeli búmnak)
 Mint szeretem Lízát!? Te azért légy éjjeli társam!
 Számtalan éjjeleket virraszték nem de veled már?
 És egyedűl hallád zokogó panaszim'! — Zephyrek' bús
 Lengedezésin vidd azokat Lízámnak ölébe!!
 Ihletvén ti Atyám' kö-szikla szivét kegyelemre
 Hajtsátok! — Szomorú sors! Itt hagyfz újra te is Hold!?
 Menny— halladj sebesen— mert csak boldoghoz igyekszel,
 Haggy búsongni magam', kéméld— meg balzsamod' íráját
 E' kétségbe-eső szívtől!! — Látom sikertelen
 Bús panaszom; megyek ön magam édes atyámhoz, előtte
 Földre borulva, magam' meg-alázva fogok könyörögni
 Irgalomért, és hogy hallgassa— meg egy fia' kértét.“
 Megy. — De alig hat előbb 's im' egy Tüneményt lel előtte,
 „Szólly: ki vagy? és mi busít?“ 's ő benne megesmeri Lízát
 A' ki hasonlóképp' sietett ide vesztetni keservét.
 Liza akarja magát elrejteni a' csalitok közt,
 Hajh! de Elek' cseleit nem tudván ő kikerülni
 A' mit szíve kívánt, leli azt bételve örömmel:
 Néz, remeg, arcza tüzel, 's haboz a' szűz' keble felfűlve,
 Szög szemeit felfzesen szegezé Elek' barna szemére,

Szóllani mintha akarna! de azt csak sejteti véle,
Mert rebegő nyelvét belérzés tartya le-kötve. —
Boldog azért, mikoron vérző szíve könnyre omolhat,
És remegő ajkal panaszit nyújthattya Elekhez.

Kölcsönös érzések, 's könnyes panaszok mikor egymást
Váltak, egymásnak hívséget örökre ígértek:

„Vagy veled élek — mondja Elek — vagy nélküled inkább
Hálni vagyok kész!! és ugyan-ezt hogy sírva Eleknek
Líza vízfonzá, eskü helyett megölelve rebegte:

„Légy boldog, Ne felejts!!“ 's mély andalgásba merülve
Még egy pillantást vet rá, 's szomorogva elandalg,
Mert beteg Attya' keserve hívá virrasztani őtet. —

Nem vala képes most feljegyzeni senki ecsettel
Bánattyát; de Elek mereven néz híve után, 's megy
Elkezdett úttján attyától kedvező választ

Nyerni: de Attya fejét komoran megrázva: „Nem (úgymond)
Nem lessz Líza tiéd, czélomnak telleni szükség.“ —

Némán áll Elek, és vérzik bús szíve; azért most
Nem lehetett örömét gerjesztőbb nékie semmi,
Mint mikor a' köz hír azt hozta felé: hogy igáját
István Moldova' Fő Ura rázni nyakáról akarván
Szittni Törökhöz kezd 's kardját feni a' Magyar ellen,
Mert azt vélé, hogy Mahomet' keze fogja — hatalmas
Ellencit győzén — Őtet Fejedelmi erőbe

Helyheztenni. De Őt' Mátyás hogy tenkre tehesse,
 Hívja csatára vitéz Hősit; — vala Báthory első: —
 Ország, Bánffy, Csupor, Pongrácz több hív Magyarikkal
 Edzik kardjaikat pártos Moldávia ellen. —
 Tábori kürt harsog — 's a' tárogatók' riadási
 Zengvén, — borzafztó villámmá gyúlva haragjok,
 Mindenik a' pártost kaszabolni akarta dühében,
 'S így a' győzni szokott sereg indul rendbe idézve.
 Vélek meggy Mátyás. — Megyek én is — mond Elek érzőn —
 Mert vala szándékom Lizámtól fosztva kimulni,
 Hajh! de kimulni dicsőn szándékom, 's halni Hazámért! —

Kardot köt. Ménjét meg-nyergeli, felfzőkik arra.
 Érzi szokott terhét paripája, nyihogva kapar, rúg,
 Rázza fejét, 's titkon veszedelmet jósol Urának. —
 Elfzáguld. — Mereven néz attya utánna — kiált, int,
 Mert jól érzé, — hogy ha veszend fia, gyilkosa ölessz.
 Vágtat Elek — Lizát még egyszer látni akaráván,
 Háza előtt le-fzőkik ménjéről 's mond keseredve:
 „A' dühödő sors elvonhat tőled, de örökre
 El soha nem választ, — mert kísér sirig ezen szív:
 Hívség' záloga ez: — — 's forró csókját ajakára
 Nyomván, némán áll, bánattya nem engedi szólalni
 Többet, — 's elkeseredve magát felvetve lovára
 Kantárját megerefzti; siet Mátyás' seregéhez. —

Liza mit érzett, ezt látván, érezheti az csak,
 Híve után ki eped 's őt' vesztetni gyanittya örökre.
 Most eped, és sóhaj, kezeit kúcsolva panasszal
 Tölt Eget és földet: mért foszták őt' meg Elektől?!
 Ébrén is álmódózott Elekéről, alva is őtet
 Láta lebegni körül, 's egyedül neve hangza fülében.
 Hogy enyhíttse baját, oda megy, hol esekkel ígerte
 Néki Elek szívét, 's a' boldog bükkfa alá dűl,
 Bádjadtt szíve sohajt: „Ádáz sors! mért vagy irigy rám?
 Morczan mért kinzol? sújtsál viharoddal ezen bükk'
 Árnya alatt, mert itt rablá ő el nyugodalmam',
 Úgy is nélküle kín 's keserűség volna csak éltém.
 Itt vagyok, itt sírok, 's itt hervad létem egészzen!
 Semmi remény védő karján nem ringat ezenül;
 Zúzd porrá vérző szívemet hajh Fő Ura Égnek! —
 Látom, hogy te se szánsz, mert üzni hatalmad irigyled:
 Vagy tán végzésed: hogy könny áztasson örökké? —

Törli szemét. Közelít beteg attyához 's ifzonyodva
 Látá, hogy keze közt lelkét kibocsátja: Alélva
 Földre rogy, és nincs senki, ki írt nyújthatna szegénynek.

Nagy sebet ejte szíven Elek' elvesztése, nevelte
 Attya' halála. „De a' keserű poharat ki-ürítem,
 És noha dupla baj érte fejem' — mond Liza szerényen —
 Elviselem, mert Ég' végzése — morogni tilalmas —
 Hív lefzek Döngömhez, bár ő elhagyva felejt is.“

Attyának mikoron gyász-tiszteletét meg-adá, 's hogy
 Bizta Mihályra csekély örökét, ki rokon vala hozzá:
 Alfzonyi öltözetét felváltá férfi ruhával,
 Fátyolt kardal vált, 's pártát kalpaggal; azonnal
 Attyának délczeg paripáján titkon elillan. —
 Honját szívzakadozva hagyá 's fürkészi Elekjét,
 Harcz-zivatarba' lehet — gondolja — találni fel őtet:
 Ott küzd, sújt, öl, vág; ott küzdök majd vele én is:
 Ott leszek oldala mellett, vagy halok, ő ha hal, én is: —

Több napi úttya után Bányához már közelítvén,
 Láttya, miként párolg a' föld sok szittyai vértől;
 Sejtí halálát hív Elekének, 's vágat előbbre,
 Még őt' a' zavarodt seregek közt küzdeni láttya:
 Csengni azéllján Moldva aczélt hall, 's hátul orozva —
 Szembe kifzállani fél — neki méri gerellye' döfését,
 Liza hogy ezt látá, nyilelőzte szökéssel elébe
 Rugtat, erősen sújt attyának görbe vasával,
 'S bajnoki karja hasíttya agyát poklokra - valónak. —

Igy kegyesét mentvén, vala a' csata helyt oda hagyni
 Most szándéka: de tudni Elek kívánnya: ki lenne
 Élete' megmentője? kinek köteles köszönettel?
 Őtet azért szorosabb vizsgálat alá veszi, 's Lízát
 Lenne megismeri, a' ki azonnal elillana tőle. —
 Most — mint nőjétől megfosztott mérges oroszlány

Fut rablója után 's dühösen mindent akar ölni,
 A' mit előtte talál — úgy Döngő' karja halált oszt
 Mindennek, dühe a' kire méri vasát, mivel éltét
 Azt tartá, kivel élni szerez, 's gondolja hogy ezán
 Tölthet öröm napokat vele. — Öldöklések után hogy
 A' csata végre jutott, 's a' Vajda leverve Királyunk'
 Lába előtt földig megalázva könyörge kegyelmért,
 Tűzful ígérte fiát, 's hívségét eskkel ajánlá,
 Békesség leve. És Mátyás' hadi kürtje riadva
 Szóllítá seregét sok Moldova tábori czímmel
 Vissza Budára. Velek megy Elek 's onnét haza száguld.

Liza viszon - látása öröm-könnyekre fakasztá,
 'S úgy látszik, lova csak lelketlen testel iramlott
 Mert Lizánál volt szive már, 's elmélve megállott
 Háza előtt, neki hős-tettét megakarja köszönni.
 Kardzörrenve leszáll paripájáról. Bemegy, és néz
 Megzavarodva, mivel férfit lát oldala mellett;
 A' szerelem-féltés vérét gyullasztja, tüzessen
 Moldvai vértől még párló kardját hüveléből
 Rántja dühébe Mihály' szivét által-veri azzal.
 „Jaj! — Elek! — a' kit ölél, testvére atyámnak!“ — Alélva
 Liza kiáltja. — Mihály' ártatlan vére boszút kért:
 A' kétségbe-esés örültté tette, azért még
 Széphegyi' vérétől gözlő kardját maga mellyén

Által döfte ropogva — 's zuhan tetemére Mihálynak. —
 Illy ifzonyatra reped szive Lizának, 's fedi őket
 Szűz testével 's így vele elhala Széphegyi' Háza! —

Kempf János.

E P E D É S.

Elmentem Napnyugot felé
 A' kék Duna' partja mellé,
 Hogy bűm elhagy, azt gondoltam,
 Ah én szegény megcsalódtam.

A' hol megyek, a' hol vagyok,
 Kinjaim mindenütt nagyok,
 Bánatomnak nehéz súlja
 Bús szívemet itt is dúlja.

Csak nincs olly hely, csak nincs olly táj,
 Nincs olly öröm, nincsen olly báj,
 Melly felvidítna engemet,
 Elfántam már életemet.

Nyitra Zerdahely Lőrincz.

A' REMÉNYTELEN.

(Sonet.)

Éjfelleg kél ábrándom' álmain,
 Vészérzelmek zajognak fel keblemben,
 Kidulva ez — 's felette rémként lebben
 A' mult — 's ledül szívemnek romjain.

Ah mért nem kél keletnek ormain
 Egy nap nekem, hív társom szenveimben,
 Míg holló - szárnyaival az éj kifzellen,
 Késérne megnyugtatta karjain.

Ne késérjen! sejdíthetné kinom',
 Szánó könyű remegne hóarczáján,
 'S a' hasztalan' szomorgót fájlalom.

Ne nyugtasson! dúlt szívem égi báján
 Fel sem hevülne — ezt csak könyzeni,
 Adák, — hagyjátok őt' elvérzeni.

Korlátkövy Mihály.

A' M A G Á N Y.

Egykor nékem bájfénnyben ragyogva,
 Mint a' rózsanyilás' ünnepe,
 'S szerelemtől édesen lobogva,
 Szent Magány, köd' árnya nem lepe.
 Nem, nem úgy most! elfáruyalt előled
 E' tűzfívnek boldogsága már;
 'S már kebledben szép 's jó sírba dőled,
 És körödben áll a' véghatár.

Itt, hol eddig annyi kény viríta,
 Itt, hol annyi termékeny nap élt,
 Itt, hol a' szűz emlék elboríta,
 Itt, hol megmosolygtam a' veszélyt:
 Itt ezentul minden, minden óra
 Gyászos éjlepelbe öltözend',
 'S itt száll átok a' hajdanti jóra,
 Itt, hol a' bú kedvesen pihent.

A' lyány' képe üldöző alakban
 Győzedelmet ábráz e' helyen,
 Melly nem régen tífzta lángzatokban
 Engem hívott csókra szüntelen';
 'S most eggy másnak csillagkalaúza.
 Nékem csak a' gyötrelem vezér.
 Már a' vég - remény is elbucsúza ,
 'S a' barátság' lelke sírba tér.

Így, ölelj - meg kígyókarjaiddal
 Bús Magány, te néma rettenet;
 Így, fagylald - el zordon árnyaiddal
 Mindenétől elvált szívemet.
 Látom, látom: mérgét ömlesztette
 Szüz békédbe a' vad pártolás.
 Hagyd, ne sírjak illy soká felette;
 Inkább halni, mint már sírni láss.

Makáry.

LYÁNYKÁM' SZÁJA.

(Moldvai nyelvből.)

Tífzta leányka, kerek szácskád kristályhoz hasonló,
 'S India' gyöngyeihez rendes apró fogaid.

Ponori Thewrewk József.

B Ú C S U.

A' Bajnok kéfz a' Vérmezőt futni
 Hazájáért, Juss- és Szabadságért.
 De Kedvessei' karja közé jutni
 Siet még egyszer vízfőzű búcsújáért.
 Ne sirj könnyed' vég fogytaig.
 Hát nem bizhatfz e a' reményhez?
 Hív maradok mind halálíg
 A' Hazámhoz 's szerelmemhez.

Megyek már megyek — Isten hozzátok!
 Büfzkén villong amott ezer Hufzár.
 Elöttök halált 's győzelmet látok,
 Int pajtásom, 's tábort tiporni vár.
 'S bár éltem halálra válik,
 Rémulés nem fér szánt szivemhez.
 Hív maradok mind halálíg
 A' Hazámhoz 's Szerelmemhez.

Most vágat ő — mint a' zuggó vihar,
 Szablája ujjabb ujjabb vérbe merül,
 Már már diadalt mutat a' véres kar,
 'S im a' tölgy és Hős a' ló alá terül.
 Omolj ki vér a' végcseppig!
 Már ajkain lelke tévedez;
 De hív leszen mind halálig
 Hazájához 's szerelméhez.

Széchy György.

DÁMON' ESDEKLÉSE.

Istenek! hogy Nerinám'
 Szívét töletek kértem,
 Kilentz bárányt ígértem.
 Öröm könnyek közt adám —
 Meg a' kilentz báránykát,
 Birván a' szép Leánykát.
 Most, Istenek! fogadom,
 Egész nyájam od'adom,
 Csak véle éltem' kínját
 Vegyétek el — Nerinát...

Marjay Albert Sándor.

GRÜNN ORBÁNNAK.

SZEGEDI FLSŐ KIRÁLYI SZABADOS KÖNYVNYOMTATÓNAK.

NAGY LELKŰ BÁTTYÁNAK.

ISTEN ÉS SZÜLEI UTÁN ATTYÁNAK.

KI BECSÉS ÉLETÉNEK LXIII. ÉVÉBEN.

BOLDOG ASZSZONY HAVÁNAK XXIV. NAPJÁN.

A' FOLYÓ M. D. CCC. XXVII. ESZTENDŐBEN.

E' VILÁGBÓL KIMULT.

EZEN EMLÉKSOROKAT.

HÁLÁS ÉS ELKESEREDETT SZIVVEL.

SZENTELI.

URÁNIA' KIADÓJA.

L Ó R Á H O Z.

Bájos szemed' szelíd pillantása ,
 Rózsalepte arcza'd' mosolygása ,
 Végtelen örömeid szülje ;
 A' balsorsnak rút szigorú vázza ,
 Melly a' rideg tárgyakat hajhazza —
 Személyed' örökké kerülje.

Nyisd meg szíved a' szent barátságnak ,
 'S légy tanúja egy tisztább világnak ,
 'S Erényidnek ez léfz' főbb díjja.
 Éljd Hymennek bájos örömeit ,
 Oltsd az égő szív' tüzeit ,
 Kinek keblét szépséged víjja. —

Ne gondolj a' kétes jövődövel.
 Homályos az ; kifejlik idővel ;
 Ne gondolj ma holnap bura.
 Örülj annak , a' mit ma a' sors ad.
 Örülj addig ; míg rózsák húlnak rád.
 Míg víg eged érend borúra ,
 'S hó kebled kéftet csók szomjúra.

Gyulai Gaal Bertalan.

A' B O L D O G.

Középszerű Szüléktől
Szült 's jól nevelt Leánykát
Szelid piros Leánykát —
Ölelhetek naponként.

Középszerű hegyekben
Termett — csinos kulacsban
Tartott fehér borocskát
Hörpelhetek naponként.

Jóféle házi ételt,
Magyar kenyért buzából,
Mézet, vaját, pogácsát,
Almát, diót, cseresnyét,
Afzalt medgyet 's baraczkot
Kóstolhatok naponként.

Ollykor, ha sátoros nap,
Vagy napja van nevemnek,
Magányomat feloldni
Barátim öszvegyülnek:
Vad húst, fügét 's narancsot,
Sültet is ad czukorból
Meliszfza asztalomra.
Én meg idős borából
Nefzmély' 's Tokaj' hegyének
Vendégimet tüzelvén:
Zengjük Anakreonnak
Borénekét 's szerelmét.

Én boldog és szerentsés
Vértes kies tövében,
Nem mészre a' Dunától.

Fárnek Dávid.

F O G L A L A T.

	<i>lap</i>
Az Olvasóhoz (S. F.)	10
Urániához (L — né)	11
A' Galambhoz (Szép -Völgyi Kálmán)	12
Illi Szabolcsnak (F.)	13
Szerellem, - vezített (Kováts Pál)	21
A' fzemérmes Leányhoz, Epigramma. (Martony)	22
Gyermeki Szeretet (Szeder Fábíán)	23
Paulínára, Epigramma. (N. R.)	25
Endre és Nína, Románcz. (Csejteí Fándly László)	26
A' Lélekhez (Ferdői)	30
Hív Sohajtás (Sebők)	32
Meghívás (K. L.)	33
Dórisra. Epigramma. (S. F.)	34
A' Boldog Atya. Drama. (Guzmics Ifzidór)	35
Bájviola. Sonet. (Szemere)	107
A' Bájviolához, Sonet. (Képlaki Vilma)	108
A' kis Kunyhó (Nyittra-Zerdahely Lőrincz)	109
Leánybaj (Papp Ignác)	111
A' Tudomány, Epigramma. (Ordódy Tódor)	114
Édességek (Kazinczy Ferencz)	115
Az Emlékezet' hajnala (Ifjabb Szilágyi Ferencz)	119
Panaszflás (Balla)	120

Az elküldött Sohajtás (Karacs Teréz)	-	121
Eddire, Epigramm. (Ponori Thewrewk József)	-	124
A' Csókakövi Rableány Románcz. (Andódi Gere)	-	125
Török Borbála (Takátsi József)	-	129
Epigrammák, (Ponori Thewrewk József)	-	136
Örömeinek Pestre jöttemkor (Korlátkövy Mih.)	-	138
Hamar megunt Kofzorú (Molnár Ferentz)	-	140
A' múlt Ország-Gyűlés alatt (Ponori Thewrewk Jós.)	-	141
Az ártatlan Hív (Gyulai Gaál Bertalan)	-	143
Hegedűs Sámuelhez (Gyöngyösi János)	-	144
Kazinczy Ferencz' Emlékkönyvébe (Fái Fáy Andr.)	-	147
Utravaló a' Fecskéhez (Kováts Tamás)	-	148
Az Élet' Becse, Rondeau. (Széchy György)	-	149
Ponori Thewrewk Jós. Emlékkönyv. (A.R. Székely S.)	-	150
Köznépi Dalok (Vidényi)	-	151
Szépemhez (Csejtei Fándly László)	-	154
Egy Philosophus' Sírkövére (K. L.)	-	156
A' hálátlan Szív' áldozatja (Debrecz. Bárány Ágost.)	-	157
A' Holdhoz (Ónody András)	-	180
Az Újítók, három Jelenésben (Kazinczy Fer.)	-	181
A' Petőfalvai Kastélyra, Nyitrában. (Pon. Thewrewk J.)	-	185
A' könyörgő Szép (Kováts Pál)	-	186
A' Fösvény (K. L.)	-	188
A' Gyöngyösi Temetőben (Sebők)	-	189
Kérelem, Epigramma. (S. F.)	-	191

Füssön, Barsban. (Ponori Thewrewk József)	192
A' Természet és Mesterség, Epigr. (Martony)	—
A' Rekrúta (Fárnek Dávid)	193
Tündérfzerelem, Sonet. (Kovacsóczy Mihály)	196
A' Hivtelen (S. F.)	197
Javított Epigramma (Ponori Thewrewk József)	202
A' Hűség' Áldozatai (Szentmiklósi Sebők József)	205
Négy első Gyermekeire, Kazinczy Fer. (közli Ponori Thewrewk József)	229
A' Pilléhez (Szép-völgyi Kálmán)	230
A' Hold és az Anyja, Mese. (S. F.)	231
A' Lantos' Pályája (Széchy István)	232
A' Két Pohár (Krisztiány Pius)	235
Dervin' Könnyei (Csátfár) — — —	244
Egy Emlékkönyvbe (Ifjabb Szilágyi Ferencz)	247
Emlény (Kovacsóczy Mihály) Muzsikával —	248
Tükrözet, Ráérek még, Választás. (Homokay Pál.)	250
Kétségbeesés (Unghváry Gédeon) — —	253
Leo és Etele (Guzmics Ifzidór) — —	254
Kesergés (Nyitra-Zerdahely Lőrincz) —	259
N. Mélt. B. Frimont M. János 's a' t. (Magyar Mih.)	260
Csongrádi Nép dal (közli K — r) — —	263
Az Élet (Orbán Gábor) — — —	264
A' Rózsához (Ónody András) — —	265
Az Érzelem' diadalma (Fejes) — —	266

	<i>lap</i>
Jákob' Késérve (közli Ordódy Tódor)	270
Egy Derék' képe alá (Ponori Thewrewk József)	271
Az Ész (Kováts Tamás)	272
A' Tudósok. Vig Játék egy Felvonásban (K.L.N.R.)	275
A' Szerelem (Kisfaludy Károly)	315
Gondolatok (N. R.)	316
Mulandóság, (Mikolay József)	317
Venusz a' Fürdőben (Primóczi Szentmiklósy Aloyz)	321
A' fiatal Szerelem (Ponori Thewrewk József)	323
Az én Ideáлом, Sonet. (Belincsy)	324
Millához (Papp Ferencz)	325
Döbire, Epigramma (Makáry György)	—
Széphegyí Liza, Ered. Regé. (Kempf János)	326
Epedés (Nyitira-Zerdahely Lőrincz)	337
A' Reménytelen, Sonet. (Korlátkövy Mihály)	338
A' Magány (Makáry)	339
Lyánkám' szája, Epigr. (Ponori Thewrewk Jós.)	340
Bűcsű (Széchy György)	341
Dámon' Esdeklése (Marjay Albert Sándor)	342
Grünn Orbánuak, Emléksorok. (Uránia' Kiadója)	343
Lórához (Gyulai Gaal Bertalan)	344
A' Boldog (Fárnek Dávid)	345

REZEK' MAGYARÁZATJA.

A' Czímképen a' **Költemény' Géníusz**a van rajzolva. A' fejét környékező sugarak az eleven gondolatokat; valamint a' fellegeken lebegő tetem a' képzelődés' könnyűségét jelentik. A' jobbjában lévő lant a' **Költemény'** mesterségét, a' virágfűzér, mellyet balkézze tart, az ének' kedvességét; a' homlokát övedző koszorú pedig a' poétai pályabért ábrázolja. **Orbán Gábor'** rajzolatja után rézre **Rahl Károly** Bécsi Acad. Művész metszette.

A' második képen **S. István' Martyr'** ama' Képzobrának rajzolatja van **Kaergling** által kicsinyben lemásolva, mellyet **Ferenczy** híres Magyar Művész az épülőben lévő **Elztergami Fő-Templom'** egyik **Kápolnája'** számára hazánkbeli fejer márványból készít. A' rezet **Lehnhardt** metszette Pesten.

A' harmadikon ama' jelenet adatik elő, midőn **Sarolta'** temetésének végével „kiki vízfőzaandalog a' izentelt temetőből, csak **Agunta** nem, — kinek már csak szerelme' völgyében édes andalogni. „Távoznak

nélküled belső vigalmim anyagi Ifjú! „panaszlá a' magányos Siroknak;“ eltűnedeznek szép reményeim“ 's a' t. lásd a' Hűség' Áldozatjait a' 205-dik lapon. Ezen képet Orbán Gábor' rajzolatja után Stöber József metszette rézre Bécsben.

A' negyediket, mellyen Etele és Leo ábrázoltatik, Shrotth A. után Lehnhardt metszette rézre. Mincziusz' partján áll Etele, gonddal tele, Rómát dőlni vigye e hadát, vagy vízfő-vezesse Pannóniába. Illy tűnődésben elejbe vezeti Leo Pápa Valentinianus Császár' követségét, és beszédének hathatós voltával úgy meglágyítja szívét a' hősök' hőségnek, hogy Róma városát megkímélvén, némelly feltételek alatt az Olasz földről eltávoznék.

JELENTÉS. Ama' becses Munkák, mellyek vagy későn küldettek be ezen Almanach' számára, vagy pedig nagyobb kiterjedések végett az idén el nem férhettek, ezután okvetetlen felfevődnek, azokkal egyetemben, mellyekkel Urániát a' TT. írók ezentúl is megajándékozni méltóztatnak.

Esztergamban,

Beimel József' betűivel és költségével.

